

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

مجموعه قوانین و مصوبات کاربردی ایثارگران

دفتر مشاور وزیر در امور ایثارگران

اردیبهشت ۱۳۹۳

شناسنامه کتاب :

نام	مجموعه قوانین و مصوبات کاربردی ایثارگران
مجری	غلامرضا یاوند عباسی (مشاور وزیر کشور در امور ایثارگران)
پیشنهاد قوانین	حسن شعبانی اقدم ، محمدرضا زارع سید علی رحیمی اردستانی
مشاوره حقوقی	حسن شعبانی اقدم
استخراج قوانین	محمدرضا زارع ، سید علی رحیمی اردستانی
طراحی و تنظیم فنی	سید علی رحیمی اردستانی
تصحیح	فاطمه اصلاح عربانی
شمارگان :	۱۰۰۰ جلد
نوبت انتشار	چاپ سوم با اصلاحات و ویرایش جدید
تاریخ انتشار	اردیبهشت ۱۳۹۳
نشانی	تهران ، خیابان فاطمی ، ساختمان وزارت کشور
تلفن	۲- ۸۴۸۶۵۴۳۱ ۳- ۸۸۹۵۰۰۴۲
نشانی وبلاگ	http://www.isaargaran.mihanblog.com

پیشگفتار

باسمه تعالی

از ابتدای تشکیل جمهوری اسلامی ایران به رهبری حضرت امام خمینی (ره) و در ادامه با زعامت حضرت آیه الله العظمی خامنه ای (دام ظلّه العالی)، قوانین و مصوباتی از سوی شورای انقلاب، مجلس شورای اسلامی و دولت جمهوری اسلامی در حمایت از ایثارگران اعم از؛ جانبازان، آزادگان، رزمندگان، خانواده معظّم شهدا تصویب گردیده، اما زمان اجرای برخی پایان یافته و یا ابطال، جایگزین، اصلاح و یا موادی به آن الحاق شده است.

معمولاً در کتاب های موجود، همه قوانین بر اساس زمان تصویب و یا موضوعی و بدون تنقیح و تنظیم آمده که بیشتر برای بهره برداری کارشناسان و بررسی سیر قانونگذاری مناسب است. در این مجموعه سعی شده اهمّ قوانین، مصوبات، آئین نامه ها، بخشنامه ها و مقررات کاربردی در خصوص ایثارگران جمع آوری و کلیه اصلاحات در متن آن درج و در پاورقی ذکر شود؛ تا ضمن جلوگیری از افزایش حجم، برای عموم قابل استفاده باشد.

شایان گفتن است، آیات و روایات شریف فراوانی در تجلیل و تکریم مجاهدان و شهیدان راه خدا وجود دارد و امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) سخنان گهربار بی شماری در خصوص ایثارگران و خانواده معظّم شهدا بیان کرده اند که در این مجموعه برای تیمّن و تبرکّ تنها به ذکر تعدادی از آنها بسنده شده است.

خواهشمند است پیشنهاد، انتقاد و نظر اصلاحی خود را برای بهره برداری به این اداره منعکس فرمایید. در ضمن از تمامی همکارانی که در این امر مهم ما را تشویق و یاری کردند تشکر و قدردانی می شود.

دفتر مشاور وزیر در امور ایثارگران

فهرست

عنوان	صفحه
✓ اینانگران در قرآن کریم و روایات معصومین علیهم السلام	۵
✓ اینانگری در کلام امام خمینی (ره) و بیانات مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی)	۶
▪ سیاست های کلی ترویج و تحکیم فرهنگ اینار و جهاد و ساماندهی امور اینانگران	۷
• قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	۹
○ آئین نامه بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	۱۸
○ آئین نامه بند «م» ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	۲۰
○ آئین نامه ماده (۲۲۸) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	۲۵
• قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور	۲۷
• قانون مدیریت خدمات کشوری	۳۲
- بخشنامه تعیین حقوق و مزایای کارمندان و کمک های رفاهی قانون مدیریت خدمات کشوری	۳۳
• قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۳۵
• قانون جامع خدمات رسانی به اینانگران	۳۷
• قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	۶۸
○ آئین نامه مواد (۱۱۰۹) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	۷۶
○ آئین نامه ماده (۱۲) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	۷۹
○ آئین نامه ماده (۱۳) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	۸۲
- بخشنامه سازمان امور اداری و استخدامی کشور در خصوص ایجاد پست همتراز برای جانبازان	۸۷
- بخشنامه در خصوص ماده ۸ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان	۸۹
• قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری	۹۱
○ آیین نامه اجرایی قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری	۹۳
- دستور العمل نحوه استفاده از مأموریت های آموزشی	۹۶
• قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور	۹۸
○ آئین نامه مربوط به مقررات تأمین اجتماعی آزادگان و اصلاحیه مربوطه	۱۰۶
• قانون اعطای تسهیلات به آزادگان به افراد دارای محکومیت سیاسی که تا قبل از انقلاب اسلامی ۰۰۰	۱۱۱
○ آئین نامه قانون اعطای تسهیلات به آزادگان به افراد دارای محکومیت سیاسی که تا قبل از انقلاب اسلامی ۰۰۰	۱۱۲
- دستورالعمل ماده (۹) آئین نامه اجرایی قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به افرادی که ۰۰۰	۱۱۶
• قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده های شهدا	۱۱۹
○ آئین نامه قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده های شهدا	۱۲۱
• قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کارافتاده و مفقودالأثر انقلاب و جنگ تحمیلی	۱۲۳
○ آئین نامه قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید جانباز از کار افتاده و مفقودالأثر	۱۲۶
- تصویب نامه حقوق و مزایای حالت اشتغال مستخدمان شهید و جانباز مشمول قانون حالت اشتغال	۱۳۲

- قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان ۱۳۳
- قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان ... که به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا.... ..... ۱۳۸
- آیین نامه قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگ ۱۴۱
- قانون حمایت از افرادی که توسط ضدانقلاب و منحرفان اسیر، کشته و یا معلول می شوند ۱۴۴
- قانون افزایش حقوق بازنستگی مشمولان قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کارافتاده و... ..... ۱۴۵
- آیین نامه قانون افزایش حقوق بازنستگی مشمولان قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از ۰۰۰ ..... ۱۴۶
- قانون نحوه بازنستگی جانبازان و معلولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور و اصلاحیه آن ۱۴۸
- آیین نامه قانون اصلاح نحوه بازنستگی جانبازان و معلولان و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور ۱۵۱
- بخشنامه در خصوص نحوه اجرای قانون بازنستگی جانبازان و فرزندان شهداء ۱۵۴
- قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودان نیروهای مسلح و کارمندان به بنیاد شهید ۱۵۵
- آیین نامه قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و... ..... ۱۵۷
- قانون اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگ زده به کارگران مشمول قانون کار ۱۶۳
- آیین نامه قانون اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگ زده به کارگران مشمول قانون کار ۱۶۴
- ابلاغیه ستاد کل نیروهای مسلح در خصوص احتساب سابقه خدمت داوطلبانه کارکنان وظیفه و رسمی در جبهه ۱۶۸
- بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور در مورد مراجع صادر کننده گواهی خدمت در جبهه ۱۷۰
- تصویب نامه نحوه احتساب سابقه حضور در جبهه و شمول امتیازات جبهه به کارکنان اعزامی به مناطق جنگی ۱۷۱
- دستور العمل نحوه احتساب مدت خدمت کارکنان دولت در مناطق عملیاتی جنگی ۱۷۲
- قانون احتساب خدمت در جبهه افراد جزو خدمت دوره ضرورت ۱۷۵
- آیین نامه قانون احتساب خدمت در جبهه افراد جزو خدمت دوره ضرورت ۱۷۶
- قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات آن ۱۸۱
- آیین نامه قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت ۱۸۳
- بخشنامه شماره ۰۳/۹۵۲۲۹ ط مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۸ نحوه اجرایی تبصره ۷ الحاقی به ماده ۳ قانون نظام هماهنگ ۱۸۴
- بخشنامه شماره ۵/۲۲۲۲ د سازمان امور اداری و استخدامی کشور در خصوص امتیازات ایثارگری ۱۸۵
- آیین نامه ساماندهی اشتغال فرزندان شاهد و جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر ۱۸۹
- آیین نامه تأمین مسکن آزادگان، جانبازان و خانواده شهدا ۱۹۳
- قانون اساسنامه بنیاد شهید و امور ایثارگران و اصلاحیه آن ۲۰۰
- آیین نامه تعیین مصادیق عملی شهید و خانواده های شاهد ۲۱۰

اینکارگران در قرآن کریم و در سخنان معصومین علیهم السلام

- و کسانی که زندگی دنیا را به آخرت می فروشند، باید در راه خدا کارزار کنند، و هر کس که در راه خدا کارزار کند آنگاه کشته یا پیروز شود، به زودی به او اجر پاداشی عظیم می بخشیم. (ترجمه آیه ۷۴ سوره نساء)
- و کسانی که در راه خدا هجرت کرده اند، سپس کشته شده یا در گذشته اند، بی گمان خداوند آنان را از روزی نیکو برخوردار می سازد و بی گمان خداوند بهترین روزی دهندگان است. (ترجمه آیه ۵۸ سوره حج)
- خداوند جهادگران را بر وانشستگیان به پاداشی عظیم برتری داده است. (ترجمه آیه ۹۵ سوره نساء)
- آنها که ایمان آوردند و با اموال و جان هایشان در راه خدا جهاد نمودند، مقامشان نزد خدا برتر است و آنها پیروز و رستگارند. (ترجمه آیه ۲۰ سوره توبه)
- حضرت صادق (ع) از پیامبر اکرم (ص) نقل می فرماید که فرمود: کسی که از مؤمنی که در جبهه جنگ است غیبت کند یا او را بیازارد و یا با خانواده اش بدرفتاری کند، روز قیامت در هنگام حساب اعمال حسناش معادل با این بدی گشته، به آتش انداخته می شود. و این در صورتی است که رزمنده مؤمن در اطاعت در مسیر رضای خدا باشد. (جامع احادیث شیعه ج ۱۳ ص ۱۶)
- امام صادق (ع) فرمود: کسی که تجهیزات و وسایل شخصی را برای حج و یا برای جهاد فراهم سازد یا به جای آنها به خانواده آنان رسیدگی کند و یا روزه داری را افطاری دهد، بر اوست اجر هر کدام آنها، بدون اینکه از اجر خود آنها کم شود. (جامع احادیث شیعه ج ۱۳ ص ۲۰)
- کسی که در راه خدا به شهادت نائل شود، هیچ یک از گناهان و بدی هایش به او ارائه نخواهد شد یعنی از همه آنها چشم پوشی خواهد شد. (وسائل الشیعه ج ۱۱ ص ۳۹)
- پس برگزیده ترین فرماندهان سپاه تو کسی باشد که از همه بیشتر به سرباز کمک رساند. به همان اندازه ای که خانواده هایشان در پشت جبهه و خودشان در آسایش کامل باشند تا در نبرد با دشمن، سربازان اسلام تنها به یک چیز بیندیشند. (نهج البلاغه، نامه ۵۳، از فرمایشات حضرت به مالک اشتر)

ایثارگری در کلام امام خمینی (ره) و در بیانات مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی)

- بر دست اندر کاران نظام است که همه ذوق و استعداد و توان خود را در هرچه بهتر رسیدن به امور معنوی و مادی و ارزشی و فرهنگی این یادگاران هدایت و نور به کار گیرند و از خدمت بی شائبه و بی منت به آنان دریغ نکنند که هرچه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایثارگران است. امام خمینی (ره)
- ما از عهده شکر شهدای گرانقدر و شهیدان زنده عزیز و اسرا و مفقودان معظم و بازماندگان و وابستگان به آنان و بالجمله ملت بزرگوار نیز نخواهیم بر آمد. امام خمینی (ره)
- اکنون اسلام به این شهیدان و شهید پروران افتخار می کند. امام خمینی (ره)
- با رزمندگان و ایثارگران نباید طوری رفتار شود که نسبت به کار بزرگی که انجام داده اند و بهای سنگینی که برای جهاد پرداخته اند، بی احترامی و بی اعتنایی بشود. باید با آنان رفتاری داشته باشیم که احساس کنند آنها را می شناسیم و اهمیت هزینه ای که در این راه داده اند را می دانیم. برخورد با ایثارگران و رزمندگان باید نماد تکریم و احترام باشد. مقام معظم رهبری
- در هر برنامه ای سرلوحه فکر، اندیشه و دستورالعمل اجرا و برنامه ریزی دولت، مجلس، دستگاه قضائی و همه مسؤولان باید گرامیداشت این سرمایه عظیم باشد. مقام معظم رهبری
- این بر ما دیکته می کند و واجب می سازد که در همه مراحل مواظب باشیم و نگذاریم که خدای ناکرده حق طبقات ایثارگر کشور مثل خانواده شهدا، جانبازان، رزمندگان و کسانی که در راه خدا واقعاً جهاد کردند و زحمت کشیدند ... ضایع بشود. مقام معظم رهبری
- وظیفه قدردانی از ایثارگران به ویژه شهیدان، فریضه ای عینی و تعینی و همیشگی است.
- یاد شهیدان باید همیشه در فضای جامعه زنده باشد. مقام معظم رهبری
- زنده نگهداشتن یاد شهدای انقلاب باعث تداوم حرکت انقلاب است. مقام معظم رهبری
- ما درحقیقت، انقلاب، اسلام، قرآن، استقلال، آبرو و حیثیت را از برکت خون شهدای عزیزمان داریم. مقام معظم رهبری
- خانواده های شهدا به ملت ایران آبرو و حیثیت دادند. مقام معظم رهبری

سیاست های کلی ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور اینارگران

به منظور ترویج و تحکیم فرهنگ پایداری و ایثار و جهاد در کشور و تکریم و پاسداری از حق ایثارگران اعم از شهیدان ، جانبازان ، آزادگان و رزمندگان و خانواده های آنان و سهمی که در عزت، امنیت و اقتدار ملی و نظام اسلامی دارند، سیاست های کلی نظام در این امور به شرح ذیل تعیین می گردد:

- ۱- اعلاء ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار، جهاد، شهادت و تفکر بسیجی در جامعه و نهادینه ساختن آن در اندیشه، باور، منش و رفتار مردم و مسؤولان و مقابله با عوامل بازدارنده و تضعیف کننده آن.
- ۲- تعظیم و تکریم ایثارگران و پاسداری از منزلت و حق عظیم آنان بر مردم و کشور و تبیین نقش برجسته آنان در انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن و دفاع مقدس و امنیت ملی.
- ۳- بستر سازی ، ایجاد و توسعه ظرفیت های لازم در رسانه ها به ویژه صدا و سیما، نظام آموزشی کشور و دستگاه های فرهنگی هنری به منظور تحقق بندهای یک و دو و ترویج اهداف ، آرمان ها ، وصایا و آثار ایثارگران و ارائه الگوهای جهاد و حماسه و فداکاری و معرفی قهرمانان عرصه جهاد و شهادت به جامعه .
- ۴- حمایت از تولید آثار ارزنده فرهنگی و هنری در جهت اشاعه فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت در جامعه .
- ۵- تحقیق، شناسایی و ترویج مستمر عوامل تقویت کننده فرهنگ جهاد ، ایثار و شهادت و مشارکت دستگاه ها و ارکان نظام و لایه های مختلف اجتماعی در اجرای سیاست های مربوط به ایثارگران.
- ۶- توانمندسازی فردی و جمعی و اهتمام به پرورش استعداد ها و ارتقای سطح علمی ، فنی و فرهنگی ایثارگران و فرزندان آنها به منظور نقش آفرینی فعال و مؤثر در عرصه های مختلف و اولویت دادن به استفاده از ایثارگران در بخش های مدیریتی در شرایط مساوی .
- ۷- اولویت دادن به ایثارگران در سیاستگذاری ها ، برنامه ها ، قوانین و آئین نامه های کشور و نیز در تخصیص و توزیع امکانات و حمایت های دولتی و فعالیت ها در زمینه های اقتصادی،

فرهنگی و اجتماعی کشور به تناسب ایثار و جهاد در راه آرمان های اسلام و اهداف انقلاب اسلامی .

۸- شناخت نیازهای واقعی و ارائه خدمات مؤثر به ایثارگران و خانواده های آنان در ابعاد مختلف فرهنگی ، علمی ، آموزشی ، اجتماعی ، بهداشتی ، درمانی ، بیمه ای ، معیشتی، اشتغال، مسکن ، حقوقی ، اداری ، رفاهی و استخدامی با حفظ اصول عزتمندی ، عدالت و روحیه خوداتکائی و شؤن ایثارگری.

۹- مناسب سازی بناها و مراکز خدمات عمومی، معابر شهری، مراکز اداری ، تفریحی و ورزشی و وسائط نقلیه عمومی با وضعیت جسمی جانبازان و ناتوانان جسمی و حرکتی ، منطبق بر معیارهای مطلوب.

۱۰- توسعه مراکز علمی و پژوهشی و ارتقای ظرفیت ها، توانمندی ها و فناوری ها و اهتمام به تأمین تجهیزات و آموزش ها و مراقبت های لازم برای پیشگیری ، درمان و کاهش آسیب های فردی و جمعی ناشی از جنگ و تهدیدات.

۱۱- حمایت قضایی از ایثارگران و خانواده آنها و صیانت و حفاظت از حریم ایثارگری ، با ایجاد ساز و کارهای مناسب توسط قوه قضائیه .

۱۲- حفظ و ترویج آثار ، ارزش ها ، حماسه ها و تجارب انقلاب اسلامی و دفاع مقدس با ایجاد توسعه و نگهداری موزه ها ، یادمان ها ، نمادها و نشان های جهاد ، مقاومت و ایثار و پاسداشت قداست و منزلت تربت پاک شهیدان و ساماندهی و نگهداری مناسب آنها به صورت مراکز فرهنگی.

سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

۱۷: اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرصه منابع مالی و فرصت ها و امکانات و مسؤولیت های دولتی در صحنه های مختلف فرهنگی و اقتصادی.

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) و اصلاحات آن

ماده ۳: به منظور تعمیق ارزش های اسلامی، باورهای دینی و اعتلای معرفت دینی و تقویت هنجارهای فرهنگی و اجتماعی و روحیه کار جمعی، ابتکار، ترویج فرهنگ مقاومت و ایثار، تبلیغ ارزش های اسلامی و انقلاب اسلامی و گسترش خط و زبان فارسی، دولت مکلف است حمایت های لازم را از بخش غیردولتی اعم از حقیقی و حقوقی در موارد زیر به عمل آورد:

الف) برنامه های اجرایی دینی، مذهبی، هنری، فرهنگی، آموزشی و علمی

ماده ۶: به منظور توسعه فضاهای مذهبی فرهنگی و بهره گیری بهینه از بقاع متبرکه، گلزار شهدا و اماکن مذهبی و تثبیت جایگاه مسجد به عنوان اصلی ترین پایگاه عبادی و تربیتی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اقدامات زیر انجام می شود:

ماده ۷: دولت به منظور زنده و نمایان نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی و سیره عملی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تدوین الگوی توسعه اسلامی ایرانی و سیاستگذاری ها و برنامه ها و تسری آن به مجموعه ارکان نظام، از انجام پژوهش ها و مطالعات بنیادی و کاربردی در عرصه فرهنگ سازی، آموزشی و تأسیس رشته های تخصصی لازم با تکیه بر علوم، فناوری و بهره گیری مناسب از ظرفیت دانشگاه ها و مؤسسات پژوهشی و پایان نامه های دوره های تحصیلات تکمیلی با موضوعاتی مرتبط با حضرت امام خمینی (ره)، مقام معظم رهبری، انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و ایثار و شهادت در داخل و خارج از کشور و تجهیز کتابخانه های عمومی کشور و کتابخانه های

معتبر خارجی به آثار منتشر شده در این زمینه ، در قوانین بودجه های سنواتی حمایت مالی می نماید. همچنین برای تشویق پدید آورندگان آثار برتر علمی، فرهنگی، هنری و ادبی مرتبط و نیز چهره ها و شخصیت های انقلابی و عدالتخواه در سطح جهان به ویژه افرادی که اقدامات مؤثر در جهت ترویج اندیشه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری انجام دهند با رعایت اصل یکصد و بیست و نهم (۱۲۹) قانون اساسی نشان ملی حضرت امام (ره) و رهبری اعطا نماید.

ماده ۱۱: سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مجاز است :

ب- از راه اندازی موزه های تخصصی به ویژه موزه های دفاع مقدس و شهدا توسط مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، تعاونی و بخش خصوصی حمایت مالی نماید.

ماده ۱۴: وزارت جهاد کشاورزی موظف است اراضی ملی غیرکشاورزی به استثنای اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیط زیست و خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها را که مورد نیاز سازمان تربیت بدنی است، به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی تأمین و به طور رایگان به سازمان تربیت بدنی واگذار نماید. همچنین وزارت مذکور موظف است با تأیید سازمان تربیت بدنی، اراضی با شرایط فوق را که مورد نیاز بخش غیردولتی و تعاونی برای احداث اماکن ورزشی است به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با اولویت به تعاونی های ایثارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این قبیل اراضی ممنوع است.

بندک ماده ۲۰: شهریه دانشجویان جانباز بیست و پنج درصد و بالاتر و فرزندان آنان فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از محل اعتبارات ردیف مستقل معاونت برنامه ریزی راهبردی رئیس جمهور تأمین شود.

بند و ماده ۲۸: در صورتی که دریافتی ایثارگران مشمول صندوق تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی دیگری گردد، بازنشستگی در هر صندوق به طور مستقل انجام می گردد و با تحقق شرایط بازنشستگی ایثارگر در هر صندوق، از مستمری بازنشستگی آن صندوق بهره مند می شود.

بند د ماده ۳۹: معافیت افراد تحت پوشش سازمان ها و نهادهای حمایتی از پرداخت هزینه های صدور پروانه ساختمانی، عوارض شهرداری و هزینه های انشعاب آب، فاضلاب، برق و گاز برای کلیه واحدهای مسکونی اختصاص یافته به آنها فقط برای یکبار.

ماده ۴۴: دولت به منظور استمرار، توسعه و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، در جهت حفظ کرامت ایثارگران با اولویت عرضه منابع مالی، فرصت ها، امکانات و تسهیلات و امتیازات به ایثارگران، پدر، مادر، همسر و فرزندان شهدا و همچنین جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان، اقدامات زیر را انجام می دهد:

الف) فرزندان شهدا از کلیه امتیازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز پنجاه درصد و بالاتر به استثنای تسهیلات خودرو و حق پرستاری و کاهش ساعت کاری برخوردارند. امتیازات ناشی از این بند شامل وابستگان فرزند شهید نمی شود.

ب^۱) صددرصد هزینه درمانی ایثارگران شاغل و بازنشسته و افراد تحت تکفل آنان برعهده دستگاه اجرایی و صد درصد هزینه های درمانی ایثارگران غیر شاغل و افراد تحت تکفل آنان برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.^۲

تبصره: دولت موظف است اعتبار لازم برای این قانون را هر ساله در بودجه سنواتی پیش بینی نماید و در اختیار دستگاه ها و صندوق های بازنشستگی و بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار دهد.

در سال ۱۳۹۰ صد در صد هزینه درمان بازنشستگان غیر شاغل از ردیف اعتباری ۱۳۱۶۰۰ بنیاد شهید و امور ایثارگران (مربوط به خدمات درمان ایثارگران غیر شاغل) و ایثارگران سایر دستگاه ها از اعتبارات بیمه خدمات درمانی دستگاه ها پیش بینی و پرداخت می شود.

^۱ - متن فوق به موجب ماده واحده قانون اصلاح بند (ب) ماده ۴۴ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه مصوب مجلس شورای اسلامی به شماره ۵۸۱/۳۶۴۳۷ مورخ ۱۳۹۰/۶/۸ اصلاح گردید.

^۲ - بر اساس استفساریه مجلس شورای اسلامی صددرصد هزینه درمانی ایثارگران بازنشسته و افراد تحت تکفل آنان برعهده صندوق های بازنشستگی مربوطه می باشد.

ج) کلیه دستگاه های اجرایی موظفند بیست درصد اعتبارات فرهنگی خود را در چهارچوب موافقتنامه مبادله شده با معاونت برنامه ریزی راهبردی رئیس جمهور ، صرف ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نمایند .

د) به منظور کاهش هزینه های مهندسی ساخت مسکن برای خانواده های شهدا و ایثارگران ، بنیاد شهید و امور ایثارگران مجاز است با رعایت قانون نظام مهندسی و مقررات مالی ساختمان صددرصد هزینه های خدمات مربوطه را برای یکبار و حداکثر برای یکصد مترمربع تأمین نموده و هزینه آن را در بودجه سنواتی بیش بینی نماید.

ه) بورس تحصیلی داخل و خارج کشور به جانبازان پنجاه درصد و بالاتر، آزادگان با حداقل پنج سال اسارت و فرزندان شهدا و درخصوص اعزام به خارج مشروط به شرایط علمی موضوع قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور اعطا می شود .

و^۱) کلیه دستگاه ها مکلفند در چهارچوب سهمیه استخدامی و جایگزینی نیروهای خروجی خود حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) نیازهای استخدامی خود را از میان جانبازان و آزادگان فاقد شغل و فرزندان و همسران شهدا و جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان و همسران آزادگان یک سال و^۲ بالای یک سال اسارت، معرفی شده از سوی بنیاد شهید و امور ایثارگران با رعایت سقف مقرر در این بند ، تأمین و به استخدام آنان از محل مجوزهای مربوط و پست های بدون متصدی اقدام نمایند و پنج درصد (۵٪) سهمیه استخدامی را نیز به رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ها و همسر و فرزندان آنان و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج

^۱ - قانون اصلاح بند (و) ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هجدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود (۱۳۹۱/۱۱/۱۸) مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۸ به تائید شورای نگهبان رسیده است .

^۲ - قانون اصلاح مجدد بند (و) ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ چهاردهم آبان ماه یکهزار و سیصد و نود و یک (۱۳۹۱/۸/۱۴) مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۱/۹/۱ به تائید شورای نگهبان رسیده است . (با خط کشی در زیر کلمات مشخص شده است).

درصد (۲۵٪) و آزادگان کمتر از یک سال اسارت و خواهران و برادران شهدا اختصاص دهند. در مواردی که نیاز به تخصص دارد رعایت شرایط علمی الزامی است.

تبصره ۱- بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است فرزندان شاهد و جانباز و آزاده را با اولویت فرزندان شاهد و سپس فرزندان جانبازان براساس درصد جانبازی و فرزندان آزادگان براساس مدت اسارت مذکور در این بند معرفی نماید.

تبصره ۲- رزمندگان با حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه، جانبازان، آزادگان و همسران شهدا، جانبازان و آزادگان، فرزندان شاهد و جانباز و آزاده از شرط جنسیت برای استفاده از سهمیه استخدامی معاف و دستگاه های مشمول این قانون موظفند بدون الزام به رعایت شرط سنی، تحصیلی، معدل و آزمون و با احراز شرایط عمومی گزینش با هماهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران و از ابتدا، آنان را به صورت رسمی قطعی استخدام نمایند.

تبصره ۳- کلیه مسئولین دستگاه ها پس از تعیین تکلیف سهمیه مذکور در این قانون می توانند اقدام به جذب نیروی انسانی مورد نیاز دستگاه خود نمایند. با متخلفین از اجرای این قانون مطابق قوانین و مقررات مربوط رفتار می شود.

معاونت توسعه مدیریت منابع انسانی رئیس جمهور و بنیاد شهید و امور ایثارگران بر حسن اجرای این قانون در دستگاه های اجرائی نظارت می نمایند.

ز) دانشگاه ها و مراکز و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مکلفند حداقل ده درصد اعضای هیأت علمی مورد نیاز خود

۱- بر اساس استفساریه مورخ ۱۳۹۱/۶/۲۵ مجلس شورای اسلامی تبصره ۲ بند "و" به شرح ذیل اصلاح گردید:

متن استفساریه: آیا معافیت های ذکر شده در تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح بند "و" ماده ۴۴ قانون برنامه ۵ ساله پنجم توسعه علاوه بر فرزندان شامل خود جانبازان، آزادگان، همسران شهدا و آزادگان می شود؟ پاسخ: بله. علاوه بر فرزندان شامل خود جانبازان، آزادگان، همسران جانبازان، همسران معظم شهدا و همسران آزادگان نیز می شود.

را از بین جامعه ایثارگران شامل رزمندگان با بیش از شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ، جانبازان بالای بیست و پنج درصد ، آزادگان بالای سه سال اسارت ، فرزندان جانبازان بالای پنجاه درصد ، فرزندان شهدا و فرزندان آزادگان با بیش از سه سال اسارت که دارای مدرک دکترای تخصصی مورد تأیید وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می باشند ، حسب مورد از طریق استخدام و با موافقت با انتقال کارکنان دیگر دستگاه ها یا تبدیل وضعیت کارکنان غیر هیأت علمی تأمین و از ابتدا آنان را به صورت عضو هیأت علمی رسمی قطعی با احتساب سوابق آموزشی ، پژوهشی و اجرایی مرتبط و تأثیر آن در پایه و مرتبه علمی بدون الزام به رعایت شرط سنی و آزمون استخدام نمایند . مسؤولیت اجرایی این حکم به طور مستقیم برعهده وزرا و رؤسای دستگاه های مذکور است . مقامات یاد شده دراین خصوص خود مجاز به اتخاذ تصمیم می باشند. احکام و امتیازات این بند شامل اعضای هیأت علمی فعلی دارای شرایط فوق نیز می شود.

ح) دولت مکلف است به منظور حفظ کرامت و منزلت ایثارگران و رزمندگان معسر نسبت به تأمین معیشت و پوشش بیمه ای آنان در قالب بودجه سنواتی اقدام نماید .

ط) دولت نسبت به ساماندهی و برقراری مستمری بسیجیان و رزمندگان معسر دوران دفاع مقدس اعم از بسیجیان تحت فرماندهی سپاه پاسداران ، کمیته انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی اقدام نماید.

ی) سند راهبردی خدمات رسانی به رزمندگان توسط ستادکل نیروهای مسلح با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، بنیاد شهید و امور ایثارگران و معاونت برنامه ریزی راهبردی رئیس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ک) آزادگانی که به دلیل استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت زودتر از خدمت سی سال بازنشسته شده اند می توانند با بازگشت به خدمت ، سی سال خدمت خود را تکمیل نموده و سپس با لحاظ سوابق اسارت به بازنشستگی نایل آیند .

ل) وزارت مسکن و شهرسازی موظف است تا پایان برنامه ، مسکن جانبازان پنجاه درصد و بالاتر ، جانبازان بیست و پنج درصد تا پنجاه درصد را که حداقل دو سال سابقه حضور در جبهه داشته اند و همچنین آزادگان و فرزندان شهدا و جانبازان هفتاد درصد و بالاتر فاقد مسکن راد صورتی که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی استفاده نکرده اند تأمین نماید.

م) جانبازانی که صورت سانحه و مدارک بالینی ندارند ولی از نظر کمیسیون پزشکی جانبازی آنان مورد تأیید می باشد متناسب با میزان جانبازیشان تحت پوشش بنیاد شهید قرار می گیرند .

ماده ۴۵ : ایثارگران و فرزندان شهدا برای یکبار از پرداخت مابه التفاوت برای پانزده سال سنوات بیمه ای ناشی از انتقال سوابق بیمه ای از یک صندوق بیمه و بازنشستگی به صندوق دیگر بیمه و بازنشستگی که ناشی از تغییر دستگاه استخدامی است ، معافند . این مبلغ به عنوان مطالبه صندوق منتقل الیه از دولت منظور و توسط دولت پرداخت و تسویه می شود.

ماده ۵۰ : الف) هیأت وزیران به عنوان مرجع تصویب افزایش سالانه ضریب حقوق کارکنان مشمول و غیرمشمول قانون مدیریت خدمات کشوری (به نحوی که درج تفاوت تطبیق موضوع فصل دهم قانون مذکور مانع افزایش نباشد) و تصویب افزایش جداول و امتیازات و میزان فوق العاده های موضوع فصل دهم قانون مذکور از جمله تسری فوق العاده ایثارگری در مورد فرزندان شهدا حداکثر تا پنجاه درصد و تعیین عیدی و پاداش شش ماهه فقط برای کارکنانی که به تشخیص دستگاه مربوط خدمات برجسته انجام داده اند و تعیین موارد و سقف کمک های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم با رعایت ماده ۱۲۵ قانون مدیریت خدمات کشوری ، تعیین می گردد . مصوبات هیأت وزیران، شورای حقوق و دستمزد و شورای توسعه مدیریت در سقف اعتبارات مصوب مندرج در بودجه های سنواتی است .

ماده ۵۷ : جذب نیروی انسانی به صورت رسمی یا پیمانی در قوه مجریه با رعایت سقف اعتبارات و مجوزهای استخدامی به ترتیب با تشخیص و تأیید معاونت برنامه ریزی راهبردی رئیس جمهور و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور موکول به آزمون عمومی است .

تبصره ۱) ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول قوانین و مقررات مربوط به خود می باشند .
 ماده ۶۰: تعیین و اعمال امتیازات شغل و شاغل و فوق العاده های مربوط به ایثارگران (جانبازان، آزادگان، رزمندگان و فرزندان شهید و فرزندان جانبازان هفتاد درصد و بالاتر) و اجرای سایر احکام قانون مدیریت خدمات کشوری درمورد آنان باید به گونه ای صورت گیرد که دریافتی آنان بابت ایثارگری کاهش نداشته و امتیازات قانونی نظیر عدم نیاز به شرکت در آزمون های استخدامی و شرط سنی و تحصیلی کماکان اجرا و اعمال گردد .

تبصره - مناطق جنگزده موضوع بند ۲ ماده ۶۸ قانون مدیریت خدمات کشوری توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

ماده ۶۵: به منظور ساماندهی و کاهش نیروی انسانی و کوچک سازی دولت :

ب) هرگونه به کارگیری افرادی که در اجرای قوانین و مقررات ، بازخرید یا بازنشسته شده یا می شوند به استثنای مقامات ، اعضای هیأت علمی ، ایثارگران ، فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان هفتاد درصد و بالاتر دردستگاه های اجرایی یا دارای ردیف یا هر دستگاهی که به نحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می کند، ممنوع و همچنین هرگونه پرداخت از هر محل و تحت هر عنوان به افراد بازنشسته و بازخرید توسط دستگاه های مذکور ممنوع است . کلیه قوانین و مقررات عام مغایر این حکم به استناد ماده ۴۱ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده ۹۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۹۱ قانون استخدام کشوری لغومی گردد .

بند د ماده ۱۳۳: به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جادهای بین شهری و احداث پایانه های مسافری و باری و مجتمع های خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش های خصوصی و تعاونی با اولویت تعاونی های ایثارگران، از محل منابع داخلی شرکت های وابسته به وزارت راه و ترابری در قالب وجوه اداره شده پرداخت می شود.

ماده ۲۲۸: در طول سال های برنامه ، افرادی که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا ابتدای سال ۱۳۷۰ در کمیته انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به صورت تمام وقت خدمت

کرده اند به میزان مدت خدمت و همچنین رزمنده گانی که به صورت داوطلبانه در جبهه های جنگ حضور داشته اند به میزان مدت حضور در جبهه مشمول بیمه بازنشستگی می گردند. برخورداری از مزایای بیمه مذکور مستلزم پرداخت حق بیمه سهم کارمند توسط افراد فوق الذکر و سهم کارفرما توسط دولت است.

آئین نامه اجرائی این بند توسط وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و رفاه و تأمین اجتماعی تنظیم و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آئین نامه اجرایی قانون اصلاح بند "ب" ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه و اصلاحات آن

شماره تصویب نامه ۱۹۷۲۸۴/ت ۴۷۶۸۴ هـ تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۹ بنیاد شهید و امور ایثارگران هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۹ بنا به پیشنهاد بنیاد شهید و امور ایثارگران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آئین نامه اجرایی قانون اصلاح بند (ب) ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۰- را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- ایثارگران مشمول این آئین نامه ، جانبازان و آزادگان و افراد تحت تکفل قانونی آنان (والدین، همسر و فرزندان) و والدین، همسران و فرزندان شهدا می باشند.

ماده ۲- هزینه های درمان شامل سرانه بیمه پایه و تکمیلی و هزینه های خاص مرتبط با درمان منطبق با مقررات و دستورالعمل های بنیاد شهید و امور ایثارگران خواهد بود. هزینه های خاص مرتبط با درمان شامل موارد زیر می باشد:

۱- پرداخت هزینه های دارویی منطبق با فهرست دارویی کشور (فارماکوپه) با اولویت استفاده از خدمات بیمه گر اول و پرداخت هزینه دارویی خاص و وارداتی موردنیاز افراد مشمول ماده (۱) طبق ضوابط بنیاد شهید و امور ایثارگران.

۲- خدمات دندانپزشکی عمومی و تخصصی برای جانبازان با مجروحیت فک و دندان طبق درصد تعیین شده از سوی کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران.

۳- هزینه های اعزام به خارج صرفاً جهت شخص جانباز و آزاده و تنها در مواردی که شورای عالی اعزام به خارج بنیاد مذکور با اعزام بیمار موافقت می نماید.

۱- بند ۲ ماده ۲ آئین نامه از حیث اینکه درمان را صرفاً به "جانبازان" که اخص از "ایثارگران" می باشند مقید نموده و همچنین از این حیث که ارائه خدمات درمانی را به "درصد تعیین شده از سوی کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران" محدود و مقید نموده است ، مغایر با قانون است . (ایراد رئیس مجلس شورای اسلامی به آئین نامه)

- ۴- هزینه درمان مبتلایان به سوء مصرف مواد و ام ام تی (متادون درمانی)
- ۵- هزینه ایاب و ذهاب درمانی، اقامت و سفرهای صرفاً درمانی در مواردی که پیگیری و اقدام درمانی در سطح شهرستان یا استان میسر نباشد.
- ۶- پرداخت هدیه ایثار به افراد اهداکننده عضو به ایثارگران در موارد پیوند کبد، کلیه، مغز استخوان، قرنیه و اهدای تخمک.
- ۷- هزینه ارتز و پروتز و تعمیر و تعویض قطعات مربوط و وسایل جانبی آن و کفش طبی.
- ۸- هزینه تجهیزات پزشکی و توانبخشی اعم از عینک، لنز، سمک، عصا، واکر، دوچرخه ثابت، انواع تخت و تشک معمولی و موج، انواع ویلچر، کپسول اکسیژن و هزینه شارژ آن، اکسیژن ساز، سی، پپ و بی، پپ متناسب با شرایط بالینی بیمار.
- ۹- پرداخت هزینه لوازم مصرفی درمانی از قبیل کیسه کلتومی، کیسه یوروستومی، لوازم سونداژ، کیسه ادرار، لوازم پانسمان مربوط و لوازم بهداشتی.
- ۱۰- هزینه آمبولانس درون شهری و برون شهری در موارد اضطراری.
- ماده ۳- پرداخت سرانه بیمه پایه و تکمیلی و هزینه های خاص مرتبط با درمان برای ایثارگران شاغل و بازنشسته (موضوع ماده (۱) این آئین نامه) برعهده دستگاه پرداخت کننده حقوق یا مستمری (اعم از دستگاه های موضوع ماده (۲۲۲) قانون برنامه پنجم توسعه و شرکت ها و مؤسسات مشمول اصل (۴۴) قانون اساسی) و ایثارگران غیرشاغل (موضوع ماده (۱) این آئین نامه) برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.
- ماده ۴- نظارت بر حسن اجرای این آئین نامه برعهده بنیاد شهید و امور ایثارگران می باشد.
- معاون اول رئیس جمهور

۱- بر اساس بند "ب" ماده (۴۴) قانون و با توجه به ایراد مذکور در فوق، از آنجا که همه ایثارگران از امتیازات قانون بهره مند می گردند، بند (۳) ماده (۲) مصوبه، از حیث انحصار یافتن امتیاز مذکور به "شخص جانباز و آزاده"، مغایر با قانون است. (ایراد رئیس مجلس شورای اسلامی به آئین نامه)

آئین نامه اجرایی بند «م» ماده (۴۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۹ بنا به پیشنهاد شماره ۲۵۴۲/۸۲۰/۴۰۰ مورخ ۱۳۹۱/۸/۱۰ بنیاد شهید و امور ایثارگران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آئین نامه اجرایی بند «م» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آئین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - بنیاد: بنیاد شهید و امور ایثارگران

ب - جانباز: ایثارگرانی که در جریان تکوین و شکوفایی انقلاب اسلامی و حفظ و حراست از دستاوردهای ارزشمند آن از تعرض و تجاوز عوامل داخلی و خارجی یا هرگونه حوادث مستقیم ناشی از آنها در طول جنگ تحمیلی به اختلالات و نقصان های عارضی جسمی و روانی دچار شده یا بشوند و در نتیجه در روند زندگی فردی و اجتماعی با محدودیت هایی مواجه می باشند.

پ - درصد جانبازی: میزان آسیب دیدگی جسمی و روانی که توسط کمیسیون پزشکی تخصصی (براساس جدول پیوست تصویب نامه شماره ۴۴۲۲/ت/۳۸۰۵۱ ک مورخ ۱۳۸۹/۱/۱۴) تعیین درصد شده و حسب شرایط جسمی جانبازان قابل تجدیدنظر می باشد.

ت - کمیسیون پزشکی: کمیسیون پزشکی موضوع ماده (۵) این آئین نامه.

ث - نیروهای مسلح: سازمان های نظامی و انتظامی شامل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ستاد کل نیروهای مسلح، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی مقاومت بسیج، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سازمان های مسلح تابع و وابسته به آنها.

ج - کارکنان: کارکنان نیروهای مسلح

ماده ۲- جانبازانی که فاقد صورت سانحه و مدارک بالینی می باشند ولی از نظر کمیسیون پزشکی موضوع این آئین نامه جانبازی آنان مورد تأیید می باشد طبق شرایط مقرر در این آئین نامه، متناسب با میزان جانبازی تحت پوشش قرار می گیرند.

ماده ۳- به منظور بررسی تقاضای جانباز در کمیسیون های موضوع این آئین نامه ارایه گواهی و یا تأییدیه معتبر از یگان های اعزام کننده و نهادهای متولی مبنی بر مجروحیت یا مصدومیت فرد در منطقه حادثه، شامل مشخصات فردی، نوع حادثه، انواع جراحت و زمان و مکان مجروحیت الزامی است.

تبصره ۱- مرجع صدور گواهی مجروحیت برای کارکنان نیروهای مسلح، صرفاً معاون نیروی انسانی نیروهای ذی ربط می باشد.

تبصره ۲- مرجع صدور گواهی مجروحیت برای افراد غیر نظامی پس از طی مراحل مندرج در بند «ب» ماده (۷) صرفاً معاون سیاسی وزارت کشور می باشد.

تبصره ۳- مراجع صدور گواهی در مقابل گواهی های صادره و صحت مطالب مورد گواهی، از نظر شرعی و قانونی مسؤول و پاسخگو خواهند بود.

ماده ۴- به منظور بررسی سوابق و مدارک جانباز کار گروهی با ترکیب زیر در بنیاد تشکیل می شود:

۱- معاون تعاون و امور اجتماعی بنیاد (مسئول)

۲- مدیرکل پذیرش و امور اداری ایثارگران بنیاد (دبیر)

۳- رئیس مرکز کمیسیون های پزشکی

۴- مدیرکل حراست بنیاد.

ماده ۵- به منظور بررسی مدارک درمانی و آزمایشات پاراکلینیکی و انجام معاینات لازم و تطبیق مدارک و آزمایشات با جراحات و تعیین مجروحیت های مرتبط و درصد از کارافتادگی جانبازان و مطابق بند «م» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹- و نیز بند «ج» ماده (۲) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۴-

کمیسیون پزشکی به عنوان آخرین نهاد تصمیم گیری در موارد یادشده مرکب از پزشکان متعهد و متخصص در رشته های مختلف که توسط رئیس بنیاد تعیین و منصوب می شوند تشکیل می شود. رأی صادره توسط کمیسیون پزشکی قطعی و لازم الاجرا است.

تبصره ۱- کمیسیون پزشکی می تواند شعبه و یا شعب مختلفی را به منظور تشخیص اولیه و یا تشخیص تخصصی در مرکز و استان ها و با عضویت پزشکان متخصص و مورد نیاز در رشته های مختلف و مرتبط، ایجاد کند.

تبصره ۲- اعضای شعب با پیشنهاد رئیس کمیسیون پزشکی و حکم معاون بهداشت و درمان بنیاد به مدت دو سال منصوب می شوند.

تبصره ۳- هر شعبه دارای یک دبیر است که حسب تخصص مورد نیاز، از بین پزشکان عمومی یا متخصص که رابطه استخدامی با بنیاد داشته و به کلیه قوانین و آئین نامه های موجود آشنا می باشد انتخاب و با حکم رئیس مرکز کمیسیون پزشکی منصوب می شود.

ماده ۶- مراحل رسیدگی به تقاضای رزمندگان به شرح زیر می باشد:

الف - متقاضیان درخواست خود را همراه با مدارک مورد نیاز به یگان اعزام کننده در شهرستان مربوط ارائه می نمایند. این مدارک شامل احراز هویت، سوابق حضور در جبهه، هرگونه مدرکی که دلالت بر مجروحیت در جبهه و یا در مقابله با دشمن و ضدانقلاب دارد و سوابق طول درمان قابل قبول مربوط به مجروحیت است.

ب - یگان مربوط ضمن بررسی مدارک ارائه شده و تطبیق آن با مدارک و سوابق موجود در یگان، در صورت صحت مدارک، آنها را از طریق سلسله مراتب نظامی به اداره کل ایثارگران نیروی مربوط در مرکز (سپاه، ارتش و نیروی انتظامی) ارسال می نماید.

پ - مدارک ارسال شده با وقایع و حوادث دوران دفاع مقدس و مقابله با ضدانقلاب تطبیق و در صورت صحت، به امضای معاون نیروی انسانی نیروی مربوط (سپاه و ارتش) و نیروی انتظامی و جهادسازندگی (سابق) طبق برگه ای که توسط بنیاد تهیه می شود به بنیاد اعلام می گردد.

ماده ۷- مراحل رسیدگی به تقاضای افراد غیرنظامی که در اثر حادثه بمباران و موشک باران و یا اقدامات دشمن یا ضدانقلاب مجروح شده‌اند به شرح زیر می‌باشد:

الف - متقاضی درخواست خود را همراه با مدارک مربوط به فرمانداری محل حادثه ارائه می‌نماید. این مدارک شامل احراز هویت، سابقه سکونت در محل زمان وقوع حادثه، هرگونه مدرکی که دلالت بر مجروحیت در اثر بمباران و موشک باران یا اقدامات دشمن یا ضدانقلاب دارد و سوابق درمانی قابل قبول مربوط به مجروحیت (طول درمان) است.

فرمانداری ضمن بررسی مدارک و اظهارنظر در خصوص صحت مدارک با وقایع رخ داده در شهرستان، در صورت صحت و تطبیق، مراتب را به شورای تأمین شهرستان ارجاع می‌دهد.

ب - مدارک تأیید شده توسط فرمانداری در شورای تأمین شهرستان مطرح و در صورت تأیید و تطبیق آن با حوادث جنگی و امنیتی که در شهرستان مربوط رخ داده، مراتب را با امضای فرماندار و مطابق برگه‌ای که توسط بنیاد تهیه می‌شود به دبیرخانه شورای تأمین استان ارجاع می‌دهد.

پ - مدارک ارسالی از سوی شورای تأمین شهرستان در شورای تأمین استان مطرح و در صورت تأیید مراتب با امضای معاون سیاسی استانداری به معاونت سیاسی وزارت کشور اعلام و در صورت تأیید موضوع با حوادث ثبت شده مراتب با امضای معاون سیاسی وزارت کشور به بنیاد اعلام می‌شود.

ماده ۸- مدارک تأیید شده توسط مراجع یادشده در کارگروه موضوع ماده (۴) رسیدگی و همراه اظهارنظر در خصوص هماهنگی، تطابق مدارک با شرایط این آئین نامه مراتب به کمیسیون پزشکی ارجاع می‌شود و در صورت عدم تطابق و یا نقص مدارک مراتب جهت رفع نقص به مرجع نهایی صادرکننده موضوع تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۳) اعلام می‌شود.

تبصره ۱- کمیسیون پزشکی حسب مورد و نوع مجروحیت با استفاده از پزشکان مشاور و متخصص در خصوص تجویز آزمایشات و معاینات لازم اقدام می‌نماید.

تبصره ۲- مراکز قابل قبول برای انجام آزمایشات و معاینات تخصصی مورد نیاز توسط بنیاد تعیین می شوند.

تبصره ۳- پس از تهیه نتایج آزمایشات و معاینات مورد نیاز مراتب به شعب ذی ربط کمیسیون پزشکی ارجاع می شود.

تبصره ۴- کمیسیون پزشکی با بررسی مدارک درمانی و آزمایشات و معاینات صورت گرفته و نظرات ارایه شده و در صورت لزوم معاینه مجدد متقاضی در خصوص تعیین درصد اقدام می نماید.

ماده ۹- بنیاد مکلف به تأمین نیروی انسانی اداری و تخصصی و مکان و تجهیزات مورد نیاز کمیسیون پزشکی می باشد.

ماده ۱۰- اعتبار مورد نیاز برای تأمین پزشک و متخصصین مورد نیاز، پرداخت حق الزحمه اعضای کمیسیون پزشکی و هزینه های برگزاری کمیسیونها، تأمین محل و تجهیزات مورد نیاز پزشکی و همچنین انجام معاینات و آزمایشات مورد نیاز مجروحان در بودجه سالانه بنیاد پیش بینی و تأمین خواهد شد.

تبصره - حق الزحمه اعضای کمیسیون پزشکی با رعایت قوانین و مقررات مربوط براساس آئین نامه ای که همه ساله به پیشنهاد معاونت بهداشت و درمان بنیاد به تأیید رئیس بنیاد می رسد پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۱- هزینه های مورد نیاز برای تحت پوشش قرار گرفتن جانبازانی که توسط کمیسیون پزشکی احراز جانبازی و تعیین درصد می شوند، مطابق دستورالعمل های ملاک عمل بنیاد، توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور در بودجه سنواتی بنیاد و دستگاه های ذی ربط پیش بینی و منظور خواهد شد.

تبصره - جانبازان از زمان تأمین اعتبار توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تحت پوشش قرار خواهند گرفت.

معاون اول رئیس جمهور

آئین نامه اجرایی ماده (۲۲۸) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

شماره تصویب نامه ۴۸۳۵۳/ت/۱۷۵۸۴۷ - تاریخ ۱۳۹۱/۷/۱۶

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ بنا به پیشنهاد وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به استناد ماده (۲۲۸) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - آئین نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در طول سال های برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، افرادی که از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا ابتدای سال ۱۳۷۰ در کمیته انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به صورت تمام وقت خدمت کرده اند، به میزان مدت خدمت و همچنین رزمندگان که به صورت داوطلبانه در جبهه های جنگ (تحمیلی) حضور داشته اند، به میزان مدت حضور در جبهه مشمول بیمه بازنشستگی می شوند. برخورداری از مزایای بیمه مذکور مستلزم پرداخت حق بیمه سهم کارمند توسط افراد فوق الذکر و سهم کارفرما توسط دولت است.

تبصره - مدت حضور داوطلبانه در جبهه های جنگ از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا ابتدای سال ۱۳۷۰ طبق دستورالعمل صادره از طرف ستاد کل نیروهای مسلح و تأیید مراجع اعزام کننده قابل احتساب است.

ماده ۲- تقاضای افراد مشمول، برای احتساب سوابق به شرح زیر بررسی می شود:

الف - در مورد سوابق خدمت در کمیته انقلاب اسلامی درخواست فرد توسط دستگاه مربوط یا صندوق ذی ربط جهت بررسی و تأیید به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ارسال می شود.

ب - در مورد سوابق خدمت در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی درخواست فرد توسط دستگاه مربوط یا صندوق ذی ربط جهت بررسی و تأیید، به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ارسال می شود.

ج - در مورد سوابق حضور داوطلبانه در جبهه های جنگ، درخواست فرد توسط دستگاه مربوط یا صندوق ذی ربط حسب مورد به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ارتش جمهوری اسلامی ایران و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت

جهد کشاورزی، سازمان بسیج مستضعفین یا سایر سازمان ها و ستادهای قانونی که صلاحیت اعزام افراد به جبهه‌های جنگ را داشته‌اند برای بررسی و تأیید ارسال می‌شود.

در سایر موارد بررسی و تأیید تقاضا با واحد سازمانی ذی‌ربط در وزارت کشور می‌باشد. تبصره - دستگاه های یادشده موظفند ظرف شش ماه نظر خود را مبنی بر تأیید یا رد درخواست اعلام نمایند.

ماده ۳- تعیین میزان کسور بیمه بازنشستگی (سهم مستخدم و سهم دولت) براساس مقررات مورد عمل صندوق بازنشستگی ذی‌ربط خواهد بود.

تبصره - حق بیمه موضوع این ماده به ترتیب به نسبت سهم مستخدم یا بیمه شده توسط متقاضی و سهم کارفرما با رعایت نرخ مورد عمل صندوق ذی‌ربط توسط دولت پرداخت می‌شود.

ماده ۴- مقررات این آئین نامه شامل افراد مشمول که براساس قوانین و مقررات مربوط قبلی نسبت به پرداخت حق بیمه یا کسور بازنشستگی به صندوق بازنشستگی ذی‌ربط اقدام نموده یا می‌نمایند، نخواهد بود.

معاون اول رئیس جمهور

قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور

تبصره ۳

ج- به دولت اجازه داده می شود بدهیهای خود به بخشهای خصوصی و تعاونی ، شهرداری ها و مصارف جدول (۱۸) را با اولویت پرداخت مطالبات و دیون ایثارگران ، جانبازان، آزادگان و خانواده شهداء و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ از محل منابع حاصل از واگذاری سهام، سهم الشرکه ، حق بهره برداری و بهره مالکانه موضوع این تبصره و ردیف شماره ۹-۱۰۱۰۰۰ جدول شماره (۸) این قانون پس از تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور با اعلام سازمان حسابرسی و یا ذیحساب دستگاههای اجرائی ذیربط حسب مورد بدون الزام به رعایت ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی پرداخت و یا تسویه و سپس تهاتر نماید.

واگذاری تهاتری باید با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی (گردش خزانه) انجام شود و قیمت سهام تهاتر شده نباید از قیمت پایه بورس و یا پایه مزایده کمتر باشد.

پرداخت مطالبات و دیون ایثارگران، جانبازان، آزادگان و خانواده معظم شهدا و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مشمول تأیید سازمان حسابرسی نمی شود و با تأیید ذیحساب و رئیس دستگاه اجرائی و تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور انجام می پذیرد.

ف - شرکتهای مشمول اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی که واگذار شده و یا درحال واگذار می باشند و یا در فهرست واگذاری قرار گرفته و یا می گیرند، موظفند برای ایثارگران شاغل قبل و بعد از واگذاری ، از قوانین و مقررات مربوط به ایثارگران تبعیت نمایند.

و- پنج درصد (۵٪) از منابع بندهای (د) و (ه) این تبصره با معرفی کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور به صورت ریالی جهت پرداخت تسهیلات اشتغال زایی و کمک به توسعه صنایع کوچک اختصاص می یابد و بانکهای عامل مکلفند علاوه بر منابع مذکور ، حداکثر تا یک برابر آن را از محل منابع داخلی با معرفی دستگاههای اجرائی ذیربط پرداخت نمایند. بانک عامل

مجاز است با اخذ تعهد محضری پرداخت مبلغ نقدی هدفمندی یارانه ها را به عنوان ضمانت بپذیرد و همچنین پانزده درصد (۱۵٪) از منابع بندهای مذکور به طرحهای مربوط به افراد اینارگر یا شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام آنها متعلق به اینارگر یا اینارگران است، اختصاص می یابد.

تبصره ۱۶

الف- تحصیل اینارگران، حافظان کل قرآن کریم و قاریان ممتاز کشوری و مشمولان بند (ک) ماده (۲۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی رایگان است. هزینه های مربوط به دانشگاه پیام نور، دانشگاههای علمی-کاربردی و دوره های شبانه و همچنین مراکز آموزشی و پژوهشی غیردولتی از طریق دستگاههای ذیربط اعم از بنیاد شهید و امور اینارگران، سازمان بهزیستی کشور، کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان اوقاف و امور خیریه درابتدای هر نیمسال تحصیلی از محل اعتبارات برنامه ۳۰۴۶۷ پیوست شماره (۴) این قانون پرداخت می شود. کمک هزینه تحصیلی اعم از شهریه ثابت و متغیر پرداختی توسط بنیاد شهید و امور اینارگران به اینارگران و افراد مشمول خانواده آنها که در واحدهای بین الملل داخل یا خارج دانشگاههای دولتی و یا غیردولتی پذیرفته می شوند، معادل شهریه پرداختی به پذیرفته شدگان رشته ها و مقاطع مشابه در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی و واحدهای دانشگاهی داخلی تعیین و پرداخت می گردد و باقی مانده شهریه توسط دانشجو اعم از اینارگر یا خانواده وی تامین و پرداخت می شود.

آیین نامه اجرائی این بند ظرف دوماه از تاریخ تصویب این قانون به پیشنهاد دستگاههای اجرائی ذیربط با تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ب- بند (ک) ماده (۲۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۳ با اضافه شدن عبارت «و همسران شهداء و همسران جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسران آزادگان» اجراء می شود. اعتبار مورد نیاز تا سقف بیست و پنج میلیارد (۲۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از محل صرفه جویی اعتبارات بنیاد شهید و امور اینارگران توسط این بنیاد پرداخت می شود.

ج- دولت مکلف است صد درصد (۱۰۰٪) هزینه های درمانی مربوط به ایثارگران بازنشسته و شاغل در دستگاههای اجرائی و افراد تحت تکفل آنها اعم از خدمات درمان و بیمه تکمیلی را توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران پرداخت نماید.

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مکلف است اعتبار مورد نیاز را از سرجمع اعتبارات دستگاههای اجرائی و صندوقهای بازنشستگی (اعتبار برنامه ۳۰۴۴۰) کسر کند و به بنیاد شهید و امور ایثارگران اختصاص دهد. اعتبارات این بند از محل ردیف ۵۳-۵۵۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون تأمین می شود.

د- در اجرای بند (ل) ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، وزارت راه و شهرسازی موظف است با هماهنگی و معرفی بنیاد شهید و امور ایثارگران نسبت به تأمین مسکن و یا زمین مسکونی برای حداقل پنجاه و دو هزار نفر از واجدین شرایط که قبلاً از زمین و یا مسکن واگذاری از سوی دولت استفاده نکرده اند، مسکن و یا زمین بر مبنای زمین به قیمت منطقه ای و سایر هزینه ها به قیمت تمام شده واگذار نماید.

ه- بانک مرکزی موظف است از طریق بانکهای عامل در سال ۱۳۹۳ به تعداد یکصد هزار نفر از جانبازان پانزده درصد (۱۵٪) و بالاتر با اولویت درصد جانبازی، آزادگان، خانواده شهداء (همسر، والدین و فرزندان)، ایثارگران با حداقل دو و نیم سال حضور در جبهه، فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر و وراثت تحت تکفل آزادگان متوفی فقط یک فقره تسهیلات مسکن براساس قوانین مربوطه و برابر قانون الزام بانکها به پرداخت تسهیلات به وراثت جانبازان و آزادگان متوفی مصوب ۱۳۸۰/۱/۱۲ (واجدین شرایط) برای خرید یا ساخت مسکن اعطاء نماید.

مبلغ تسهیلات مزبور به ازای هرواحد مسکونی در شهرهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر، هفتصد و بیست میلیون (۷۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، مراکز استان ها، ششصد میلیون (۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، سایر شهرها پانصد میلیون (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال، روستاها سیصد میلیون (۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و

در شهرهای جدید معادل سقف تسهیلات مرکز همان استان و با نرخ چهار درصد (۰.۴٪) با مدت بازپرداخت بیست ساله بدون رعایت الگوی مصوب مسکن و نوسازبودن تعیین می شود.

۱- دولت موظف است نسبت به تضمین پیش بینی و پرداخت مابه التفاوت سود بانکی تا سقف نرخ مصوب نظام بانکی به بانکهای عامل با تأیید وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) اقدام و اعتبار مورد نیاز را در ردیفهای مربوطه منظور نماید. همچنین بانکهای عامل موظفند نسبت به ارزیابی ملک، محاسبه و اخذ تضمین های بازپرداخت لازم به میزان اصل تسهیلات و سود سهام اینارگر (چهار درصد ۰.۴٪) اقدام نمایند.

۲- اینارگرانی که در سالهای گذشته از تسهیلات مسکن تا سقف پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال استفاده نموده اند و همچنین افرادی که وام دریافتی قبلی خود را بدون در نظر گرفتن سقف مبلغ طی مدتی کمتر از سه سال تا پایان سال ۱۳۹۲ تسویه نموده اند و جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر که باتوجه به وضعیت جسمانی دارای مسکن نامناسب می باشند با تأیید بنیاد شهید و امور اینارگران می توانند مجدداً از این تسهیلات بهره مند شوند.

۳- وامهای حمایتی غیر اینارگری از قبیل وامهای کارمندی و شرکتهی و نظایر آن مانع دریافت این تسهیلات نمی شوند. افراد مشمول می توانند مشترکاً از تسهیلات بانکی متعلقه برای یک واحد مسکونی استفاده نمایند.

۴- اوراق واگذاری از قبیل برگه یا قرارداد واگذاری توسط اداره کل راه و شهرسازی ملاک ارائه تسهیلات نزد بانکهای عامل می باشد. افراد واجد شرایطی که مسکن آنها از طریق تعاونی های معتبر همانند نیروهای مسلح تأمین می شود و همچنین مشمولین ساکن روستاها و شهرهایی که اکثریت املاک و منازل مسکونی آنها فاقد سند رسمی هستند، می توانند با وثیقه و یا تضمین معتبر بدون ارائه سند ملکی رسمی و یا ثبتی تسهیلات مقرر را دریافت و در همان محل احداث یا خرید نمایند.

۵- بانکهای عامل مجازند جهت احداث واحدهای مسکونی توسط بنیاد شهید و امورايتارگران برای ايتارگران مضمول این بند تسهیلات مربوطه را پرداخت کنند تا پس از احداث به افراد واجد شرایط مذکور که توسط بنیاد شهید و امورايتارگران معرفی می شوند فروش اقساطی نمایند.

۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق بانکهای عامل به ايتارگرانی که دارای مسکن نامناسب یا ناتمام می باشند و در سنوات گذشته از تسهیلات مسکن کمتر از سقف وام مصوب در سال ۱۳۹۳ استفاده کرده اند فقط برای یک بار با معرفی بنیاد شهید و امورايتارگران ، مابه التفاوت وام قبلی و یا با فک رهن و تسویه از یک فقره وام مسکن در قالب تسهیلات ساخت با همان وثیقه قبلی و یا وثیقه جدید پرداخت نماید. زمان پذیرش تقاضای این تسهیلات توسط بانکهای عامل از ابتدای تیرماه ۱۳۹۳ به مدت یک سال و ملاک ، تاریخ صدور معرفی نامه توسط بنیاد شهید و امورايتارگران می باشد.

و- افراد و رزمندگانی که در دوران دفاع مقدس و حوادث زمان انقلاب اسلامی دچار آسیب جسمی ، روحی و روانی شده اند ولی صورت سانحه و مدارک بالینی همزمان را ندارند ، با معرفی یگانهای اعزام کننده و نهادهای متولی توسط کمیسیون احراز بنیاد شهید و امورايتارگران و با نظر کمیسیون پزشکی ، جانبازی آنها مورد تأیید قرار می گیرد و متناسب با میزان جانبازی آنها تحت پوشش بنیاد شهید و امور ايتارگران قرار می گیرند.

قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مجلس شورای اسلامی

تبصره ۳ ماده ۴۲) : استخدام اینکارگران و خانواده های آنان براساس قوانین مصوب مربوط به خود خواهد بود.

تبصره ۵ ماده ۴۲) : به کارگیری افراد با مدرک تحصیلی دیپلم و یا با حداقل سن کمتر از رقم مذکور در این ماده در موارد یا مناطق خاص برای مدت زمان مشخص و برای فرزندان شهدا صرفاً در مشاغلی که با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران می رسد مجاز می باشد .

ماده ۶۱) : اعزام کارمندان دستگاه های اجرایی از زمان تصویب این قانون برای طی دوره های آموزشی که منجر به اخذ مدرک دانشگاهی و یا معادل می گردد در داخل و خارج کشور با هزینه دستگاه های مربوطه و استفاده از مأموریت آموزشی ممنوع می باشد .
تبصره : اینکارگران مشمول مقررات خاص خود می باشند.

بند ۲ ماده ۶۸ : فوق العاده اینکارگری متناسب با درصد جانبازی و مدت خدمت داوطلبانه در جبهه و مدت اسارت تا ۱۵۰۰ امتیاز و به دارندگان نشان های دولتی تا ۷۵۰ امتیاز تعلق می گیرد .
کارمندان و بازنشستگان که در زمان جنگ در مناطق جنگزده مشغول خدمت اداری بوده اند به ازای هر سال خدمت در زمان جنگ ۱۲۵ امتیاز در نظر گرفته می شود .

ماده ۱۰۳ : دستگاه اجرایی با داشتن یکی از شرایط زیر می تواند کارمند خود را بازنشسته نماید :

الف) حداقل سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیر تخصصی و سی و پنج سال برای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر با درخواست کارمند برای سنوات بالاتر از ۳۰ سال .

ب) حداقل شصت سال سن و حداقل بیست و پنج سال سابقه خدمت با بیست و پنج روز حقوق .
تبصره ۱ : سابقه مذکور در بند (الف) و همچنین شرط سنی مزبور در بند (ب) برای متصدیان مشاغل سخت و زیان آور و جانبازان و معلولان تا پنج سال کمتر می باشد و شرط سنی برای زنان منظور نمی گردد .

بخشنامه شماره ۲۰۰/۱۴۵۹۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۱ تعیین حقوق و مزایای کارمندان و کمک های رفاهی

آنان در اجرای قانون مدیریت خدمات کشوری و اصلاح آن

فصل یکم جدول امتیازات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری

۴- اینکارگران شاغل و همچنین اینکارگرانی که از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ به استخدام دستگاه های اجرایی در می آیند حسب مورد اینارگری به تصریح بند (۲) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری ، از امتیازات جدول شماره چهار(۴) بهره مند می شوند :

رتبف	درصد جانبازی	مدت اسارت	مدت خدمت داوطلبانه در جبهه	امتیاز
۱	۵ درصد	۳ تا ۶ ماه	۳ تا ۶ ماه	۴۰۰
۲	تا ۱۰ درصد	تا ۱۲ ماه	تا ۱۲ ماه	۵۰۰
۳	تا ۱۵ درصد	تا ۱۸ ماه	تا ۱۸ ماه	۶۰۰
۴	تا ۲۰ درصد	تا ۲۴ ماه	تا ۲۴ ماه	۷۰۰
۵	تا ۲۵ درصد	تا ۳۰ ماه	تا ۳۰ ماه	۸۰۰
۶	تا ۳۰ درصد	تا ۳۶ ماه	تا ۳۶ ماه	۹۰۰
۷	تا ۳۵ درصد	تا ۴۲ ماه	تا ۴۲ ماه	۱۰۰۰
۸	تا ۴۰ درصد	تا ۴۸ ماه	تا ۴۸ ماه	۱۱۰۰
۹	تا ۴۵ درصد	تا ۵۴ ماه	تا ۵۴ ماه	۱۲۰۰
۱۰	تا ۵۰ درصد	تا ۶۰ ماه	تا ۶۰ ماه	۱۳۰۰
۱۱	تا ۶۰ درصد	تا ۷۰ ماه	تا ۷۰ ماه	۱۵۰۰
۱۲	بالاتر از ۶۰ درصد	بالاتر از ۷۰ ماه	بالاتر از ۷۰ ماه	۱۵۵۰

تبصره ۱- در صورتی که کارمند از اجتماع حالات ایثارگری برخوردار باشد، مجموع امتیاز مربوط به هر یک از حالات ایثارگری احتساب می گردد، مشروط بر آنکه امتیاز ایثارگری آنان از سقف (۱۵۵۰ امتیاز) تجاوز ننماید.^۱

امتیاز کارمندان ایثارگری که از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱ در دستگاه های اجرایی اشتغال می یابند نیز بر اساس ساز و کار مذکور محاسبه می شود. در هر صورت میزان دریافتی ایثارگران که بابت ایثارگری در مقررات گذشته دریافت داشته اند، نباید کاهش یابد.

تبصره ۲- برای خدمات اداری در مناطق جنگ زده (موضوع بند ۲ ماده ۶۸ قانون مدیریت خدمات کشوری) به ازای هر سال خدمت در زمان جنگ (۱۳۰) امتیاز در نظر گرفته می شود.

---

۱ - این تبصره بر اساس رأی شماره ۵۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شرح فوق اصلاح گردید و از تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲۴ قابل اجرا می باشد.

قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

ماده ۳۹ - حقوق و مزایای حالت اشتغال، بازنشستگی و وظیفه و مستمری مستخدمان جانباز اعم از لشکری و کشوری که بر اساس قوانین و مقررات مربوط از کار افتاده کلی شناخته می شوند، با رعایت قانون حالت اشتغال توسط دستگاه ذی ربط تعیین و پرداخت خواهد شد.

دستگاه ها مکلفند کلیه مزایای رفاهی و خدماتی که برای سایر پرسنل خود منظور می نمایند به مستخدمان جانباز فوق الذکر نیز اعطا نمایند.

ماده ۴۸ - کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت های دولتی، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و کلیه سازمان ها و شرکت هایی که به نحوی از انحا از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و نیز کلیه مؤسسات و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند یکی از فرزندان کارکنان شهید، جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و به بالا و آزاده (اعم از شاغل، فوت شده و یا از کار افتاده) را که واجد شرایط عمومی استخدام می باشند علاوه بر سهمیه استخدامی ایثارگران در همان دستگاه استخدام نمایند.

ماده ۵۱ - دولت مکلف است اعتبارات لازم برای انجام تکالیف زیر را در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی و منظور نماید:

الف - صد در صد (۱۰۰٪) هزینه بیمه همگانی و مکمل جانبازان و درمان خاص آنها شامل بازنشستگی و از کار افتادگی.

ب - تأمین صد درصد (۱۰۰٪) حق سرانه جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا، موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور مصوب ۱۳۷۳.

ج - تأمین حقوق ورودی تجهیزات پزشکی و توانبخشی مورد نیاز جانبازان به صورت جمعی - خرجی.

ماده ۵۲ - به منظور تسریع در اتمام طرح های تملک دارایی های سرمایه‌ای نیمه تمام که طی دو سال به اتمام می‌رسند، به هیأت وزیران اجازه داده می شود اعتبارات بودجه عمومی همان طرح

مندرج در پیوست شماره (۱) قوانین بودجه سالیانه در صورت انتشار اوراق مشارکت (در چارچوب قانون انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳) توسط شرکت های دولتی ذی ربط به پرداخت سود اوراق مشارکت طرح های مزبور اختصاص دهد. بازپرداخت مبلغ اصل اوراق مشارکت به عهده شرکت های ذی ربط خواهد بود. دولت هیچ گونه تضمینی در خصوص اوراق مشارکت مزبور نخواهد نمود.

مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی

قانون جامع خدمات رسانی به اینارگران و اصلاحات آن

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعاریف

الف - اینارگر : در این قانون به کسی اطلاق می گردد که برای استقرار و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران و استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمنان داخلی و خارجی انجام وظیفه نموده و شهید، مفقودالآثر، جانباز، اسیر، آزاده و رزمنده شناخته شود.

تبصره - احراز مصادیق اینارگری و تشخیص از کارافتادگی مشمولان این قانون در چارچوب قوانین نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران براساس آئین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ب - شهید و مفقودالآثر: به کسی اطلاق می شود که جان خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار نثار نموده و یا در این رابطه مفقودالآثر شناخته شود.

ج - جانباز: به کسی اطلاق می شود که سلامتی خود را در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرار از دست داده و به اختلالات و نقص های جسمی یا روانی دچار شود.

د - اسیر: به کسی اطلاق می شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و

تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرا در داخل و یا خارج از کشور گرفتار آمده و هویت و وضعیت وی مورد تأیید مراجع صلاحیتدار قرار گیرد.

هـ - آزاده: به کسی اطلاق می شود که در راه تکوین، شکوفایی، دفاع و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرا در داخل و یا خارج از کشور اسیر شده و سپس آزاد شود. همچنین کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۴۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام خمینی (ره) به دلایل امنیتی، مذهبی یا اتفاقات سیاسی دیگر حداقل به مدت سه ماه در بازداشت یا حبس قطعی بوده اند.

تبصره - استمرار شرایط این بند در طول دوران اسارت و یا زندان باید به تأیید مراجع صلاحیتدار برسد.

و - رزمنده: به کسی اطلاق می شود که در راه تکوین، دفاع و حفظ ارزش ها و کیان جمهوری اسلامی ایران، استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضد انقلاب و اشرا با تأیید مراجع ذی صلاح به طور فعال حضور یافته باشد.

تبصره - رزمندگان موضوع این بند در استفاده از تسهیلات این قانون که شامل ایثارگران می باشد، مستثنا بوده و دولت موظف است اقدامات قانونی لازم را در جهت رسیدگی به امور آنان به عمل آورد.

ز - خانواده شاهد: خانواده های معظمی که در راه اعتلای اهداف عالی انقلاب اسلامی و مبارزه با دشمنان انقلاب یکی از اعضای خانواده شان (پدر، مادر، همسر، فرزند) شهید یا مفقودالأثر یا اسیر شده باشد.

ح - خانواده ایثارگران: خانواده های جانبازان و آزادگان که شامل همسر، فرزند و والدین آنها می شود.

ط - در صورت فوت جانبازان و آزادگان مشمول این قانون، خدمات و امتیازات مربوط، به خانواده تحت تکفل آنان تعلق می گیرد.

ی - بنیاد شهید و امور ایثارگران در این قانون به اختصار «بنیاد» نامیده می شود.

ماده ۲- دستگاه های مشمول این قانون عبارتند از:

الف - کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و دستگاه های اجرایی ، مؤسسات و شرکت های دولتی و ملی شده تحت پوشش و یا مدیریت دولتی اعم از اینکه دارای قوانین و مقررات خاص باشند و یا نباشند ، قوه قضاییه اعم از کادر قضایی و اداری و سازمان ها و مؤسسات وابسته و تابعه آنها، کانون وکلای دادگستری ، کانون های کارشناسان رسمی دادگستری ، قوه مقننه ، نهاد ریاست جمهوری ، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران (سازمان های وابسته و تابعه) ، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (نظامی و انتظامی) نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکت های تحت پوشش وابسته یا تابعه آنها و کلیه سازمان ها و شرکت هایی که به نحوی از انحا از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و یا قسمتی از بودجه آنها توسط دولت تأمین می گردد ، بانک ها ، مؤسسات بیمه ای ، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران ، شهرداری ها و شرکت های تحت پوشش آنان و نیز مؤسسات و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل سازمان تأمین اجتماعی، شرکت ملی نفت ایران ، شرکت ملی گاز ایران ، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ، سازمان صنایع ملی ایران ، شرکت های هواپیمایی ، سازمان انرژی اتمی، اعضای هیأت علمی و کادر اداری دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای نگهبان و دانشگاه آزاد اسلامی.

ب - سایر دستگاه ها و سازمان ها و شرکت ها و مراکز تولیدی و توزیعی و خدماتی که تحت پوشش قانون کار یا مقررات تأمین اجتماعی و قوانین خاص هستند.

فصل دوم - مسکن

ماده ۳- خدمات مسکن با استفاده از روش های ذیل ارائه می گردد:

الف - تأمین و واگذاری زمین یا مسکن

ب - واگذاری منازل اجاره به شرط تملیک

ج - ارائه تسهیلات بانکی بلندمدت با کارمزد حداکثر چهار درصد (۴٪) با بازپرداخت بیست ساله

د - ودیعه مسکن استیجاری

ه - کمک بلاعوض

و - پرداخت هزینه تعمیر منزل و تبدیل به احسن نمودن مسکن نامناسب

ز - معافیت از هزینه های آماده سازی زمین، خدمات و تسهیلات مهندسی و شهری که حسب مورد

به اینکارگران واجد شرایط تعلق می گیرد.

تبصره ۱- مشمولان دریافت خدمات مسکن عبارتند از:

۱- همسران، فرزندان و والدین شهدا، اسرا و مفقودالأثرها، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و

بالا تر و آزادگانی که فاقد مسکن بوده یا دارای مسکن نامناسب می باشند.

۲- تا پایان قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران فرزندان جانبازان هفتاد درصد

(۷۰٪) و بالاتر فاقد مسکن در صورتی که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی استفاده نکرده اند.^۱

تبصره ۲- جانبازان و آزادگان متوفای مشمول این فصل که قبل از فوت از خدمات مربوط به مسکن

برخوردار نشده اند، خدمات مرتبط به مسکن به همسران آنان که مسؤولیت حضانت فرزندان جانباز

^۱ - به موجب مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ که مقرر می دارد: «قوانینی که از سال ۱۳۸۶ تا

۱۳۹۱/۱۰/۲ به نفع اینکارگران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، به قوت خود باقی و در ابلاغ این مصوبه

لحاظ خواهد شد». عبارت «فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر فاقد مسکن در صورتی که قبلاً از زمین یا

مسکن دولتی استفاده نکرده اند، مندرج در بند «ل» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ چون به نفع اینکارگران است به عنوان بند (ب) تبصره فوق اضافه گردید، نهایتاً چون احکام مندرج

در ماده (۳) فوق جامع تر از احکام مندرج در بند «ل» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ است، لذا بند «ل» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه برای مجریان قابل استناد نیست.

و آزاده را عهده دار می باشند و یا به قیم قانونی به نام فرزندان آنان اعطا می گردد. ضمناً جانبازان و آزادگان متأهل متوفی که دارای فرزند نباشند و اگذاری خدمات مسکن مورد نظر به همسر آنان ارائه می گردد.

ماده ۳ مکرر - دولت موظف است در اجرای بند (ل) ماده (۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۱ به تعداد یکصد هزار نفر از جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و فرزندان شهدا، فرزندان جانبازان بالای هفتاد درصد (۷۰٪)، همسران و والدین شهدا تسهیلات خرید یا ساخت مسکن اعطا نماید.

مبلغ تسهیلات مزبور به ازای هر واحد مسکونی در شهرهای بیش از یک میلیون نفر چهارصد و پنجاه میلیون (۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، مراکز استان ها سیصد و پنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، سایر شهرها دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و برای روستاها یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با نرخ چهاردرصد (۴٪) و بازپرداخت بیست ساله بدون رعایت الگوی مصرف و نوساز بودن مسکن تعیین می گردد.

دولت موظف است نسبت به تضمین، پیش بینی و پرداخت مابه التفاوت سود بانکی تا سقف نرخ مصوب نظام بانکی بانک های عامل اقدام نماید.

بانک های عامل موظفند نسبت به ارزیابی ملک، محاسبه و اخذ تضمین های بازپرداخت لازم به میزان اصل تسهیلات و سود سهم ایثارگر (چهار درصد) اقدام نمایند.

تبصره - دولت مکلف است به جانبازان و آزادگان و خانواده شهدای دارای مسکن ناتمام و نامناسب که قبلاً از وام های کمتر از سقف وام مصوب در سال ۱۳۹۰ استفاده کرده اند، مابه التفاوت آن را با همان وثیقه قبل یا وثیقه جدید پرداخت نماید.^۱

^۱ - به موجب مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ بند (۶۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ و تبصره آن مصوب ۱۳۹۱/۲/۳۰ که متضمن عبارت «دولت موظف است در اجرای بند (ل) ...» تا عبارت «... یا وثیقه جدید پرداخت نماید.» و به نفع ایثارگران است، به عنوان ماده (۳ مکرر) الحاق گردید.

ماده ۴- میزان تسهیلات بانکی این فصل برای هر یک از مشمولان به ازای هر واحد مسکونی، یکصد و بیست میلیون (۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در شهرهای با بیش از یک میلیون نفر جمعیت و در سایر شهرها و روستاها یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می باشد افزایش سطح تسهیلات موضوع این ماده در سال های آتی، براساس نرخ تورم به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱- مشمولان این قانون که عضو تعاونی های مسکن بوده و نیز مالکان املاک مسکونی فاقد سند مالکیت رسمی اعم از شهری و روستایی می توانند با ارائه ضمانت لازم (سفته و تعهدنامه کتبی بنیاد استان مربوط) از تسهیلات بانکی استفاده نمایند. این ضمانت نافی مسؤولیت بانک در پیگیری اقدامات قانونی برای وصول مطالبات معوق نخواهد بود.

تبصره ۲- رعایت آئین نامه مقاوم سازی در ساخت واحدهای مشمول این تسهیلات که به تأیید شهرداری یا بنیاد مسکن رسیده باشد ضروری است.

تبصره ۳- محاسبه سود و کارمزد متعلق به تسهیلات بانکی مسکن در چارچوب ضوابط مورد عمل بانک ها در بخش مسکن صورت خواهد گرفت و سود و کارمزد قابل دریافت از ایثارگران مشمول، چهار درصد (۴٪) بوده و پرداخت مابه التفاوت آن نسبت به سود مورد انتظار بانکها در بخش مذکور در قوانین بودجه سنواتی کل کشور پیش بینی خواهد شد تا از آن طریق به بانک ها پرداخت شود.

تبصره ۴- ایثارگرانی که از تسهیلات و وام خرید مسکن در سقف بالاتر از میزان اشاره شده در این ماده استفاده می نمایند سود تسهیلات و کارمزد وام دریافتی تا سقف پیش بینی شده در این ماده براساس چهار درصد (۴٪) و مازاد بر آن برابر ضوابط نظام بانکی محاسبه خواهد شد. دریافت این تسهیلات و وام بدون شرایط سپرده گذاری می باشد.

ماده ۵ - به منظور پیشگیری از تخریب و بلااستفاده شدن و مساعدت در تعمیر و نگهداری منازل مسکونی مشمولان این فصل که در عسر و حرج قرار دارند و از مساعدت های مربوط به مسکن نیز

بهره مند نشده اند، بنیاد بر حسب ضوابط و مقررات مصوب هیأت امنای می تواند بخشی از هزینه های تعمیرات منازل را به صورت بلاعوض پرداخت نماید.

ماده ۶ - مشمولان این قانون برای احداث یک واحد مسکونی با زیربنای مفید تا یکصد و بیست مترمربع و بیست مترمربع تجاری در شهر محل سکونت خود از پرداخت هزینه های عوارض صدور پروانه های ساختمانی، عوارض شهرداری و نوسازی برای یک بار با معرفی بنیاد معاف می باشند. مفاد این ماده در احداث مجتمع های مسکونی نیز اعمال و مازاد بر تراکم شامل ایثارگران نخواهد بود.

تبصره - مشمولان این قانون از پرداخت هرگونه هزینه انشعاب آب و فاضلاب، برق و گاز و پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه خدمات انشعاب آنها برای یک بار معاف می باشند.

ماده ۷- وزارت راه و شهرسازی موظف است برای جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان، همسران شهید و یا قیم قانونی فرزندان شهید (به نام فرزندان) نسبت به تأمین زمین بر مبنای قیمت منطقه ای سال ۱۳۶۹ و اولین سال قیمت منطقه ای برای زمین هایی که قیمت منطقه ای سال ۱۳۶۹ را ندارند با هماهنگی بنیاد اقدام نماید. در صورتی که واگذاری زمین به واجدان شرایط این ماده ممکن نباشد دولت مکلف است به ازای آن جهت هر یک از مشمولان مبلغ پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای سال اول و متناسب با نرخ تورم جهت سال های بعد، اعتبار لازم را اختصاص دهد.

ماده ۸ - وزارت راه و شهرسازی موظف است سالانه حداکثر سی درصد (۳۰٪) از منازل اجاره به شرط تملیک خود را با در نظر داشتن تعداد واجدان شرایط و متناسب با نیاز بنیاد به این امر اختصاص دهد. مابه التفاوت سهم زمین در آپارتمان های اجاره به شرط تملیک به مشمولان واجد شرایط پرداخت می شود.

ماده ۹- مشمولان این فصل از پرداخت هزینه آماده سازی کلاً معاف و پرداخت این هزینه ها به عهده وزارت راه و شهرسازی است این معافیت ها در هنگام انعقاد قرارداد محاسبه و قید می گردد.

ماده ۱۰- بنیاد موظف است با اعتبارات مصوب در بودجه سالانه نسبت به مناسب سازی اماکن مسکونی و ساماندهی محیط زیست شخصی جانبازان ویژه اقدام نماید.

ماده ۱۱- وزارتخانه های نیرو، نفت، راه و شهرسازی و کشور موظفند کلیه هزینه های خدمات مربوط به آبرسانی، برق رسانی، گازرسانی و جاده موصلاتی و ساخت و ساماندهی و نگهداری گلزارهای شهدا و یادمان ها را با هماهنگی بنیاد تأمین نمایند.

هزینه آب، برق و گاز مصرفی گلزارهای شهدا در مکان هایی که تحت پوشش شهرداری ها، اوقاف و سازمان میراث فرهنگی نیستند رایگان می باشد.

آئین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت کشور با هماهنگی بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارتخانه های مزبور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل سوم - بهداشت و درمان

ماده ۱۲- حدود خدمات بیمه بهداشتی، درمانی (همگانی، مکمل، خاص) قابل ارائه به خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل ایشان طبق مفاد قانون بیمه همگانی درمانی کشور و قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و اصلاحات قوانین یاد شده می باشد. آئین نامه اجرایی ذی ربط با پیشنهاد مشترک بنیاد، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳-

الف - تأمین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه بهداشتی درمانی به صورت بیمه سلامت، بیمه همگانی، بیمه مکمل و بیمه خاص (خدماتی که مشمول قوانین بیمه همگانی و تکمیلی نمی گردند) خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان بر عهده دولت بوده و اعتبارات آن هر ساله در قوانین بودجه سنواتی منظور می گردد.

تبصره ۱- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند از محل اعتبارات مصوب و در قالب تخصیص اعتبار ابلاغی نسبت به تأمین و پرداخت کسورات بیمه درمانی همگانی و مکمل سهم کارکنان ایثارگر شاغل در دستگاه مربوط و خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

تبصره ۲- شرکت های دولتی، نهادهای، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند از محل هزینه عملیات جاری خود نسبت به پرداخت کسورات بیمه درمانی همگانی و مکمل سهم ایثارگران شاغل در مؤسسات مربوط و افراد تحت تکفل آنان اقدام نمایند.

تبصره ۳- دولت مکلف است به منظور پرداخت کسورات بیمه درمان همگانی و تکمیلی سهم ایثارگران شاغل در بخش غیردولتی مشمول قوانین کار و تأمین اجتماعی اعتبار لازم را هر ساله در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیش بینی نموده و در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.

تبصره ۴- دولت موظف است ضمن لوایح بودجه سنواتی ساز و کارهای لازم و برای بهره مندی هماهنگ مشمولان این ماده از خدمات درمانی فراهم نماید.

ب - تا پایان قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران صددرصد (۱۰۰٪) هزینه های درمانی ایثارگران شاغل و بازنشسته و افراد تحت تکفل آنان به عهده دستگاه اجرایی و صددرصد (۱۰۰٪) هزینه های درمانی ایثارگران غیرشاغل و افراد تحت تکفل آنان به عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.^۱

^۱ - به موجب مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ عبارت «صد درصد (۱۰۰٪) هزینه های درمانی ایثارگران شاغل و بازنشسته و افراد تحت تکفل آنان به عهده دستگاه اجرایی و صد درصد (۱۰۰٪) هزینه های درمانی ایثارگران غیرشاغل و افراد تحت تکفل آنان به عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است» مندرج در بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اصلاحی ۱۳۹۰/۶/۷ چون به نفع ایثارگران است به عنوان بند (ب) ماده (۱۳) به انتهای ماده فوق اضافه گردید. نهایتاً چون احکام مندرج در ماده (۱۳) فوق جامع تر از احکام مندرج در بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ است، لذا بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم برای مجریان قابل استناد نیست.

ماده ۱۴- بنیاد موظف است امکانات بهداشتی، درمانی، تشخیصی، توانبخشی، آموزشی، پیشگیری، دارو و تجهیزات مورد نیاز و برای گروه های ویژه جانبازان شیمیایی، اعصاب و روان، نخاعی و اندام های مصنوعی داخلی و خارجی جانبازان تهیه و تأمین نماید. بدین منظور بنیاد می تواند ضمن استفاده از ظرفیت بخش های دولتی و غیردولتی حسب ضرورت با تأیید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و تصویب هیأت وزیران نسبت به توسعه یا تأسیس مراکز ویژه مورد نیاز اینارگران واجد شرایط اقدام نماید.

تبصره ۱- سازمان بهزیستی کشور موظف است با اولویت نسبت به پذیرش فرزندان معلول، اینارگران در مراکز دولتی و غیردولتی اقدام نموده و خدمات مربوطه را به آنها ارائه نماید. اعتبار مربوط به این خدمات از محل اعتبارات مصوب سازمان مذکور تأمین و پرداخت می گردد.

تبصره ۲- بنیاد موظف است داروهای خاص، تجهیزات پزشکی و توانبخشی و آمبولانس مورد نیاز اینارگران را از محل اعتبارات مصوب خود تأمین و وارد نماید.

ماده ۱۵- بنیاد موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور تأمین و ارتقای سطح بهداشت و درمان و پایش و کنترل وضعیت جسمی و روانی خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان نسبت به ایجاد بانک جامع اطلاعات پزشکی و پیراپزشکی و تشکیل پرونده سلامت برای آنان اقدام نماید.

ماده ۱۶- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با هماهنگی بنیاد نسبت به واکسیناسیون خاص در مورد افراد مشمول ماده (۱۵) به صورت رایگان اقدام نماید.

ماده ۱۷- بنیاد موظف است نسبت به اعزام به خارج جانبازانی که امکان درمان آنان در داخل کشور وجود ندارد، حسب تشخیص و نظر کمیسیون پزشکی و تأیید شورای عالی پزشکی بنیاد و با استفاده از بودجه ارزی و ریالی که در اعتبارات سنواتی بنیاد پیش بینی می گردد، اقدام نماید.

ماده ۱۸- بنیاد موظف است به منظور تعیین، تدوین و یا اصلاح معیارهای تشخیص درصد از کارافتادگی به عنوان مبنای ارائه خدمات به جانبازان و آزادگان یا در نظر گرفتن وضعیت سلامتی، شرایط اجتماعی، اقتصادی و اشتغال این گروه و با استفاده از استانداردهای بین المللی به عنوان معیارهای جدید در ارائه خدمات (امتیازبندی تلفیقی) و تعیین و اصلاح و به روز کردن درصد از کارافتادگی جانبازان نسبت به تشکیل کمیسیون پزشکی در مواردی که مطابق ضوابط، نیاز به رأی کمیسیون باشد، اقدام نماید.

ماده ۱۹- بنیاد موظف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به منظور حفظ اسناد و مدارک پزشکی و سابقه مجروحیت موجود در بیمارستان ها و کلیه مراکز پزشکی، درمانی و ستادهای تخلیه مجروحان و جلوگیری از امحا، مفقود یا معدوم شدن اسناد با استفاده از خدمات ماشینی و امکانات رایانه ای نسبت به تشکیل و تمرکز بانک اطلاعات و آمار مجروحان دوران دفاع مقدس اقدام نماید.

ماده ۲۰- بنیاد موظف است با هماهنگی وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آموزش و پرورش، ورزش و جوانان و سازمان بهزیستی کشور به منظور ارائه خدمات مشاوره ای و مددکاری، پیشگیری و درمان جهت ارتقای سطح سلامت و تأمین بهداشت روانی ایثارگران و خانواده ایشان «مراکز مشاوره ای و مددکاری ایثارگران» را تأسیس نماید.

تبصره - آئین نامه اجرایی این فصل ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بنیاد و با همکاری وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و ستادکل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل چهارم - تسهیلات اداری و استخدامی

ماده ۲۱- کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از نیازهای استخدامی و تأمین نیروهای مورد نیاز خود را که وفق ضوابط و مجوزهای مربوط و

جایگزینی نیروهای خروجی خود اخذ می نماید به خانواده های شاهد، جانبازان و آزادگان، همسر و فرزندان شهدا و جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، فرزندان و همسران آزادگان یک سال و بالای یک سال اسارت، اسرا و خواهر و برادر شاهد اختصاص دهند و پنج درصد (۵٪) سهمیه استخدامی را نیز به رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ها و همسر و فرزندان آنان و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان کمتر از یک سال اسارت اختصاص دهند.^۱

تبصره ۱- آن دسته از فرزندان شاهد، جانبازان از کارافتاده کلی، آزادگان از کارافتاده کلی و فرزندان آنان که علاوه بر سهمیه استخدامی این ماده با کسب حدنصاب قبولی و امتیازات لازم در آزمون های استخدامی پذیرفته شوند می توانند همانند سایر فرزندان شاهد، جانبازان و آزادگان از شرط معافیت حداقل معدل و حداکثر سن بهره مند گردند.

تبصره ۲- کلیه دستگاه های مشمول این قانون موظفند پس از بازنشستگی یکی از ایشارگران از محل سهمیه استخدامی خود با رعایت شرایط عمومی استخدام یکی از فرزندان شهید، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزاده، اسیر و مفقودالأثر را در آن دستگاه استخدام نمایند.

^۱ - به موجب مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ عبارتهای دو جایگزینی نیروهای خروجی خود، «شهدا و»، «فرزندان و همسران»، «یک سال و بالای یک سال اسارت» و «پنج درصد (۵٪) سهمیه استخدامی را نیز به رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ها و همسر و فرزندان آنان و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان کمتر از یک سال اسارت اختصاص دهنده مندرج در بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اصلاحی ۱۳۹۰/۱۱/۱۸ و ۱۳۹۱/۸/۱۴ چون به نفع ایشارگران است، دو ماده فوق قبل از تبصره ها لحاظ گردید نهایتاً چون احکام مندرج در ماده (۲۱) فوق جامع تر از احکام مندرج در بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اصلاحی ۱۳۹۰/۱۱/۱۸ و ۱۳۹۱/۸/۱۴ است، لذا بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم برای مجربان قابل استناد نیست ولی تبصره های آن به قوت خود باقی است.

تبصره ۳- کسب حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) حدنصاب آزمون علمی آخرین نفر پذیرفته شده برای مشمولان متقاضی استخدام در ادارات آموزش و پرورش و علوم تحقیقات و فناوری الزامی است.

ماده ۲۲- بنیاد حسب مورد به همسر و والدین شاهد، جانبازان و آزادگان، که بنا به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد دارای عائله تحت تکفل قانون محجور و معلول (ذهنی، جسمی، حرکتی) باشند، علاوه بر پرداختی های موضوع این قانون، در صورتی که نسبت به نگهداری فرد یا افراد یاد شده در میان خانواده اقدام نمایند، حداقل به میزان یارانه موضوع قانون جامع حمایت از حقوق معلولان پرداخت می نماید.

ماده ۲۳- بنیاد مکلف است به کلیه والدین شاهد به میزان معادل یک و نیم برابر حداقل حقوق کارکنان دولت مستمری پرداخت نماید.

ماده ۲۴- همسران شاهد، همسران جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر، شیمیایی و اعصاب و روان (متوفی یا در قید حیات) و همسران آزادگان با سابقه اسارت پنج سال و بالاتر که قبل از اسارت با آنان ازدواج نموده اند، در صورت شاغل بودن می توانند با پنج سال سنوات ارفاقی از امتیاز بازنشستگی پیش از موعد با دریافت حقوق و مزایای کامل بهره مند گردند.

تبصره ۱- همسران شاغل جانبازان زیر پنجاه درصد (۵۰٪) و آزادگان با سنوات اسارت کمتر از پنج سال براساس آئین نامه ای که به پیشنهاد بنیاد به تصویب هیأت وزیران می رسد از یک تا پنج سال سنوات ارفاقی بازنشستگی بهره مند می گردند.

تبصره ۲- کلیه همسران شاهد شاغل، همانند همسران جانبازان از کاهش ساعت کاری برخوردار می گردند.

تبصره ۳- رعایت شرط سنی مقرر در قوانین و مقررات بازنشستگی زودتر از موعد جانبازان الزامی نمی باشد.

ماده ۲۵- به همسران شاهد سرپرست خانواده و جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و آزادگان متوفی که فرزند یا فرزندان را از آنان تحت تکفل قانونی داشته باشند معادل حداقل حقوق کارکنان

دولت، حق سرپرستی پرداخت خواهد شد. افراد حضانت کننده از این فرزندان محروم از مادر نیز مشمول این ماده می باشند.

ماده ۲۶- دولت موظف است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد و براساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری و حق همیاری بر مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید.

ماده ۲۷- مدت خدمت داوطلبانه جانبازان، رزمندگان، آزادگان و شهدا در جبهه قبل از استخدام و اشتغال در صورت تمایل جزء سنوات قابل قبول از لحاظ بیمه و بازنشستگی به مأخذ مشاغل سخت و زیان آور (یک به یک و نیم) محسوب می گردد.

دولت مکلف است مابه التفاوت کسور بیمه و بازنشستگی سهم کارمند و یا کارگر و کارفرما را برای مدت مذکور به مأخذ آخرین وضعیت استخدامی (حقوق و مزایای مشمول کسور بیمه و بازنشستگی) محاسبه و یکجا به صندوق های مربوط واریز نماید.

ماده ۲۸- کلیه دستگاه های مشمول این قانون مکلفند نسبت به اعطای امتیازات دیپلم به شهدا و مفقودان زیر دیپلم و احتساب مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر به کلیه شهدا و مفقودان دارای مدرک دیپلم و بالاتر همانند جانبازان و آزادگان اقدام و حقوق و مزایای آنان را مطابقت دهند.

فصل پنجم - اشتغال و کارآفرینی

ماده ۲۹- خانواده شاهد، جانبازان، همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و همسر و فرزندان آنان مشروط بر آن که فاقد شغل و درآمد بوده و واجد شرایط شغل مورد نظر باشند می توانند از خدمات این فصل برخوردار شوند.

تبصره - رزمندگان و خواهر و برادر شاهد در اولویت بعدی برای استفاده از خدمات موضوع این فصل می باشند.

ماده ۳۰- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر واحدهای ذی ربط اعم از دولتی و غیردولتی موظفند ضمن هماهنگی با بنیاد در راستای جذب نیروی انسانی مورد نیاز کارگاه های تابع قانون کار، مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون را در اولویت قرار دهند.

ماده ۳۱- به منظور تشویق کارفرمایان کارگاه ها به جذب مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون، دولت موظف است کارفرمایی را که با هماهنگی بنیاد پس از اخذ تعهدات لازم و انعقاد قراردادی که مبین تعهدات طرفین باشد اقدام به جذب نیرو در راستای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز خود می نمایند، مشمول تخفیفات و تسهیلاتی به شرح ذیل قرار دهد:

الف - حق بیمه سهم کارفرما برای جانبازان و آزادگان و فرزندان شاهد به میزان صددرصد (۱۰۰٪) و سایر مشمولان موضوع ماده (۲۹) این قانون به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل به مدت پنج سال توسط بنیاد پرداخت می گردد.

ب - کاهش مالیات کارفرمایان این گونه کارگاه ها از طریق احتساب یکصد و پنجاه درصد (۱۵۰٪) حقوق پرداختی به ایثارگران جدیدالاستخدام به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی به مدت پنج سال.

ج - کارفرمایانی که اقدام به جذب و استخدام افراد موضوع ماده (۲۹) این قانون حداقل به مدت پنج سال می نمایند تا مدت هجده ماه از هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) یارانه حداقل حقوق و دستمزد، موضوع ماده (۴۲) قانون کار بر حسب نوع شغلی که در اختیار آنان قرار خواهد گرفت بهره مند می شوند.

ماده ۳۲- بنیاد موظف است نسبت به ایجاد صندوق اشتغال و کارآفرینی ایثارگران اقدام نموده و اساسنامه آن را تدوین و به تصویب هیأت وزیران برساند. منابع مالی این صندوق به شرح زیر تأمین می گردد:

الف - بودجه عمومی دولت

ب - وجوه برگشتی از محل اقساط وامهای اشتغال پرداختی به ایثارگران (وجوه اداره شده)

ج - سایر منابع بنیاد (منابع داخلی بنیاد)

ماده ۳۳- در صورتی که در راستای دستیابی فرزندان شاهد، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگان بیکار به مشاغل مناسب، نیاز به فراگیری دوره های آموزشی و مهارتی باشد، به منظور تأمین حداقل معاش آنان در طول دوره آموزش (حداکثر تا هجده ماه) کمک هزینه زندگی معدل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) حداقل حقوق کارکنان دولت و برای یک بار توسط بنیاد پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۴- برای بهره مندی افراد واجد شرایط این فضل، ضمن هماهنگی دستگاه ها و مراکز ارائه دهنده امکانات فوق با بنیاد مشروط بر آن که قبلاً از تسهیلات این فصل استفاده نکرده باشند تا سی درصد (۳۰٪) از امکانات مربوط به موارد ذیل به این امر اختصاص می یابد:

الف - واگذاری غرفه میادین و بازارچه های خود اشتغالی و دکه از طریق شوراهای اسلامی و با هماهنگی شهرداری ها.

ب - سهمیه پذیرش دوره های کوتاه مدت و بلندمدت آموزش های مهارتی، تخصصی سازمان آموزش فنی و حرفه ای به همراه تسهیلات رفاهی به ویژه خوابگاه.

ج - اجرای دوره های کارورزی خاص فارغ التحصیلان توسط دستگاه های اجرایی ذی ربط.

د - اعزام نیروی کار به خارج از کشور، توسط دستگاه های مشمول این قانون.

ماده ۳۵- دولت مکلف است ساز و کارهای مناسب را برای ایجاد مشاغل پایدار برای مشمولان این فصل از محل تسهیلات تکلیفی، اعتبارات وجوه اداره شده، خود اشتغالی، برنامه کمک های فنی و اعتباری (ملی و استانی) در لوایح بودجه سالانه پیش بینی و اجرا نماید.

ماده ۳۶- به منظور ساماندهی موضوع اشتغال مشمولان این قانون در سیاستگذاری های کلان، رئیس بنیاد در شورای عالی اشتغال عضویت خواهد داشت.

فصل ششم - معیشت و رفاه

ماده ۳۷- کسورات بازنشستگی سهم اسرا، آزادگان و جانبازان شاغل و حالت اشتغال در دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون به شرح تبصره های زیر حسب مورد تأمین و پرداخت می گردد.

تبصره ۱- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند از محل اعتبارات مصوب و در قالب تخصیص اعتبار ابلاغی نسبت به تأمین و پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسرا، آزادگان و جانبازان در دستگاه مربوط اقدام نمایند.

تبصره ۲- شرکت های دولتی، بانک ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، نهادهای عمومی غیردولتی که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، موظفند از محل هزینه عملیات جاری خود نسبت به پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسرا، آزادگان و جانبازان شاغل و حالت اشتغال در مؤسسات مربوط اقدام نمایند.

تبصره ۳- دولت مکلف است به منظور پرداخت کسورات بازنشستگی سهم اسرا، آزادگان و جانبازان شاغل در بخش غیردولتی مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی اعتبار لازم را هر ساله در لوایح بودجه سنواتی کل کشور پیش بینی نموده و در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.

ماده ۳۸- حقوق و مزایای پرسنل وظیفه و نیروهای داوطلب غیرشاغل در دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون که به صورت بسیج مردمی از سوی مراجع ذی صلاح نظیر نیروی مقاومت بسیج، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ارتش، کمیته امداد امام خمینی (ره)، جهادسازندگی، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه های علمیه و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران به جبهه اعزام و به دلیل حضور در جبهه و یا بر اثر ترور شهید، مفقودالآثر، جانباز از کارافتاده کلی و آزاده از کارافتاده کلی گردیده اند. طبق مقررات، همتراز کادر نیروهای مسلح تعیین و توسط بنیاد پرداخت خواهد شد.

تبصره - حقوق وظیفه جانبازان غیرحالت اشتغال مشمول قوانین نیروهای مسلح براساس مقررات مربوط در نیروهای مسلح محاسبه و توسط نیروی مربوط پرداخت می گردد.

ماده ۳۹- حقوق و مزایای حالت اشتغال مستخدمان شهید، مفقودالأثر، اسراء، آزادگان و جانبازان از کارفناده کلی دستگاه ها، اعم از کشوری و لشکری براساس قوانین و مقررات استخدامی نیروهای مسلح محاسبه می گردد.

تبصره ۱- حقوق و مزایای اسراء، آزادگان و جانبازان از کارفناده کلی توسط دستگاه مربوط و حقوق و مزایای شهدا و مفقودالأثرها توسط بنیاد پرداخت می گردد.

تبصره ۲- حقوق حالت اشتغال جانبازان و آزادگان از کارفناده کلی موضوع مواد (۳۸) و (۳۹) این قانون در صورت اشتغال در دستگاه های موضوع بند (الف) ماده (۲) این قانون قطع نمی گردد. ماده ۴۰- حقوق بازنشستگی شهدا، جانبازان و آزادگان مشمول قانون حالت اشتغال، معادل آخرین حقوق و مزایای دریافتی تعیین و هر ساله متناسب با افزایش ضریب حقوق شاغلان اضافه و به شکل تبصره های زیر عمل می شود.

تبصره ۱- حقوق بازنشستگی مشمولان قانون حالت اشتغال، اعم از اینکه در اجرای قانون مذکور و یا سایر قوانین و مقررات مربوط بازنشسته شده باشند مشابه کارکنان همتراز (بازنشسته در سال تصویب این قانون) تطبیق و اعمال می گردد.

تبصره ۲- حقوق بازنشستگی و وظیفه شهدا، جانبازان و آزادگان غیرمستخدم دولت توسط بنیاد و حقوق بازنشستگی و وظیفه جانبازان و آزادگان مستخدم دولت توسط صندوق بازنشستگی دستگاه ذی ربط پرداخت می گردد.

تبصره ۳- مشمولان قانون حالت اشتغال هنگام نیل به بازنشستگی از کلیه امتیازات منظور شده برای شاغلان همتراز (مانند پاداش پایان خدمت و غیره) برخوردار می گردند. دستگاه مجری حکم حقوق بازنشستگی مکلف به تأمین و پرداخت حقوق و امتیازات مذکور خواهد بود.

ماده ۴۱- جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و خانواده های شاهد و خانواده جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) در صورت مسافرت داخلی از طریق هر یک از شرکت های دولتی یا

خصوصی هواپیمایی، راه آهن و کشتیرانی با ارائه کارت ایثارگری و یا معرفی نامه بنیاد از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه بلیط مسافرت معاف می باشند.

تبصره ۱- کلیه مشمولان این ماده از پرداخت هزینه بلیط اتوبوس و مترو (داخل شهری) معاف می باشند.

تبصره ۲- مشمولان این ماده در پروازهای خارجی با معرفی نامه بنیاد برای یک بار در سال از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف مستقیم بهای روز فروش بهره مند می باشند.

تبصره ۳- تخفیف موضوع این ماده در بخش های دولتی و خصوصی توسط بنیاد تأمین و پرداخت می شود.

ماده ۴۲- معافیت ایثارگران و فرزندان ذکور آنان و برادران شهدا از انجام خدمت وظیفه عمومی طبق قانون نظام وظیفه عمومی و اصلاحات آن و تدابیر فرمانده کل نیروهای مسلح خواهد بود.

ماده ۴۳- سازمان حج و زیارت موظف است هر ساله پنج درصد (۵٪) تا ده درصد (۱۰٪) از سهمیه حج تمتع را به جانبازان و آزادگان و همسران آنان، همسر و والدین شاهد که توسط بنیاد معرفی و برای اولین بار مشرف می شوند اختصاص دهد.

ماده ۴۴- وزارت کشور ضمن هماهنگی های لازم نسبت به ارائه خدمات ترددی از جمله آرم و کارت تردد و مجوز ورود به محدوده طرح ترافیک و مناطق مربوط را برای جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، براساس معرفی نامه بنیاد به صورت رایگان فراهم نماید.

ماده ۴۵- دولت مکلف است سالانه اعتبار و تسهیلات لازم را برای تهیه خودرو مناسب برای کلیه جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و آن تعداد از جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) الی چهل و نه درصد (۴۹٪) که به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد از نظر جسمی محدودیت حرکتی دارند، پیش بینی نماید.

تبصره ۱- آن تعداد از همسر و فرزندان شاهد و آزادگانی که به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد معلول شناخته می شوند می توانند از تسهیلات موضوع این ماده استفاده نمایند.

تبصره ۲- آئین نامه چگونگی واگذاری، میزان تسهیلات، کارمزد و میزان کمک بلاعوض توسط بنیاد و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۴۶- دولت مکلف است نسبت به تأمین و پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه بیمه عمر خانواده های شاهد، جانبازان و آزادگان که توسط هیچ یک از دستگاه های دولتی تحت پوشش بیمه مذکور نمی باشند، اقدام نماید.

ماده ۴۷- دولت مکلف است همه ساله مبلغی را به منظور کمک به صندوق ذخیره اینبارگران که توسط بنیاد تشکیل خواهد شد در بودجه سالانه بنیاد پیش بینی نماید.

ماده ۴۸- بنیاد مکلف است پس از فوت هریک از اینبارگران غیر مستخدم دولت، کمک هزینه فوت همانند مشمولان قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶ و اصلاحیه های بعدی آن، به خانواده آنان مشروط بر اینکه به موجب قوانین و مقررات دیگری دریافت ننموده باشند پرداخت نماید.

تبصره - دستگاه های اجرایی کشوری و لشکری و برای اینبارگران مستخدم خود، طبق قوانین و مقررات مربوط اقدام می نمایند.

ماده ۴۹- دستگاه های اجرایی مشمول این قانون موظفند برای مساعدت در امر ازدواج خانواده شاهد، آزادگان، جانبازان و فرزندان آنان برای یک نوبت هدیه ازدواج موضوع مفاد قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵/۲/۲۶ و اصلاحیه های بعدی آن را به میزان دو برابر پرداخت نمایند.

تبصره - پرداخت هدیه ازدواج به مشمولان این ماده که تحت پوشش دستگاه های اجرایی نیستند به عهده بنیاد است.

ماده ۵۰ - تسهیلات بانکی (وام) بابت مساعدت در امر ازدواج خانواده شاهد، جانبازان، آزادگان و فرزندان آنان برای یک نوبت به میزان دو برابر ضوابط بانکی از سوی شورای پول و اعتبار به صورت قرض الحسنه تعیین می گردد.

ماده ۵۱ - کلیه دستگاه های اجرایی مشمول این قانون موظفند به شهدا و جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگان شاغل مبلغی معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) حداقل حقوق کارکنان دولت را که هر سال توسط دولت تعیین می شود. به عنوان فوق العاده ایثارگری به طور ماهانه پرداخت نماید.

تبصره ۱- به افراد موضوع ماده مذکور که در استخدام دولت نیستند مبلغ یاد شده توسط بنیاد تأمین و پرداخت می گردد.

تبصره ۲- این فوق العاده ایثارگری به جانبازان و آزادگان از کار افتاده کلی که از حقوق حالت اشتغال مطابق مواد (۳۸) و (۳۹) این قانون برخوردار گردیده اند تعلق نخواهد گرفت.

ماده ۵۲ - بیمه درمانی فرزندان ذکور شهدا پس از فراغت از تحصیل تا زمان اشتغال حداکثر به مدت سه سال توسط بنیاد محاسبه و پرداخت می گردد.

ماده ۵۳ - کلیه دستگاه های مشمول این قانون موظفند مرخصی استحقاقی و عملیاتی استفاده نشده شهدا و مفقودان را به ازای هر ماه طلب مرخصی آنان معادل یک ماه آخرین حقوق و مزایای دریافتی آنان محاسبه و از سوی دستگاه های ذی ربط پرداخت نمایند.

ماده ۵۴ - کارکنان شهید و جانباز و آزاده از کار افتاده کلی همانند سایر کارکنان شاغل دستگاه ها، از کلیه تسهیلات اجتماعی، رفاهی، آموزشی و خدمات قابل ارائه به کارکنان دستگاه ها، نظیر دفترچه اتکا، علاوه بر تسهیلات بنیاد برخوردار خواهند شد.

ماده ۵۵ - جانبازان و آزادگان از کار افتاده کلی مشمول این قانون چنانچه قبل از سن بازنشستگی فوت نمایند، عائله تحت تکفل آنان از حقوق و مزایای حالت اشتغال تا سن بازنشستگی برخوردار خواهند شد.

ماده ۵۶ - صد در صد (۱۰۰٪) حقوق و فوق العاده شغل و سایر فوق العاده ها اعم از مستمر و غیر مستمر شاهد، جانبازان و آزادگان از پرداخت مالیات معاف می باشند.

ماده ۵۷ - مرخصی های استحقاقی آزادگان شاغل در طول ایام اسارت که بر اساس ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) پس از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۱/۹/۱۳ سنوات خدمتی آنان دو برابر محاسبه و ذخیره شده است، براساس آخرین حقوق و مزایای فرد قابل پرداخت خواهد بود.

همچنین آزادگانی که بعد از اسارت شاغل شده اند از این مزایا برای مدت اسارت بهره مند خواهند شد.

ماده ۵۸ - وزارت دادگستری با همکاری قوه قضاییه نسبت به ارائه خدمات حمایت قضایی از خانواده شاهد، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگان در مراجع قضایی جهت دفاع و استیفای حقوق آنان اقدام نماید.

تبصره ۱ - هزینه ارائه خدمات حمایت قضایی از محل اعتبارات مصوب بنیاد تأمین و پرداخت می گردد.

تبصره ۲ - شکایات مربوط به اینکارگران مشمول این ماده در خصوص عدم اجرای این قانون در کمیسیون ماده (۱۶) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی قابل طرح می باشد.

ماده ۵۹ - قوه قضاییه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و کانون وکلای دادگستری موظفند بیست و پنج درصد (۲۵٪) سهمیه صدور پروانه سردفتری و وکالت و مجوز کارشناسان رسمی دادگستری را به خانواده شاهد، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و آزادگان با شش ماه سابقه اسارت و رزمندگان با شش ماه سابقه حضور در جبهه و در صورت واجد شرایط بودن اختصاص دهند.

ماده ۶۰ - دستگاه های موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند حسب درخواست جانبازان و آزادگانی که قبل از تصویب این قانون در خدمت دستگاه بوده و قطع همکاری نموده اند صرفاً برای یک بار نسبت به اعاده به خدمت آنان اقدام نمایند.

تبصره - افرادی که به موجب رأی صادره از مراجع قضایی یا هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری و یا سایر مراجع قانونی مربوط به دلیل محکومیت از کار بر کنار شده اند مشمول این ماده نخواهند بود.

ماده ۶۱ - آئین نامه اجرایی این فصل از سوی بنیاد، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، ستاد کل نیروهای مسلح و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

فصل هفتم - امور فرهنگی، آموزشی، ورزشی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت

ماده ۶۲ - دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و مراکز آموزش عالی غیر انتفاعی موظفند با رعایت مقطع تحصیلی و نوع مؤسسه، نسبت به انتقال دانشجویان و پذیرفته شدگان، آزادگان، اسرا، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسر و فرزندان آنان و دانشجویان شاهد به دانشگاه یا مؤسسات آموزش عالی محل سکونت خانواده آنان و یا نزدیک ترین محل و همچنین تغییر رشته همتراز در گروه آزمایشی مربوط برای یک بار اقدام نمایند.

ماده ۶۳ - با هدف توسعه، ترویج و نهادینه نمودن فرهنگ جهاد، ایثار و شهادت و زنده نگهداشتن یاد شهیدان و حفظ و تقویت شأن و جایگاه الگوهای عینی عرصه جهاد، ایثار و شهادت، شورای عالی ترویج و توسعه فرهنگ ایثار و شهادت با شرح وظایف و ترکیب زیر تشکیل می شود.

الف - شرح وظایف:

- ۱ - سیاستگذاری در زمینه احیا، حفظ، ترویج و نهادینه نمودن فرهنگ جهاد، ایثار و شهادت
- ۲ - ساماندهی و هماهنگی در برنامه ریزی های کلان دستگاه ها و نهادهای متولی دولتی و غیر دولتی
- ۳ - به کارگیری ظرفیت های جامعه و کشور برای تحقق اهداف شهیدان، جانبازان و آزادگان

۴- ساماندهی نحوه تجلیل و تقدیر از ایثارگران و استفاده از توان و ظرفیت آنان در توسعه و ترویج

فرهنگ ایثار و شهادت

ب- ترکیب:

۱- رئیس جمهور به عنوان رئیس شورا

۲- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۴- وزیر آموزش و پرورش

۵- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۶- وزیر کشور

۷- رئیس ستاد کل نیروهای مسلح

۸- رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران

۹- نماینده ولی فقیه در بنیاد

۱۰- رئیس بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس

۱۱- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

۱۲- رئیس سازمان تبلیغات اسلامی

۱۳- معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

۱۴- یکی از مجتهدین به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم

۱۵- رئیس مرکز رسیدگی به امور مساجد

۱۶- رئیس شورای سیاستگذاری ائمه جمعه سراسر کشور

۱۷- دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون اجتماعی با معرفی کمیسیون و انتخاب مجلس شورای

اسلامی

تبصره ۱- دبیرخانه شورا در بنیاد مستقر می باشد و مسئولیت پشتیبانی علمی، پژوهشی و خدماتی متناسب با وظایف و مسئولیت شورا را برعهده خواهد داشت.

تبصره ۲- دستگاه های اجرایی ذی ربط موظفند به منظور توسعه و ترویج فرهنگ ایشار و شهادت از تشکل ها و سازمان های غیردولتی فرهنگی، هنری، پژوهشی و ورزشی که در حوزه ایشارگران فعالیت می نمایند، حمایت های مادی و معنوی به عمل آورند.

تبصره ۳- دستورالعمل های داخلی شورا به پیشنهاد دبیرخانه به تصویب شورا خواهد رسید.

تبصره ۴- مصوبات این شورا با تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۶۴ - با توجه به ضرورت حفظ، جمع آوری و تمرکز کلیه اسناد و آثار شهدا و ایشارگران، دولت موظف است اقدامات لازم را در جهت حفظ و نگهداری اصل آثار و اسناد فرهنگی، هنری، تاریخی و علمی مکتوب و غیرمکتوب شهدا و ایشارگران دفاع مقدس و انقلاب اسلامی با رعایت اصول طبقه بندی به عمل آورد.

تبصره ۱- در صورت انتشار این آثار رعایت حقوق مادی و معنوی صاحبان آن الزامی است.

تبصره ۲- آئین نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف سه ماه توسط بنیاد با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، مرکز اسناد ملی، ستاد کل نیروهای مسلح و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۵ - به منظور تجلیل از همسر، فرزند، والدین شهدا، مقفودان، اسرا و همچنین جانبازان، آزادگان و همسر و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و رزمندگان، به آنان نشان ویژه اعطا خواهد شد اعطای نشان ویژه به کلیه ایشارگران، تابع آئین نامه اجرایی خواهد بود که در کارگروهی متشکل از نمایندگان بنیاد، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، ستاد کل نیروهای مسلح با مسئولیت معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری حداکثر ظرف شش ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. این نشان غیر از نشان های دولتی است که تحت آئین نامه مربوط اعطا می شوند.

ماده ۶۶ - بنیاد موظف است نسبت به تأمین و پرداخت صد درصد (۱۰۰٪) هزینه شهریه کلیه دانشجویان شاهد (همسر و فرزندان شهدا)، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و همسر و فرزندان آنها و آزادگان و همسر و فرزندان آنان را که در مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی غیردولتی، پیام نور، شبانه دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و هر مؤسسه و دانشگاه آموزش عالی شهریه بگیر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشغول تحصیل می باشند، اقدام نماید.

تبصره - تعیین رشته های تحصیلی مورد نیاز، نوع، میزان و شرایط پرداخت هزینه شهریه دانشجویی به موجب آئین نامه ای خواهد بود که توسط بنیاد و با همکاری وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۷ - بنیاد موظف است نسبت به تأمین و پرداخت هزینه های خدمات آموزشی طرح شاهد در برنامه های آموزش عمومی و سایر برنامه های آموزش عالی از محل اعتباراتی که به همین منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود اقدام نماید.

تبصره ۱ - بنیاد موظف است نسبت به پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانش آموزان و دانشجویان شامل همسر و فرزندان شاهد، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر، آزادگان و خانواده های آنان اقدام نماید.

تبصره ۲ - آئین نامه اجرایی این ماده از سوی بنیاد و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۸ - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و دیگر دستگاه های اجرایی متولی امور فرهنگی کشور مشمول این قانون موظفند نسبت به تولید برنامه های رادیویی و تلویزیونی و هنری مرتبط با ایثار و شهادت اقدام و از هنرمندانی که در این زمینه فعالیت می کنند به خصوص هنرمندان ایثارگر حمایت نمایند.

تبصره - آئین نامه اجرایی و تعیین میزان تولیدات برنامه های مورد نظر توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما با همکاری بنیاد حداکثر ظرف شش ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۶۹ - به منظور تشویق و حمایت از نخبگان و سرآمدان علمی، فرهنگی، ورزشی و هنری خانواده شاهد و ایثارگران برای حضور مؤثر در عرصه های ملی و بین المللی، بنیاد موظف است با هماهنگی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ظرف شش ماه آئین نامه ای را در این خصوص تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۷۰ - وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کلیه دانشگاه های دولتی و غیردولتی و دستگاه های اجرایی مشمول ماده (۲) این قانون موظفند در اعطای سهمیه های ورود به دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی، بورس های تحصیلی داخل و خارج از کشور، فرصت های مطالعاتی و دوره های دکترای تخصصی بیست درصد (۲۰٪) از سهمیه را به همسر و فرزندان شاهد، جانبازان، آزادگان و همسر و فرزندان آزادگان و همسر و فرزندان جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختصاص دهند.

تبصره - کسب حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) حد نصاب شرایط علمی و امتیاز پذیرفته شدگان برای رشته ها و مقاطع تحصیلی الزامی می باشد. این میزان در خصوص رشته های پزشکی هشتاد درصد (۸۰٪) حد نصاب شرایط علمی می باشد.

ماده ۷۱ -

الف - تا پایان قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران دانشگاه ها و مراکز و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مکلفند حداقل ده درصد (۱۰٪) اعضای هیأت علمی مورد نیاز خود را از بین جامعه ایثارگران شامل رزمندگان با بیش از شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه، جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪)، آزادگان بالای سه سال اسارت، فرزندان جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)،

فرزندان شهدا و فرزندان آزادگان با بیش از سه سال اسارت که دارای مدرک دکترای تخصصی مورد تأیید وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشند، حسب مورد از طریق استخدام و یا موافقت با انتقال کارکنان دیگر دستگاه ها یا تبدیل وضعیت کارکنان غیر هیأت علمی تأمین و ابتدا آنان را به صورت عضو هیأت علمی رسمی قطعی با احتساب سوابق آموزشی، پژوهشی و اجرایی مرتبط و تأثیر آن در پایه و مرتبه علمی بدون الزام به رعایت شرط سنی و آزمون استخدام نمایند. مسؤلیت اجرای این حکم به طور مستقیم برعهده وزرا و رؤسای دستگاه های مذکور است، مقامات یاد شده در این خصوص، خود مجاز به اتخاذ تصمیم می باشند. احکام و امتیازات این بند شامل اعضای هیأت علمی فعلی دارای شرایط فوق نیز می شود.^۱

ب - پس از برنامه پنجساله پنجم توسعه، دانشگاه های دولتی و غیردولتی و مراکز آموزشی و پژوهشی وابسته به دستگاه ها و قوای سه گانه موظفند بیست درصد (۲۰٪) از سهمیه هیأت علمی خود را براساس آئین نامه ای که توسط شورای عالی طرح و برنامه شاهد تهیه و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد رسید به یثارگران اختصاص دهند.

ماده ۷۲- با توجه به ضرورت حفظ نشاط و شادابی یثارگران و خانواده های آنان، کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۲) این قانون که دارای امکانات تفریحی فرهنگی، هنری و ورزشی می باشند با در نظر داشتن اصل عزتمندی، برای استفاده یثارگران و خانواده آنان پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در بهره مندی از این تسهیلات در نظر گیرند.

^۱ - به موجب مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم

توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ که به نفع یثارگران است، به عنوان بند (الف) ماده (۷۱) منظور

فصل هشتم - منابع مالی و نظارت

ماده ۷۳- منابع مالی مورد نیاز با حفظ سهم سایر منابع بنیاد، در قالب مفاد لوایح بودجه سنواتی پیش بینی خواهد شد.

تبصره ۱- سایر منابع بنیاد به عنوان درآمد اختصاصی بنیاد هر ساله در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی می گردد.

تبصره ۲- به منظور شفاف سازی منابع مالی اختصاص یافته برای خدمات رسانی به ایثارگران، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور مکلف است نسبت به ایجاد فصل رفاه و تأمین اجتماعی ایثارگران و برنامه های ذیل آن متناسب با عناوین فصول این قانون در لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید.

ماده ۷۴- به منظور نظارت بر حسن اجرای این قانون و آئین نامه اجرایی آن، رئیس بنیاد موظف است گزارش عملکرد هر سال را که براساس شاخص های هر برنامه و فعالیت تنظیم شده است حداکثر تا پایان آذر ماه سال بعد به مقام معظم رهبری، رئیس جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

تبصره ۱- کلیه دستگاه های مشمول این قانون مکلفند هر ساله گزارش عملکرد مربوط به نحوه و میزان ارائه خدمات و تسهیلات به ایثارگران مشمول این قانون را به بنیاد ارائه نمایند.

تبصره ۲- ارائه گزارش از سوی دستگاه هایی که مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری هستند با اذن معظم له خواهد بود.

ماده ۷۵- نوع، میزان و تعیین اولویت ارائه خدمات هر فصل طبق آئین نامه هایی خواهد بود که توسط بنیاد با همکاری معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و دستگاه های ذی ربط (حسب مورد) تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷۶- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی الاثر می باشد.

قانون فوق مشتمل بر هفتاد و شش ماده در جلسه مورخ سوم تیرماه یک هزار و سیصد و هشتاد و شش کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت چهار سال در تاریخ بیست و پنجم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج، بندهای (الف)، (د)، (هـ)، و (و) و (ط) ماده (۱) و تبصره های (۱) و (۲) ماده (۳) و مواد (۶)، (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰)، (۱۳)، (۲۰)، (۲۲)، (۲۳)، (۲۴)، (۲۵)، (۲۸)، (۲۹)، (۳۳)، (۳۵)، (۳۷) و تبصره های آن، (۴۱) و تبصره های (۱) و (۲) آن، (۴۹)، (۵۲)، (۵۵)، (۵۶) و بخش اخیر فراز اول و فراز دوم ماده (۵۷) و مواد (۶۰)، (۷۲) و (۷۳) این قانون در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۲ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام با این قید که: «قوانینی که از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱/۱۰/۲ به نفع ایثارگران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است به قوت خود باقی و در ابلاغ این مصوبه لحاظ خواهد شد.» موافق مصلحت نظام تشخیص داده شد و مابقی مواد این قانون در تاریخ ۱۳۸۶/۱/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

عبارات الحاقی به ماده (۲۱) که در پی تطبیق با حکم بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به شرح ذیل به آن افزوده شده است، در طول برنامه پنجساله پنجم توسعه معتبر است: «و جایگزینی نیروهای خروجی خود»، «شهدا و»، «فرزندان و همسران»، «یک سال و بالای یک سال اسارت» و «و پنج درصد (۵٪) سهمیه استخدامی را نیز به رزمندگان با سابقه حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه ها و همسر و فرزندان آنان و فرزندان جانبازان زیر بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان کمتر از یک سال اسارت اختصاص دهند.»

بدیهی است سایر احکام مواد، بندها، اجزا و تبصره های کلیه قوانینی که طی سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱/۱۰/۳ به نفع ایثارگران به تصویب رسیده است از جمله قوانین برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور در طول زمان اعتبار قانونی خود معتبر است.

این قانون از تاریخ تأیید مجمع تشخیص مصلحت نظام (۱۳۹۱/۱۰/۲) به مدت چهار سال به صورت آزمایشی لازم الاجرا است. فهرست قوانینی که برای مجریان غیر قابل استناد است، به شرح زیر اعلام می شود:

۱- عبارت: «شهریه دانشجویان جانباز بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و فرزندان آنان، فرزندان شاهد، آزادگان و فرزندان آنان» از بند «ک» ماده (۲۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵

۲- بند «ب» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اصلاحی مصوب ۱۳۹۰/۶/۷

۳- بند «ه» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵

۴- بند «و» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اصلاحی ۱۳۹۰/۱۱/۱۸ و ۱۳۹۱/۸/۱۴ (تبصره های این بند به قوت خود باقی است).

۵- بند «ل» ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵

۶- عبارت «برخورداری از مزایای بیمه مذکور مستلزم پرداخت حق بیمه سهم کارمند توسط افراد فوق الذکر و سهم کارفرما توسط دولت است.» از ماده (۲۲۸) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵

رئیس مجلس شورای اسلامی -

قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴/۳/۱ و اصلاح آن

ماده ۱ - اهداف:

الف - تأمین شرایط لازم برای حفظ و گسترش حضور معنوی و مستمر جانبازان در محیط‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.

ب - حمایت از آرمان و استمرار حرکت اعتقادی و فرهنگی جانبازان و بهبود شرایط فردی، خانوادگی و اجتماعی آنان.

ج - ایجاد قابلیت تطبیق و هماهنگی در مقررات اداری و استخدامی کشور با شرایط خاص جسمی جانبازان.

ماده ۲ - تعاریف:

الف - بنیاد، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی است که در زمره نهادهای انقلاب اسلامی می‌باشد.

ب - جانباز، عنوان ایثارگرانی است که در جریان تکوین و شکوفایی انقلاب اسلامی و حفظ و حراست از دستاوردهای ارزشمند آن از تعرض و تجاوز عوامل داخلی و خارجی و یا هرگونه حوادث مستقیم ناشی از آنها و طول جنگ تحمیلی به اختلالات و نقصان‌های عارضی جسمی و روانی دچار شده یا بشوند و در نتیجه در روند زندگی فردی و اجتماعی با محدودیت‌هایی مواجه می‌باشند.

تبصره ۱ - بنیاد موظف است به منظور حمایت از استمرار حرکت حماسی فرهنگی و عقیدتی جانبازان و جبران محدودیت‌های ناشی از نقصان‌ها و اختلالات عارضی آنان را تحت پوشش قرار داده یا بدهد.

تبصره ۲ - در موارد اختلاف نظر در تشخیص و تطبیق جانباز کمیسیون موضوع، ماده ۱۶ این قانون تعیین تکلیف می‌نماید.

ج - درصد جانبازی

عبارت است از میزان آسیب دیدگی جسمی و روانی که توسط کمیسیون پزشکی تخصصی تعیین درصد بنیاد مشخص و حسب مورد تجدید نظر خواهد شد.

تبصره - آئین نامه اجرایی درصد جانبازی توسط بنیاد و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

د - پست همتراز

پست سازمانی با نامی است که با علامت اختصاری (x) مشخص می شود و در مجموعه تشکیلاتی دستگاه های موضوع ماده ۳ این قانون ایجاد می گردد و تا رسیدن خدمت مستخدمان جانباز به شرایط عمومی خروج از خدمت برای آنان در مجموعه مزبور حفظ می شود.

ه - جانباز از کار افتاده کلی

کسانی که به تشخیص مراجع صالحه (بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و یا مراجع ذی صلاح نیروهای مسلح) از کار افتاده کلی شناخته شده و قادر به کار نباشند.

تبصره - تصویب از کار افتادگی کلی کارکنان جانباز دولت به منظور برقراری حقوق وظیفه یا مستمری و یا حقوق حالت اشتغال با مرجع ذی صلاح مربوط و مطابق قوانین و مقررات ذیربط می باشد و معیار برای تصمیم گیری نظر کمیسیون پزشکی فوق خواهد بود.

ماده ۳ - کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات دولتی، دستگاه های قضایی، مجلس شورای اسلامی، نهاد ریاست جمهوری، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان ها و واحدهای تابعه، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران اعم از نیروی نظامی و انتظامی، نهادهای انقلاب اسلامی و شرکت های تحت پوشش و وابسته و یا تابعه کلیه مؤسسات و شرکت های مستقل دولتی یا ملی شده و یا مصادره شده و یا دارای مدیریت دولتی که به نحوی تحت پوشش یکی از وزارتخانه ها و یا سازمان های دولتی اداره می شوند، بانک ها، شرکت های بیمه، جمعیت هلال احمر، شهرداری ها، شرکت های تحت پوشش آنان و نیز کلیه سازمان ها و شرکت هایی که به

نحوی از انحا از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و یا قسمتی از بودجه آنان توسط دولت تأمین می گردد و همچنین مؤسسات و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است (از قبیل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان صنایع ملی ایران) مشمول این قانون هستند.

ماده ۴ - دستگاه های مشمول این قانون مکلفند حسب درخواست جانبازانی که تا تصویب این قانون در خدمت دستگاه بوده اند فقط برای یک بار نسبت به اعاده به خدمت آنان اقدام نمایند.

تبصره - جانبازانی که به دلیل محکومیت یا رأی مراجع قضائی یا هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری و یا سایر مراجع قانونی مشابه از کار برکنار شده اند مشمول این ماده نخواهند شد.

ماده ۵ - با جانبازانی که به دلیل آسیب ها و یا عوارض جانبازیشان طبق مقررات، از کار افتاده کلی شناخته شده و قادر به کار نباشند بر اساس قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز از کار افتاده و مفقود الأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲،۶،۳۰ اصلاحیه بعدی آن رفتار خواهد شد.

ماده ۶ - دستگاه های مشمول این قانون مکلفند ضمن افزودن مدت خدمت در جبهه و مدت معالجه جانباز (بر اساس استعلام از مراجع ذیربط) به حداکثر شرایط سنی مجاز جهت ورود به دستگاه، مدت مزبور را بدون پرداخت کسور بازنشستگی از هر نظر جزو سنوات خدمت قابل قبول بازنشستگی محسوب نمایند.

تبصره - پرداخت کسور بازنشستگی سهم مستخدم و کارفرما برای طی دوره فوق در دستگاه های دولتی مشمول این قانون، به عهده دستگاه مربوط و در دستگاه های غیر دولتی از جمله واحدهای تحت پوشش قانون کار به عهده دولت می باشد که اعتبار مربوط طی ردیف جداگانه همه ساله در بودجه کل کشور پیش بینی تا به صندوق های ذیربط واریز شود.

ماده ۷ - به منظور بهره‌برداری مناسب از نیروی کار و حفظ شئون جانبازان، دستگاه های مشمول این قانون مکلفند از خدمات ایشان در مشاغلی که متناسب با وضعیت جسمی و روانی آنان بوده و بیانگر توجه معنوی دستگاه ذیربط نسبت به ارزش های والای این عزیزان باشد استفاده نمایند.

ماده ۸ - دستگاه های مشمول این قانون مکلفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ قانون نسبت به تبدیل وضعیت استخدامی جانبازان غیر رسمی خود حسب درخواست آنان و پس از احراز شرایط گزینش به استخدام رسمی، ثابت یا عناوین مشابه اقدام نمایند.

تبصره - سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است حسب درخواست دستگاه های یاد شده، در صورت فقدان پست سازمانی متناسب با شرایط عمومی جانبازان، نسبت به ایجاد پست مورد نظر از محل حذف پست های بلامتصدی و در صورت فقدان پست سازمانی بلامتصدی، نسبت به ایجاد پست سازمانی جدید اقدام نماید.

ماده ۹ - میزان ساعات کار کلیه جانبازان با توجه به نوع و درصد جانبازی و کاهش توانایی آنان به موجب آئین نامه ای است که به پیشنهاد کمیته ای به سرپرستی نماینده بنیاد با موافقت ولی فقیه یا نماینده مآذون از طرف ایشان و عضویت نمایندگان تام‌الاختیار سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱ - بخش های غیر دولتی نیز مشمول مصوبات موضوع این ماده می باشند.

تبصره ۲ - جانبازانی که به هر دلیل نتوانند از کسر ساعات کار استفاده نمایند، از اضافه کار ساعتی، مرخصی سالانه و کسر سنوات خدمت بازنشستگی به نحوی که در آئین نامه آن پیش بینی می گردد برخوردار خواهند شد.

۱ تبصره ۳ - دستگاه های مشمول این قانون موظفند نسبت به ایجاد پست (شغل) سازمانی همتراز جانباز جهت اشتغال جانبازانی که توانایی انجام کار تمام وقت را ندارند یا به خدمت اعاده یا به استخدام پذیرفته می شوند با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا مراجع ذیصلاح مربوط اقدام نمایند.

ماده ۱۰ - واحدهای غیر دولتی مشمول قانون کار در صورت استفاده مستخدم از کسر ساعت کار از پرداخت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) حق بیمه کارفرمایی شاغلان خود و در صورت عدم استفاده از کسر ساعت کار، از حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سهم مزبور معاف هستند و دولت مکلف به پرداخت حق بیمه فوق به صندوق مربوط خواهد بود. اعتبار این ماده هر ساله در ردیف جداگانه‌ای در بودجه کل کشور منظور می شود.

استفساریه تبصره ۳ ماده ۹ قانون تسهیلات استخدامی جانبازان مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۶

موضوع استفساریه :

در اجرای تبصره ۳ ماده ۹ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱، چنانچه جانباز در پست مدیریتی یا سایر عناوین شغلی که بالاتر از شرایط احراز شغلی وی باشد، خدمت نموده آیا ایجاد پست همتراز باید همسطح همان پست شغل قبلی وی باشد؟ و اگر جانباز مدتی در پست سازمانی (اعم از مدیریت یا سایر عناوین شغلی) در محل مأموریت خدمت کرده باشد، آیا ایجاد پست همتراز با دستگاه متبوع اصلی و همتراز پست مأموریت می باشد،

پاسخ :

بلی، باید پست سازمانی ستاره دار همتراز همان شغلی که خدمت نموده ایجاد شود و ایجاد پست همتراز برای مأموران، با دستگاه متبوع اصلی مستخدم است.

ماده ۱۱ - میزان ساعات کار افراد شاغل در دستگاه های مشمول این قانون که عهده دار پرستاری و مراقبت های ویژه جانبازان می گردند (بنا بر رأی کمیسیون پزشکی تخصصی تعیین درصد جانبازی) تا حداکثر نصف ساعات کار هفتگی مقرر با استفاده از مزایای کامل قانونی تقلیل خواهد یافت. نحوه و ترتیب اجرای این ماده طی آئین نامه موضوع ماده ۹ مشخص می گردد.

تبصره ۱- افراد غیر شاغلی که بنا بر رأی کمیسیون پزشکی تعیین درصد جانبازی بنیاد می باید به صورت مستمر در مورد مراقبت و نگهداری جانبازان اقدام نمایند تحت پوشش بنیاد قرار گرفته و بنیاد موظف است با اذن ولی فقیه یا نماینده مأذون از طرف ایشان تا زمانی که آنان عهده دار این امر می باشند حق الزحمه ماهیانه مشخصی به ایشان پرداخت نماید.

تبصره ۲^۱ - دولت موظف است به منظور حمایت از سلامت جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر و جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان امور جانبازان و براساس شدت و نوع ضایعات ناشی از مجروحیت و میزان ساعت کاری که از جانبازان مراقبت می شود، نسبت به برقراری و پرداخت حق پرستاری به مبنای حداقل دستمزد ماهانه کارگران اقدام و اعتبار مورد نیاز را در لوایح بودجه سنواتی منظور نماید .

ماده ۱۲ - به منظور ارتقای سطح دانش و آمادگی جانبازان جهت تصدی مشاغل مناسب، کلیه دستگاه های مشمول این قانون مکلفند ضمن فراهم آوردن امکانات لازم برای آموزش های کوتاه مدت، با ادامه تحصیل جانبازانی که در استخدام دارند تا پایان تحصیلات دانشگاهی به صورت مأموریت آموزشی تمام وقت یا نیمه وقت موافقت نمایند. جانبازان یاد شده از کلیه حقوق و مزایای مربوط بهره مند خواهند شد. نحوه اجرای این ماده به موجب آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد مشترک بنیاد با موافقت ولی فقیه یا نماینده مأذون از طرف ایشان، سازمان امور اداری و استخدامی

^۱ - بر اساس ماده ۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی ، متن به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱۱) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ الحاق می گردد .

کشور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت کار و امور اجتماعی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۳ - دستگاه های مشمول این قانون مکلفند در اعطای تسهیلات رفاهی، اجتماعی و اقتصادی که واگذار می‌نمایند یا می‌توانند زمینه اعطای آنرا از سوی دستگاه های دیگر فراهم آورند جانبازان را در اولویت قرار دهند. چگونگی اعطای تسهیلات مذکور بر اساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد بنیاد با موافقت ولی فقیه یا نماینده مأذون از طرف ایشان به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴ - کلیه دستگاه های مشمول این قانون مکلفند به منظور رسیدگی هر چه شایسته‌تر و تسریع در ارائه خدمات به جانبازان انقلاب اسلامی، یکی از واحدهای تحت نظارت مستقیم بالاترین مقام اجرائی دستگاه را موظف به رسیدگی و حل و فصل مسائل جانبازان نمایند و با نمایندگان بنیاد همکاری لازم را معمول دارند.

تبصره - مشاور یا مدیریت واحد مذکور از بین ایثارگران با اولویت جانبازان منصوب خواهد گردید.

ماده ۱۵ - آن دسته از جانبازان انقلاب اسلامی که بنا به تشخیص کمیته تخصصی متشکل از نمایندگان بنیاد و بنیاد شهید انقلاب اسلامی به دلیل ضایعات ناشی از جانبازی فوت می‌نمایند "شهید" محسوب شده و خانواده و افراد تحت تکفل آنان طبق ضوابط مورد عمل در بنیاد شهید انقلاب اسلامی تحت پوشش بنیاد مزبور قرار می‌گیرند.

ماده ۱۶ - بنیاد مجاز است با موافقت ولی فقیه یا نماینده وی کمیسیونی را به نام کمیسیون رسیدگی به شکایات جانبازان با عضویت دو نفر از بنیاد، یک نفر از سازمان امور اداری و استخدامی کشور، یک نفر از وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، یک نفر از وزارت کار و امور اجتماعی و یک نفر از دستگاه ذیربط تشکیل و حسب مورد نسبت به رسیدگی به شکایات جانبازان از عدم اجرای صحیح این قانون در دستگاه مربوط اقدام نماید. تصمیمات کمیسیون مزبور

قطعی و لازم الاجرا بوده و عدم اجرای به موقع آن خلاف قانون محسوب و قابل تعقیب در مراجع ذیصلاح می باشد.

ماده ۱۷ - آن دسته از جانبازانی که قبل از تصویب این قانون اشتغال به کار یافته یا اعاده به خدمت شده یا در سازمان دیگری به نحوی از انواع استخدام مشغول به کار شده یا خواهند شد نیز مشمول این قانون خواهند بود و دستگاه های مشمول این قانون موظفند نسبت به تطبیق وضعیت آنان باموارد پیشینی شده در این قانون و پرداخت کلیه حقوق و مزایای مربوط اقدام نمایند.

ماده ۱۸ - کلیه دستگاه های مشمول این قانون مکلفند نسبت به احتساب یکمقطع تحصیلی بالاتر از نظر امتیازات شغلی و سایر امتیازات مقرر در قوانین و مقررات مربوط برای جانبازان اقدام و حقوق و مزایای آنان را مطابقت نمایند.

تبصره - اعطای امتیازات معادل موضوع این ماده در واحدهای مشمول قانون کار که فاقد طرح طبقه بندی مشاغل کارگری می باشند، طبق دستورالعملی خواهد بود که توسط وزیر کار و امور اجتماعی ابلاغ می شود.

ماده ۱۹ - کلیه دستگاه های مشمول این قانون موظفند با مرخصی استعلاجی جانبازانی که به تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد رسیده باشد موافقت نموده و نسبت به پرداخت حقوق و مزایای کامل آنها اقدام نمایند.

تبصره - در واحدهای مشمول قانون کار و قانون تأمین اجتماعی چنانچه مرخصی استعلاجی جانبازان بالاتر از سقف قانونی آن باشد پرداخت حقوق و مزایای کامل آنان بر عهده دولت خواهد بود که از طریق سازمان تأمین اجتماعی اقدام می گردد.

ماده ۲۰ - از تاریخ اجرای این قانون کلیه قوانین مغایر با آن لغو می گردد.

تبصره - کلیه آئین نامه های اجرائی قانون آزمایشی قبلی، تا تصویب آئین نامه های اجرائی این قانون قابل اجرا می باشند.

آئین نامه مواد (۹ و ۱۱) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان و اصلاح آن

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷،۴،۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۴،۴۵۰۴،۱۲۹۰۵،۱۰ مورخ ۱۳۷۵،۱۱،۳ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و به استناد مواد (۹) و (۱۱) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۴ - آئین نامه اجرایی مواد (۹) و (۱۱) قانون یاد شده رابه شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- منظور از واژه‌ها و عبارات اختصاری به کار رفته در این آئین نامه عبارت است از:

الف- قانون: قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی.

ب - بنیاد: بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی.

ج - دستگاه: کلیه دستگاه های احصا شده در ماده (۳) قانون.

د- بخش: بخش های غیر دولتی موضوع تبصره (۱) ماده (۹) قانون.

ماده ۲- به منظور تطبیق ساعت کار جانبازان با وضعیت جسمی و روانی آنها، کلیه دستگاه ها موظفند ضمن اعلام این آئین نامه به جانبازانی که تحت هر عنوان به صورت تمام وقت در دستگاه و بخش مربوط مشغول به کار هستند ، در خصوص کسر ساعت کارموظف روزانه آنها، حسب درخواست جانباز ظرف مدت یکماه براساس جدول زیر اقدام کنند:

میزان درصد جانبازی	میزان کسر ساعت کار موظف
۲۵٪ تا ۲۹٪	۴۵ دقیقه
۳۰٪ تا ۳۹٪	۶۰ دقیقه
۴۰٪ تا ۴۹٪	۹۰ دقیقه
۵۰٪ تا ۵۹٪	۱۲۰ دقیقه
۶۰٪ تا ۶۹٪	۱۵۰ دقیقه
۷۰٪ به بالا	۲۱۰ دقیقه

^۱ - به موجب مصوبه مورخ ۸۴/۹/۲ هیأت وزیران جدول ماده (۲) اصلاح شده است .

ماده ۳- جانبازان مشمول قانون می توانند با توافق دستگاه ذی ربط از کسر ساعت کار موظف خود در ابتدا، انتها یا بین ساعت کار موظف استفاده کنند. در صورت عدم توافق، بنیاد استان نماینده‌ای را به محل کار جانباز اعزام تا با توجه به نوع جانبازی، شرایط محیط کار، نوع کار، همچنین در صورت نیاز نظر پزشک معتمد بنیاد و سایر عوامل مؤثر تصمیم‌گیری و برای اجرا به دستگاه متبوع جانباز ابلاغ کند.

ماده ۴- جانبازانی که به هر دلیل نتوانند مطابق مواد (۲) و (۳) این آئین‌نامه از کسر ساعت کار موظف بهره‌مند شوند با موافقت دستگاه ذی ربط به میزان کسر ساعت کار موظف استحقاقی به یکی از طرق زیر با آنها رفتار می‌شود:

الف - احتساب اضافه کار ساعتی.

ب - افزودن به مرخصی استحقاقی.

ج - محاسبه مدت کسر ساعت کار موظف به عنوان سنوات خدمت مستخدم از لحاظ بازنشستگی.

تبصره ۱- میزان کسر ساعت کار موظف استحقاقی مستخدم جانباز برای اعمال بندهای "الف" و "ب" این ماده به طریق زیر محاسبه می‌شود:

میزان کسر ساعت به دقیقه $\times$ تعداد روزهای کاری در ماه = کسر ساعت کار ماهانه به ساعت

۶۰

تبصره ۲- در اجرای بندهای "ب" و "ج" این ماده، هر (۸) ساعت یک روز منظور می‌شود.

تبصره ۳- در اجرای تبصره (۳) ماده (۹) قانون، جانبازانی که به هر دلیل نمی‌توانند از کسر ساعت کار موظف استفاده نمایند می‌توانند با توجه به وضعیت جسمانی و درصد جانبازی خود از سه ماه تا یکسال کسر سنوات خدمت به تشخیص مرجع صالح اعطای کسر سنوات در هر دستگاه یا بخش، استفاده کنند.

ماده ۵- در اجرای تبصره (۳) ماده (۹) قانون، دستگاه های مشمول این آئین نامه موظفند پس از کسب نظر کمیسیون پزشکی نسبت به ایجاد پست (شغل) سازمانی همتراز جانباز، برای اشتغال جانبازانی که توانایی انجام کار تمام وقت را ندارند یا به خدمت اعاده یا به استخدام پذیرفته می شوند، با تأیید سازمان اموراداری و استخدامی کشور یا مراجع ذی صلاح مربوط اقدام کنند.

تبصره ۱- سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا مراجع ذی صلاح مربوط موظفند در خصوص ایجاد پست سازمانی با نام همتراز جانباز برای اشتغال آن دسته از جانبازانی که توانایی انجام کار تمام وقت را ندارند اقدام کنند.

تبصره ۲- جانبازان موضوع این ماده مشمول ماده (۲) این آئین نامه نیستند.

ماده ۶- افراد موضوع ماده (۱۱) قانون باید درخواست کسر ساعت کار خود را به بنیاد استان ارایه کنند. بنیاد استان بر اساس دستورالعمل مربوط و با اخذ نظر پزشک معتمد خود مبنی بر نیاز جانباز به مراقبت های پزشکی و تعیین میزان کسر ساعت و مدت زمان استفاده که به تصویب کمیسیون پزشکی می رسد، موضوع را برای اجرا به دستگاه ذی ربط ابلاغ می کند.

ماده ۷- نظارت لازم برای حسن اجرای این آئین نامه حسب مورد بر اساس مواد (۱۴) و (۱۶) قانون صورت می گیرد.

ماده ۸- جانبازان مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز از کار افتاده و مفقودالآثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲ - و آن دسته از جانبازان بازنشسته ای که مطابق قانون مجدداً اشتغال به کار یافته اند، مشمول این آئین نامه نیستند.

آئین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان و اصلاح آن

ماده ۱- در این آئین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۴.

ب - دستگاه: کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۳) قانون.

پ - مستخدم جانباز: کلیه مستخدمان دستگاه‌ها که به موجب بند "ب" ماده (۲) قانون جانباز شناخته شده یا می‌شوند و دارای درصد جانبازی می‌باشند.

ت - دوره‌های آموزشی: دوره‌هایی که منجر به اخذ مدرک علمی یا استخدامی می‌شود یا برای بالا بردن سطح معلومات شغلی از طریق کارآموزی و آموزش کوتاه مدت و بلند مدت، در داخل یا خارج از کشور با رعایت قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور انجام می‌گیرد.

ث - مأموریت آموزشی: اعزام مستخدمان جانباز برای گذراندن دوره‌های آموزشی مختلف می‌باشد: ماده ۲- کلیه دستگاه‌ها مکلفند با برنامه ریزی و اجرای دوره‌های کوتاه مدت شغلی جهت مستخدمان جانباز خود، معلومات و مهارت‌های مورد نیاز را در آنان ایجاد و موجبات ارتقای سطح شغلی آنان را فراهم نمایند.

تبصره - دوره‌های موضوع این ماده توسط دستگاه‌ها اجرا خواهد شد و چنانچه امکان آموزش موضوع این ماده در دستگاهی فراهم نباشد، دستگاه موظف است از طریق مراجع ذی صلاح امکان آموزش آنان را در دستگاه‌های واجد شرایط فراهم نماید.

ماده ۳- کلیه دستگاه‌ها مکلفند با مأموریت آموزشی مستخدمان جانباز خود که در کلیه مقاطع تحصیلی رسمی و مورد تأیید پذیرفته می‌شوند موافقت نمایند.

تبصره - دانشجویان جانبازی که در دانشگاه پیام نور پذیرفته شده‌اند، می‌توانند جهت آمادگی برای شرکت در امتحانات پایان هر ترم تحصیلی با ارائه برنامه امتحانات حداکثر از یک ماه مأموریت آموزشی استفاده نمایند.

ماده ۴- پست سازمانی مستخدمان جانباز تا اتمام مأموریت آموزشی حفظ خواهد شد. در صورتی که حفظ پست سازمانی میسر نباشد، دستگاه مکلف به اختصاص پست همتراز برابر مفاد بند "د" ماده (۲) قانون خواهد بود.

ماده ۵- مدت مأموریت آموزشی جانباز به عنوان تجربه مفید جهت ارتقای گروه، قابل احتساب است و به مستخدمان جانباز در مدت مأموریت آموزشی حقوق و مزایای مستمر و کلیه فوق العاده‌ها (به استثنای فوق العاده اضافه کار، کارانه، سختی شرایط محیط کار و نوبت کاری و فوق العاده جذب مدیران و مشاغل تخصصی) و پاداش پایان سال و کمک های نقدی و غیر نقدی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط پرداخت می گردد.

تبصره - فوق العاده‌های مستثنا شده موضوع این ماده در مأموریت های آموزشی پاره وقت به نسبت مدت اشتغال پرداخت می شود.

ماده ۶- دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی موظفند بنابه درخواست دستگاه متبوع مستخدم جانباز چگونگی وضعیت تحصیلی وی را از لحاظ واحدهای گذرانده شده ، واحدهای اخذ شده ، ساعات و برنامه کلاسی وی را به دستگاه متبوع مستخدم جانباز اعلام نمایند.

ماده ۷- در موارد که دستگاه متبوع مستخدم جانباز به رشته تحصیلی دانشگاهی که مستخدم جانباز در آن پذیرفته شده است نیاز نداشته باشد، مکلف است ضمن موافقت با مأموریت آموزشی جانباز در صورت درخواست سایر دستگاه ها، هماهنگی های لازم را جهت انتقال مستخدم موصوف به عمل آورد تا مستخدم جانباز مأموریت خود را در دستگاه جدید ادامه دهد، در هر صورت موافقت با مأموریت آموزشی جانباز تا فراهم شدن زمینه انتقال وی الزامی خواهد بود.

ماده ۸- استفاده از مأموریت آموزشی اعم از تمام وقت یا نیمه وقت در دوران خدمتی رسمی آزمایشی امکان پذیر می باشد.

ماده ۹- حداکثر مدت مأموریت آموزشی جانبازان برای ادامه تحصیل در هر مقطع آموزشی تابع مقررات آموزشی هر یک از وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در مورد جانبازان مشمول قانون کار که آموزش های فنی و حرفه‌ای را می‌گذرانند، تابع مقررات مربوط به آموزش های فنی و حرفه‌ای خواهد بود.

ماده ۱۰- اعطای مأموریت آموزشی به مستخدم برای هر مقطع آموزشی فقط یک بار مجاز می‌باشد.
ماده ۱۱- چنانچه جانباز در ترم تحصیلی یا طی دوره‌های آموزشی غیبت کرده یا مرخصی آموزشی گرفته یا در حال تعویق ترم باشد حقوق و مزایایی به او تعلق نخواهد گرفت، مگر اینکه در آن مدت در دستگاه مربوط به کار اشتغال داشته باشد.

تبصره - مدت معالجه و درمان جانباز در حین تحصیل که ناشی از عوارض جانبازی باشد با تأیید بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و حسب مورد کمیسیون های ذی ربطی که در نیروهای مسلح تشکیل می شوند، از شمول این ماده مستثنا خواهد بود.

ماده ۱۲- دستگاه ها مکلفند با مأموریت آموزشی جانبازانی که طی سال های قبل در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرفته شده‌اند و امکان ادامه تحصیل آنان براساس مقررات ورود به دانشگاه ها همچنان وجود داشته باشد، ولی به هر دلیل دیگری مأمور به تحصیل نشده‌اند موافقت نمایند .

آئین نامه ماده (۱۳) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان و اصلاح آن

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰،۳۳۲۹،۱۳۲۶ مورخ ۱۳۷۸،۳،۵ بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و به استناد ماده (۱۳) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان - مصوب ۱۳۷۴- آئین نامه اجرایی قانون فوق را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است به منظور تأمین مسکن جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) به بالا حداقل برای تعداد سی و دوهزار (۳۲۰۰۰) نفر طبق برنامه زمان بندی پنجساله با توافق بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی که در این آئین نامه به اختصار "بنیاد" نامیده می شود به تعداد لازم زمین آماده سازی شده یا مسکن اجاره به شرط تملیک جهت واگذاری به جانبازان با رعایت سیاست های عمومی کشور در اختیار بنیاد قرار دهد.

تبصره - قیمت زمین در صورت پیش بینی در بودجه سنواتی به قیمت منطقه ای و در غیر این صورت بر اساس قوانین و مقررات مربوط تعیین می شود.

ماده ۲- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مکلف است هر سال با هماهنگی بنیاد و وزارت مسکن و شهر سازی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، وام مسکن حداقل برای شانزده هزار (۱۶۰۰۰) جانباز با سود چهار درصد (۴٪) در لوایح بودجه سنواتی کل کشور به مدت پنج سال منظور نماید.

ماده ۳- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است در اعطای تسهیلات خودبه ویژه وام مسکن روستایی، جانبازان را در اولویت قرار دهد.

تبصره - اعطای تسهیلات به جانبازان موضوع این ماده با تقاضای جانباز و ارایه سفته به عنوان وثیقه و با تعهد بنیاد مبنی بر کسر اقساط بدهی از مجموع دریافتی جانباز مجاز است.

ماده ۴- وزارت کشور و شهرداری ها مکلفند بخشی از غرفه های قابل واگذاری (مانند میادین میوه و تره بار، بازارچه ها و کیوسک های مطبوعاتی) و تاکسی ها را براساس سهمیه ای که ظرف سه ماه

با توافق مشترک وزارت کشور و بنیاد و برطبق ضوابط و مقررات مربوط تعیین می گردد ، به جانبازان (بامعرفی بنیاد) واگذار نمایند.

ماده ۵- جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) به بالا در صورت مسافرت با هر یک از شرکت های هواپیمایی دولتی یا راه آهن جمهوری اسلامی ایران از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) درصد هزینه بلیت مسافرت معاف می باشند.

تبصره ۱- یک دوم از تخفیف موضوع این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در بودجه سنواتی کل کشور منظور می شود وباقیمانده توسط شرکت های فوق الذکر تأمین می گردد.
تبصره ۲- در صورتی که حسب تشخیص بنیاد ، جانباز نیاز به یک نفر همراه داشته باشد، با معرفی بنیاد تخفیف پنجاه درصد (۵۰٪) موضوع این ماده در خصوص وی منظور می شود.
ماده ۶- وزارت نیرو موظف است :

الف - جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر که به تفکیک منطقه محل سکونت از طرف بنیاد معرفی می شوند را از پرداخت هزینه برق مصرفی در مناطق غیر گرمسیری تا ۸۰ کیلو وات ساعت در ماه و در مناطق گرمسیری تا ۱۰۰ کیلو وات ساعت در ماه معاف نماید و برای مصارف بالاتر مطابق تعرفه سایر مشترکان خانگی عمل نماید.^۱

ب - جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر معرفی شده از طرف بنیاد را از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) حق انشعاب برق واحد مسکونی تا حد کنتور بیست و پنج آمپر تک فاز برای یک بار معاف نماید.

پ - جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر معرفی شده از طرف بنیاد را از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) حق انشعاب آب و فاضلاب واحدمسکونی در حد یک واحد متعارف برای استفاده یک خانواده برای یکبار معاف نماید.

^۱ - به موجب مصوبه ۸۳/۳/۷ هیأت وزیران بند الف به ۲۵ درصد اصلاح شد .

تبصره - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است معادل بار مالی این تسهیلات را بر اساس برآورد وزارت نیرو در بودجه‌های سالانه پیش‌بینی نماید و در اختیار وزارت مزبور قرار دهد .

ماده ۷- شرکت ملی گاز ایران مکلف است حق انشعاب گاز (حق اشتراک و هزینه خدمات نصب) یک واحد مسکونی جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) به بالا را با معرفی بنیاد تا حد کنتور. ۶۶ برای یک مرتبه به صورت رایگان محاسبه نماید.

تبصره - در مجتمع های مسکونی معادل حق انشعاب کنتور. ۶۶ از حق انشعاب کل مجتمع کسر خواهد شد.

ماده ۸- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است:

الف - امکان استفاده کلیه جانبازان با کاهش فرانشیز (خودپرداخت) از خدمات بهداشتی و درمانی دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی و سازمان های تأمین اجتماعی و بهزیستی کشور را در قبال دفترچه بیمه خدمات درمانی پس از تأمین اعتبار از محل برنامه بیمه جانبازان فراهم نماید .

ب - بخشی از ظرفیت تخت های بستری بیمارستان های تحت پوشش خود را در مراکزی که مورد نیاز بنیاد می باشد، به جانبازان نیازمند به بستری اختصاص دهد.

تبصره - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است سالانه حداکثر مبلغ یک میلیون دلار در اختیار وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی قرار دهد تا با معرفی بنیاد و تشخیص وزارت یاد شده در خصوص اعزام جانبازان به خارج از کشور هزینه شود .

ماده ۹- سازمان حج و زیارت موظف است سالانه تا هزار سهمیه برای اعزام جانبازان بالاتر از بیست و پنج درصد (۲۵٪) به حج تمتع با اولویت بخشیدن به جانبازان بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) اختصاص دهد.

ماده ۱۰- وزارت کار و امور اجتماعی موظف است بخشی از ظرفیت دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای خود را به جانبازان واجد شرایط آموزش برای رشته‌های مورد علاقه آنان از طریق ایجاد هماهنگی لازم با ارگان‌های ذی ربط استان تخصیص دهد.

ماده ۱۱- وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی و سازمان‌های تابع موظفند زمین‌های قابل واگذاری را در چارچوب قوانین و مقررات مصوب و با استفاده از امکانات موجود، با اولویت برای اشتغال جانبازان واگذار نمایند.

تبصره ۱- در واگذاری نهاده‌ها و امکانات مورد نیاز کشاورزی (از قبیل: سم، بذر، کود، دان جوچه، مواد و خدمات بهداشتی و زیربنایی) اولویت با جانبازان می‌باشد.

تبصره ۲- اعتبارات، تسهیلات، خدمات و امکانات مورد نیاز برای احیای اراضی واگذار شده به جانبازان در کمیته ای (کارگروهی) که با حضور نمایندگان بنیاد، وزارت کشور، وزارت جهاد سازندگی، وزارت نیرو و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تشکیل می‌شود، تأمین خواهد شد.

ماده ۱۲- وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است در صورت وجود امکانات فنی یک خط تلفن ثابت به جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و بالاتر و یک خط تلفن همراه به جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر (خارج از نوبت‌های معمول) مشروط بر اینکه قبلاً تلفن خارج از نوبت نگرفته باشند واگذار نماید. تبصره ۱- چنانچه جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر به جای تلفن همراه، تقاضای تلفن ثابت نمایند، وزارت مزبور موظف به تأمین تقاضای آنان می‌باشد.

تبصره ۲- چنانچه به علت عدم وجود امکانات فنی تأمین تقاضای متقاضی در زمان درخواست میسر نگردد، وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است به محض فراهم شدن اولین امکانات فنی نسبت به اجابت درخواست متقاضی اقدام نماید.

تبصره ۳- در صورت معرفی و تأیید بنیاد وزارت پست و تلگراف و تلفن نسبت به تقسیط بهای تلفن‌هایی که در اختیار جانبازان قرار می‌دهد، اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۳- صندوق تعاون مکلف است در چارچوب قوانین و مقررات مربوط و در شرایط مساوی، اعطای تسهیلات به تعاونی های جانبازان را در اولویت قرار دهد.

ماده ۱۴- سازمان تربیت بدنی موظف است با هماهنگی بنیاد بخشی از ظرفیت مجموعه ای ورزشی خود را به جانبازان اختصاص دهد.

ماده ۱۵- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است نسبت به اختصاص تا پنج درصد (۵٪) از سهمیه استخدامی جانبازان در صورت داشتن شرایط عمومی استخدام در دستگاه های دولتی اقدام نماید.

ماده ۱۶- در صورت فوت جانباز، همسر وی می تواند از امتیازات و تسهیلات مربوط به وام مسکن موضوع این آئین نامه برخوردار شود.^۱

ماده ۱۷- در صورت تغییر محل اشتغال جانباز، حسب مورد دستگاه ذی ربط مکلف است تسهیلات لازم را برای انتقال همسر جانباز فراهم نماید.

^۱ - به موجب مصوبه ۸۰/۵/۱۰ هیأت دولت ماده ۱۶ به شرح فوق اصلاح شده است.

بخشنامه شماره ۱۱/۷۲۳۲ مورخ ۲۷/۱۰/۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور

در خصوص ایجاد پست همتراز برای جانبازان

بخشنامه به کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی در اجرای تبصره یک ماده ۵ آئین نامه اجرایی مواد ۹ و ۱۱ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی موضوع تصویب نامه شماره ۲۸۸۶۲/ت/۱۷۶۷۹ ه مورخ ۱۳۷۷/۵/۶ هیأت وزیران، ضوابط ایجاد پست (شغل) سازمانی با نام همتراز جانباز جهت اشتغال آن دسته از جانبازانی که توانایی انجام کار تمام وقت را ندارند. به شرح زیر ابلاغ می‌گردد:

۱- تعریف پست با نام همتراز: پست سازمانی با نامی است که متناسب با توانایی جسمی جانباز و شرایط احراز شغل با علامت اختصاری (x) مشخص می‌شود و علاوه بر پست‌های سازمانی مصوب به مجموعه تشکیلاتی دستگاه‌های مشمول بخش نامه افزوده می‌گردد و تا اشتغال جانباز در آن پست، برای آنان در مجموعه مزبور حفظ خواهد شد و پس از آن از مجموعه تشکیلات تفصیلی دستگاه حذف می‌شود.

۲- جانبازان مشمول این بخشنامه کسانی هستند که طبق نظر و تأییدیه کمیسیون پزشکی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی توانایی انجام کار تمام وقت را ندارند.

۳- اختیار موضوع تبصره ۱ ماده ۵ آئین نامه فوق‌الذکر به دستگاه‌های مشمول بخشنامه تفویض می‌گردد، دستگاه‌های ذیربط موظفند پس از وصول تأییدیه کمیسیون پزشکی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی نسبت به ایجاد پست (شغل) سازمانی با نام همتراز جانباز برای جانبازانی که توانایی انجام کار تمام وقت را ندارند و به صورت رسمی (ثابت) یا پیمانی (موقت) در دستگاه شاغل بوده و یا اعاده به کار یا استخدام می‌شوند اقدام نمایند.

۴- جانبازان مشمول این بخشنامه با رعایت ضوابط طرح طبقه‌بندی مشاغل با انتصاب در پست‌ها یا مشاغل با نام به گروه‌های مربوط تخصیص می‌یابند.

- ۵- دستگاه ها می توانند در صورتی که جانبازان مشمول این بخشنامه واجد شرایط احراز پست (شغل) بالاتر گردند نسبت به تغییر عنوان پست با نام، متناسب با شرایط آنها اقدام نمایند.
- ۶- حقوق و فوق العاده شغل و مزایای مستمر این دسته از جانبازان و همچنین احتساب سابقه خدمت و تجربه آنان همانند شاغلان جانباز تمام وقت خواهد بود.
- ۷- میزان ساعات کار موظف جانبازان مشمول این بخشنامه حسب نظر کمیسیون پزشکی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی خواهد بود.
- ۸- جانبازان مشمول این بخشنامه نمی توانند از کسر ساعات کار موظف روزانه موضوع مواد ۲ و ۴ آئین نامه اجرایی فوق الذکر بهره مند شوند.
- ۹- جانبازان مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز از کار افتاده و مقفود الاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ و آن دسته از جانبازان بازنشسته ای که مطابق قانون مجدداً اشتغال به کار یافته اند و یا می یابند مشمول این بخشنامه نیستند.
- ۱۰- هر گاه در تجدید نظرهای بعدی کمیسیون پزشکی موضوع بند ۲، جانبازان مشمول این بخشنامه از کار افتاده کلی یا توانا برای انجام کار تمام وقت تشخیص داده شوند، حسب مورد طبق قانون اشاره شده در بند ۹ و یا مواد ۲ و ۴ آئین نامه مزبور عمل خواهد شد.
- ۱۱- دستگاه های مشمول بخشنامه مکلفند هر ۶ ماه یکبار اقدامات انجام شده در خصوص این بخشنامه را جهت رسیدگی لازم و درج در سوابق به این سازمان ارسال نمایند.

بخشنامه شماره ۴۱/۱۸۹۷۶ مورخ ۱۳۷۴/۱۰/۲۴ سازمان امور اداری و استخدامی کشور

در خصوص ماده ۸ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی

به منظور هماهنگی و اتخاذ رویه واحد در اجرای مفاد ماده ۸ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۷۴/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی، موارد ذیل در خصوص تبدیل وضع استخدامی جانبازان شاغل غیررسمی به رسمی، ثابت و یا عناوین مشابه ابلاغ می گردد:

۱- کلیه دستگاه ها مکلفند جانبازان شاغل غیررسمی (پیمانی، قراردادی، روزمزد، حق التدریس) خود را که به طور تمام وقت اشتغال داشته اند، حسب درخواست آنان پس از احراز شرایط گزینش و طرح و تصویب موضوع در کمیته اجرایی طرح طبقه بندی مشاغل (موضوع ماده ۲۱ آئین نامه اجرایی قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت) تبدیل وضع کرده و نسبت به صدور احکام استخدام رسمی، ثابت یا عناوین مشابه آنان اقدام نمایند.

تبصره: جانبازانی مشمول مفاد این بخشنامه خواهند بود که مراتب جانبازای آنان با قید درصد از کارافتادگی به تأیید بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی استان مربوطه رسیده باشد.

۲- کلیه دستگاه ها موظفند نسبت به تخصیص پست های ثابت سازمانی متناسب با شأن و منزلت جانبازان موصوف اقدام و در صورت عدم وجود پست های سازمانی از محل حذف پست های بلامتصدی و یا با ایجاد پست ثابت سازمانی پس از تأیید مراجع تشکیلاتی ذیربط عمل نمایند.

۳- دستگاه های مشمول قانون استخدام کشوری مکلفند به موجب مفاد ماده ۱۹ قانون مذکور به منظور تأیید احکام مستخدمان مذکور، نسبت به ارسال مدارک ذیل اقدام نمایند:

- گواهی جانبازی با قید درصد از کارافتادگی صادره از بنیاد استان ذیربط .

- تصویر اولین و آخرین قرارداد استخدام غیررسمی .

- احکام آزمایشی و قطعی مهور به مهر گزینش .

- تصویر گواهی دوره های آموزشی شغلی و توجیهی در صورت لزوم طی دوره های مذکور.

تبصره: تأیید احکام قطعی آن دسته از مستخدمانی که در شمول مفاد این بند قرار ندارند، حسب مورد توسط مراجع ذی صلاح در چارچوب قوانین و مقررات موضوعه تحقق خواهد پذیرفت.

۴- به لحاظ استقرار بانک اطلاعاتی اینترگران (به موجب قانون استخدام جانبازان و ... مصوب ۶۷/۱۰/۷) در این سازمان و در جهت برنامه ریزی جذب عزیزان اینترگر تبدیل وضع استخدامی آن دسته از جانبازانی که پس از ابلاغ این بخشنامه به استخدام غیررسمی دستگاه ها درخواست آمد، منوط به اعمال هماهنگی با این سازمان خواهد بود.

قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون اشتغال و ادامه به تحصیل کارگزاران شاغل در جمهوری اسلامی ایران اعم از قوه مجریه، قوه مقننه و قوه قضاییه و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکتهای تابعه دولت و کلیه مؤسساتی که به نحوی از بودجه عمومی کشور استفاده می نمایند در ساعات اداری روزهای کاری هفته در داخل و خارج کشور ممنوع می باشد و متخلفین به انفسال موقت از خدمت از یک سال تا سه سال محکوم می شوند.

تبصره ۱ - ادامه به تحصیل تمام وقت کارکنان با استفاده از مأموریت یا مرخصی با تعیین جانشین ایشان به شرطی مجاز است که همزمان با تحصیل، اشتغال اداری نداشته باشند.

۱) وزارت آموزش و پرورش می تواند برای ادامه تحصیل کارکنان آموزشی و پرورشی خود مأموریت تحصیلی نیمه وقت نیز صادر کند، مشروط بر اینکه مدت مأموریت تحصیلی آنان در طول خدمت حداکثر از ۳۶ ماه تجاوز نکند.

تبصره ۲ - جانبازان پنجاه درصد به بالا و رزمندگان و آزادگانی که ۳ سال تمام متوالیاً یا متناوباً سابقه حضور در جبهه و اسارت داشته باشند از شمول این قانون مستثنی می باشند.

تبصره ۳ - استفاده از بودجه و امکانات دولتی مانند وسیله نقلیه، راننده، هزینه ایاب و ذهاب برای ادامه تحصیل ممنوع می باشد و با متخلف به عنوان متصرف غیر قانونی در اموال دولتی برابر قوانین و مقررات مربوطه عمل خواهد شد.

تبصره ۴ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور مسئول اجرای این قانون می باشد و در هر سه ماه یک بار گزارش کار را به کمیسیونهای اموراداری و استخدامی و فرهنگ و آموزش عالی مجلس شورای اسلامی ارائه می نمایند.

۱ - این بند بر اساس ماده واحده به انتهای تبصره ۱ اضافه گردید. تاریخ تصویب ۱۳۷۶،۹،۲۳

تبصره ۵ - امتیازات مربوط به قبولی کارگزاران تا زمان استفاده از مجوزهای در این قانون محفوظ می‌باشد.

تبصره ۶ - آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تصویب این قانون توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه روز سه‌شنبه چهاردهم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲، ۱۰، ۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی

آیین نامه اجرایی قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳،۴،۱۲ بنا به پیشنهاد شماره ۷۵۹۵ مورخ ۱۳۷۲،۱۲،۱۸ سازمان امور اداری و استخدامی کشور، به استناد تبصره ۶ قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری - مصوب ۱۳۷۲ - آیین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - در این آیین نامه واژه های اختصاری زیر به جای عبارتهای مشروح مربوط به کار می روند:
الف - قانون: قانون ممنوعیت ادامه تحصیل کارگزاران کشور در ساعات اداری - مصوب ۱۳۷۲ -
ب - ادامه تحصیل: طی آن دسته از دوره های آموزشی است که منجر به اخذ مدرک تحصیلی رسمی یا با ارزش استخدامی می شود.

ج - دستگاه: به کلیه واحدهای سازمانی تابع قوه های مقننه، مجریه و قضایی و نهادهای انقلاب اسلامی، شرکتهای تابع دولت و کلیه مؤسسات که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می کنند اطلاق می شود.

د - کارکنان و کارگزاران: افرادی هستند که در دستگاه های به صورت تمام وقت به خدمت اشتغال دارند و از این پس به اختصار "کارگزاران" نامیده می شوند.

ه - ساعات اداری، ساعتی است که کارگزاران و کارکنان مطابق ضوابط مقرر ملزم به حضور در محل خدمت و انجام وظیفه هستند.

ماده ۲ - ادامه تحصیل تمام وقت کارگزاران در خارج از ساعات اداری یا با استفاده از مأموریت آموزشی آموزشی تمام وقت یا مرخصی با رعایت قوانین و مقررات مربوط مجاز است.

تبصره ۱ - اعطای مرخصی یا مأموریت موضوع این ماده منوط به سپردن مسئولیت یا وظایف فرد ذینفع به شخص واجد شرایط دیگری است.

۱ - هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵،۵،۲۴ با توجه به نظر ریاست محترم مجلس شورای اسلامی، بند ب ماده ۱ و ماده ۲ آیین نامه اصلاح و تبصره ۳ به ماده ۲ به آن الحاق و تصویب نمود.

تبصره ۲ - اعطای مأموریت آموزشی برای ادامه تحصیل در دوره‌های آموزشی تصویب شده مرجع‌های ذیربط مجاز است.

تبصره ۳ - همسران شهدا در استفاده از مأموریت آموزشی اولویت دارند.

ماده ۳ - دستگاه‌ها مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه ادامه تحصیل تمام وقت آن دسته از کارگزارانی را که قبل از تاریخ تصویب قانون با اجازه دستگاه ذیربط به تحصیل اشتغال داشته یا شرایط لازم برای ادامه تحصیل آزاد فراهم شده است، با ضوابط قانون و این آیین‌نامه تطبیق دهند و پس از تعیین جانشین با حفظ پست سازمانی حسب مورد به آنان مأموریت آموزشی یا مرخصی اعطا کنند.

تبصره - امتیازات مربوط به قبولی ن دسته از کارگزاران که قبل از تصویب قانون مجوز ادامه تحصیل موضوع بند (ب) ماده (۱) این آیین‌نامه را کسب کرده‌اند محفوظ است.

ماده ۴ - پرداخت هر گونه وجه به عنوان فوق‌العاده مأموریت، هزینه ایاب و ذهاب، و هزینه سفر به کارگزاران، همچنین استفاده از راننده و وسیله نقلیه دولتی و اختصاصی برای ادامه تحصیل ممنوع است.

ماده ۵ - مرجع رسیدگی به تخلفات موضوع این آیین‌نامه هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری هستند و هیأت‌های یاد شده پس از رسیدگی حسب مورد نسبت به صدور رأی و تعیین مجازات پیش‌بینی شده در این قانون و قانون رسیدگی به تخلفات اداری اقدام می‌کنند.

تبصره ۱ - هر گاه تخلف کارگزاران عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد هیأت رسیدگی به تخلفات اداری مکلف است مراتب را برای رسیدگی به مراجع قضایی صالح ارسال کند.

تبصره ۲ - دستگاه‌هایی که از نظر رسیدگی به تخلفات اداری تابع قانون رسیدگی به تخلفات اداری و آیین‌نامه اجرایی آن نیستند تابع مقررات مربوط به خود هستند و به جرایم کارگزاران آنها در مرجع

مربوط رسیدگی می شود و حسب مورد مجازات مقرر در قانون و مجازاتهای دیگر مندرج در مقررات مربوط اعمال می شود.

ماده ۶ - دستگاهها مکلفند هر سه ماه یک بار گزارش کار مربوط به ادامه تحصیل کار گزاران شاغل به تحصیل خود را طبق دستورالعمل هایی که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به کلیه دستگاهها ابلاغ می شود به سازمان مزبور ارسال کنند.

معاون اول رییس جمهور

دستور العمل نحوه استفاده از مأموریت های آموزشی موضوع بخشنامه ۲۳۴۸/د مورخ ۱۳۶۷/۶/۲۲

سازمان امور اداری و استخدامی کشور

به منظور رفع ابهامات و پاسخ به سوالات دستگاه ها در مورد چگونگی استفاده مستخدمان وزارتخانه ها و موسسات دولتی مشمول قانون استخدام کشوری از مأموریت آموزشی و همچنین ایجاد هماهنگی در اجرای ماده ۶ آیین نامه مأموریت و اصلاحیه مصوب جلسه مورخ ۱۳۶۶/۶/۱۵ هیأت وزیران دستور العمل زیر جهت اجرا ابلاغ می گردد :

۱- جمع مدت زمان استفاده از مأموریت های آموزشی برای طی دوره های آموزشی اعم از بلند مدت و کوتاه مدت و یا کارآموزی در داخل و خارج از کشور در طول خدمت مستخدم نبایستی از ۲۱ ماه تجاوز نماید .

تبصره : در موارد ضروری و استثنایی این مدت بنا به پیشنهاد وزارتخانه ذیربط و تصویب شورای امور اداری و استخدامی کشور تا ۳۶ ماه قابل افزایش است .

۲- استفاده از مأموریت آموزشی به دو صورت تمام وقت و بنا به تشخیص و نیاز دستگاه محل خدمت مستخدم پاره وقت (کار و آموزش) امکان پذیر است . در حالت اخیر (کار و آموزش) ملاک محاسبه مدت مأموریت آموزشی ، به منظور رعایت حداکثر پیش بینی شده در ماده یک عبارت خواهد بود از خارج قسمت تعداد ساعات آموزش در هفته تقسیم بر ۴۴ (ساعت کار هفتگی) ضربدر طول دور آموزشی (زمان تقریبی شروع و پایان دوره) بر حسب ماه . بدین ترتیب به عنوان مثال مدت زمان استفاده از مأموریت آموزشی برای مستخدمی که در تاریخ ۱۳۶۲/۱/۱ دوره ای را شروع و در تاریخ ۱۳۶۴/۱/۱ (زمان تقریبی طول دوره ۲۴ ماه) به پایان رسانیده و ۲۲ ساعت در هفته در کلاس حضور داشته و بقیه ساعات را به کار اشتغال داشته است به ترتیب زیر محاسبه خواهد شد :

$$۱۲ = \frac{۲۲}{۴۴} \times ۲۴ = \text{مدت زمان استفاده از مأموریت آموزشی}$$

۳- داوطلبان استفاده از مأموریت آموزشی قبل از اعزام موظفند به میزان سه برابر مدت زمان مأموریت به دستگاه متبوع خود تعهد خدمت بپردازند.

تبصره: انتقال تعهد به محل خدمتی دیگر با موافقت دستگاه اعزام کننده امکان پذیر خواهد بود.

۴- به منظور سهولت در امور اخذ تعهد فرم پیوست برای دوره های منجر به اخذ مدرک تحصیلی و یا دوره های دارای ارزش استخدامی معادل مقاطع تحصیلی و نیز دوره های آموزش خارج از کشور که مدت آن یکماه و یا بیشتر است تهیه شده است.

تعهد بر اساس این فرم در یکی از دفاتر اسناد رسمی از داوطلبان اخذ خواهد شد.

۵- به منظور تحقق اهداف بخشنامه شماره ۵۶۹۶۴ مورخ ۱۳۶۸/۶/۱۵ ریاست محترم جمهور کلیه اینکارگران مستخدم دولت (شامل جانبازان و آزادگان و رزمندگان با بیش از ۶ ماه خدمت داوطلبانه در جبهه و همسر و فرزندان و والدین و برادران و خواهران شهدا و جانبازان از کار افتاده) می توانند از حداکثر مأموریت آموزشی داخل کشور (۲۱ ماه و با تصویب شورای امور اداری و استخدامی کشور ۳۶ ماه) و مأموریت آموزشی خارج از کشور (حداکثر ۲۱ ماه) جمعاً^۱ استفاده نمایند.

^۱ - به موجب نامه شماره ۴۶/۱/۳۰۸ مورخ ۱۳۷۰/۲/۲۲ سازمان امور اداری و استخدامی کشور به شرح متن الحاق شده

قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور و استفساریه ماده ۱۳

این قانون مشتمل بر بیست و نه ماده و سیزده تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ سیزدهم آذر ماه یکهزار و سیصد و شصت و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۹، ۲۲، ۱۳۶۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

ماده ۱ - اسرای آزاد شده به کسانی اطلاق می گردد که به سبب مأموریت محوله در طول جنگ تحمیلی، و در جهت دفاع از انقلاب اسلامی و استقلال و تمامیت ارضی کشور جمهوری اسلامی ایران توسط عوامل دشمن در داخل یا خارج از کشور اسیر شده و پس از مقاومت دلیرانه آزاد شده باشند.

ماده ۲ - اسرای آزاد شده و مشمول قانون خدمت وظیفه عمومی در صورت سلامت روحی و جسم در صورتی که بیش از شش ماه در اسارت بوده اند از خدمت وظیفه عمومی معاف می گردند و در صورتی که کمتر از شش ماه اسیر باشند به میزان سه برابر مدت اسارت از مدت خدمت وظیفه آنان کسر می گردد و اداره وظیفه عمومی مکلف است با اعلام نظر بنیاد شهید نسبت به تعیین وضعیت خدمت وظیفه عمومی آنان فوراً اقدام نماید.

تبصره ۱ - ایرانیانی که در راه دفاع از انقلاب اسلامی در خارج از ایران برای مدت ۶ ماه یا بیشتر به زندان افتاده اند مشمول این قانون می باشند.

تبصره ۲ - افراد غیر نظامی که در بدو تهاجم نظامی دشمن به طور عادی به اسارت درآمده اند در صورتی که شماره اسارت داشته و در اردوگاه بوده باشند مشمول این قانون خواهند بود و در موارد تردید استعلام از وزارت اطلاعات ضروری است.

تبصره ۳ - اسرای آزاد شده از پرداخت هر گونه وجوه اخذ شده تحت عناوین ، مابه التفاوت ، خسارات وارده و غیره ناشی از اجرای این ماده معاف بوده و صدور کارت پایان خدمت به منزله تسویه حساب تلقی می گردد.

ماده ۳ - سازمان ثبت احوال کشور موظف است نسبت به صدور فوری شناسنامه جدید جمهوری اسلامی برای عموم اسرای آزاد شده اقدام نماید.

ماده ۴ - کلیه دستگاه هایی که به نحوی خانواده های اسرا را بر طبق آئین نامه ها و ضوابط خاص خود حمایت می نموده اند موظفند پس از آزادی اسرا تا یک سال کماکان به حمایت خود ادامه دهند.

ماده ۵ - اسرای آزاد شده که در جریان جنگ تحمیلی و مدت اسارت به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد امور جانبازان به درجه جانبازی نائل شده اند یا بر اثر ضایعات ناشی از دوران جنگ و اسارت جانباز و یا از کار افتاده می شوند با صلاح دید مقام رهبری تحت پوشش بنیاد جانبازان قرار خواهند گرفت و مانند سایر جانبازان با آنان رفتار خواهد شد.

تبصره ۱ - معالجه و درمان این عده از جانبازان با اولویت از سوی بنیاد جانبازان انجام می گیرد.

تبصره ۲ - تشخیص لزوم اعزام اسرای آزاد شده جانباز و بیمار به خارج از کشور به عهده کمیسیون پزشکی بنیاد جانبازان می باشد.

ماده ۶ - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کلیه دستگاه هایی که امکانات بهداشتی و درمانی دارند و همچنین کلیه بیمارستان ها و مراکز درمانی خصوصی مکلفند حسب مورد نسبت به درمان رایگان آن دسته از اسرای آزاد شده که بیمار تشخیص داده می شوند تا بهبودی کامل اقدام و گواهی لازم دال بر سلامت آنان را صادر نمایند. و برای کلیه اسرای آزاد شده و افراد تحت تکفل آنان دفترچه تأمین خدمات درمانی همانند کارکنان مشمول قانون تأمین خدمات درمانی، (بدون پرداخت حق تأمین سرانه ماهیانه و برای استفاده تا صدور گواهی بازتوانی و یا تا زمانی که تحت مقررات درمانی دیگری قرار نگرفته باشند) صادر نمایند.

تبصره ۱ - هزینه خدمات ارائه شده از سوی بیمارستان ها و مراکز درمانی خصوصی به اسرای آزاد شده بر اساس تعرفه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از سوی وزارت مذکور پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - اعتبار مورد نیاز اجرای این طرح همه ساله در قانون بودجه کل کشور منظور می شود.

ماده ۷ - اسرای آزاد شده که با تشخیص کمیسیون مربوطه از کارافتاده کلی شناخته شوند در صورتی که مشمول هیچ یک از قوانین و مقررات برقراری حقوق و وظیفه یا مستمری از کارافتادگی جانبازان نباشند متوسط حقوق و وظیفه و مستمری از کارافتادگی موضوع قانون برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح... مصوب ۱۱، ۱۸، ۱۳۶۰ توسط دستگاه مربوطه به آنان پرداخت می گردد و چنانچه مستمری مذکور کفاف زندگی آنان را ندهد دستگاه مربوطه موظف است مابه التفاوت را برای نیل به زندگی متعارف پرداخت نماید و سایر آزادگان بر حسب مورد مشمول قوانین و مقررات از کارافتادگی جانبازان ذیربط خواهند شد.

ماده ۸ - اسرای آزاد شده که قبل از اسارت در استخدام هر یک از دستگاه های مشمول این قانون بوده اند می توانند پس از آزادی تا مدت یک دهه زمان اسارت (حداقل ۲ ماه و حداکثر ۶ ماه) با استفاده از حقوق و مزایای مستمر استراحت نمایند.

تبصره - کلیه مرخصی های استحقاقی سالیانه به نسبت مدت اسارت ذخیره می گردد و در صورت تمایل و درخواست فرد آزاده، معادل حقوق و مزایای مدت مذکور به وی پرداخت می گردد.

ماده ۹ - کلیه دستگاه ها موظفند نسبت به ادامه اشتغال اسرای که آزاد شده یا می شوند حداقل در شغل سازمانی قبل از اسارتشان و یا همتراز آن از نظر سطح حقوق و مزایا و شؤونات شغلی اقدام و امکان اشتغال به کار آزادگانی که کارمند دولت بوده و مایلند در محل سکونت فعلی خانواده خود باقی بمانند را فراهم سازند.

تبصره ۱ - در صورتی که به دلیل عدم توانایی جسمی فرد آزاده یا به دلیل اشغال پست سازمانی مربوط توسط متصدی دیگر، امکان اشتغال فرد در پست سازمانی قبلی یا همتراز آن وجود نداشته باشد، در صورت کاهش حقوق و مزایای مابه التفاوت حقوق و مزایای جدید با حقوق و مزایای پست قبلی بایستی به دریافتی وی اضافه گردد.

تبصره ۲ - در مواردی که ارتقا به پست سازمانی جدید نیازمند دوره‌های تخصصی و آموزشی ویژه باشد دستگاه ذیربط موظف است اولویت برقراری دوره مزبور را برای آزادگان تسهیل نماید.

ماده ۱۰ - محدودیت بند الف ماده ۱۴ قانون استخدام کشوری برای استخدام اسرای آزاد شده جهت ورود به خدمت دستگاه‌های دولتی الزامی نیست.

ماده ۱۱ - کلیه دستگاه‌ها مکلفند وضعیت استخدامی اسرای آزاد شده که در هنگام اسارت در استخدام غیر رسمی یا موقت داشته‌اند با درخواست کتبی آنان و تأیید دستگاه مسئول رسیدگی به امور آزادگان به رسمی، ثابت، دائم و یا عناوین مشابه تبدیل نمایند.

ماده ۱۲ - اسرای آزاد شده از لحاظ مستثنا بودن از تبصره ۶۰ قانون بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور همانند خانواده‌های شهدا و جانبازان خواهند بود و کلیه دستگاه‌ها موظفند از تاریخ تصویب این قانون حداقل ده درصد از پرسنل مورد نیاز خود را با رعایت ضوابط و مقررات از میان اسیران آزاد شده‌ای که نیاز به اشتغال دارند ضمن هماهنگی با بنیاد شهید تأمین نمایند.

ماده ۱۳^۱ - مدت اسارت برای عموم آزادگان اعم از این که قبل از اسارت در دستگاه‌ها شاغل بوده و یا بعد از اسارت شاغل شوند با تمایل آنان به ازای هر یک سال اسارت دو سال به عنوان سابقه خدمت رسمی و مرتبط تلقی می‌گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت و دستگاه ذینفع موظف است کسورات بازنشستگی را در قانون بودجه سال بعد پیش‌بینی و به صندوق‌های بازنشستگی ذیربط پرداخت نماید.

^۱ - استفسار به ماده ۱۳ قانون حمایت از آزادگان :

ماده واحده - آیا ماده ۱۳ قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳ آذر ماه ۱۳۶۹ شامل حقوق و مزایای دوران اسارت همه آزادگان اعم از شاغل و یا غیرشاغل می‌شود؟

پاسخ : بلی ، شامل حقوق و مزایای دوران اسارت همه آزادگان اعم از شاغل و غیرشاغل (در قبل و بعد از اسارت) می‌شود.

تبصره - نحوه ارتقا و ترفیعات بعدی آزادگان پرسنل نیروهای مسلح تابع دستورالعملی است که به تصویب ستاد فرماندهی کل قوا برسد.

ماده ۱۴ - مدت معالجه آزادگان و استراحت‌های بعدی آنان طبق تجویز پزشک معالج و تأیید پزشک معتمد دستگاه محل اشتغال جزء سابقه خدمت رسمی مربوط و به عنوان حالت اشتغال تلقی و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۵ - آزادگانی که به درجه جانبازی نایل گشته و یا آزادگان مجروح و بیمار که تحت پوشش برنامه‌های حمایتی هستند چنانچه تا قبل از زمان بازتوانی به تشخیص کمیسیون پزشکی مشترک بنیاد شهید و آزادگان در اثر بیماری‌های ناشی از زمان اسارت وفات یابند، شهید تلقی و خانواده آنان تحت پوشش بنیاد شهید قرار خواهند گرفت. در صورت فوت طبیعی با پرداخت حق بیمه توسط دستگاه مسؤل رسیدگی به امور آزادگان از بدو اسارت به سازمان تأمین اجتماعی، از مستمری فوت و سایر مزایای تأمین اجتماعی استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۶ - برای جذب آزادشدگان در مشاغل آزاد اعم از تولیدی (تعاونی، کشاورزی، خدماتی و...) کلیه بانک‌های سراسر کشور نسبت به اعطای وام با حداقل کارمزد و هر گونه تسهیلات بانکی اقدام نمایند. آئین‌نامه اجرایی این ماده توسط بانک مرکزی و با همکاری دستگاه مسؤل رسیدگی به امور آزادشدگان ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران برای اجرا ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۷ - وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی و شورای عالی بانک‌ها لازم است در اعطای اعتبار به آزادگانی که تصمیم به احداث واحد تولیدی (تعاونی، خدماتی و کشاورزی) دارند اولویت قائل شده و تسهیلات لازم جهت احداث واحدهای مذکور از طریق در نظر گرفتن معافیت‌های مالیاتی در پنج سال اول بهره‌برداری اقدام نماید.

ماده ۱۸ - کارفرمایان کارگاه‌ها، کارخانجات و مؤسسات خصوصی که به نحوی از امکانات و خدمات دولتی نظیر ارز، انرژی، مواد اولیه، اعتبارات بانکی و غیره استفاده می‌نمایند موظفند آن دسته

از آزادگانی را که قبل از اسارت در واحدهای آنان به کار اشتغال داشته‌اند مجدداً به کار گرفته و نسبت به غیر شاغلان در استخدام جدید برای اشتغال آنان اولویت قائل شوند.

ماده ۱۹ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است به آزادگانی که با مشکلات مالیاتی مواجه هستند معافیت با تخفیف ۵۰٪ مالیاتی اعطا نماید.

ماده ۲۰ - کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مذکور در ماده ۲۳ این قانون مکلفند با دستگاه مسؤول رسیدگی به امور اسرای آزاد شده همکاری نموده و بخشی از خدمات و امکانات خود را در زمینه‌های (درمان، توانبخشی، تهیه مسکن، ایجاد اشتغال، تهیه وسایل زندگی، اعطای معافیت‌های عوارض و مالیاتی، اعطای وام‌های ازدواج و ضروری، ایجاد واحدهای تولیدی و صنعتی، کشاورزی، خدماتی عمرانی و صنفی، برقراری مستمری، تهیه وسائط نقلیه شخصی و همگانی، دادن موافقت اصولی و پروانه‌های صنفی، ساختمانی و پایان کار، تهیه کالاهای اساسی و سهمیه‌بندی و مصالح ساختمانی، انجام امور حقوقی مبتلا به آنان و...) به انجام امور اسرا آزاد شده تخصیص دهند. آئین‌نامه‌های اجرایی این ماده ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱ - اسرای آزاد شده داوطلب استخدامی در دستگاه‌های مذکور در ماده ۲۳ از شرط حداقل تحصیلات مندرج در بند ج ماده ۱۴ قانون استخدام کشوری معاف می‌باشند و با سواد خواندن و نوشتن می‌توانند استخدام شوند و دستگاه‌های ذیربط موظفند وسائل ادامه تحصیلات این قبیل افراد را فراهم آورند.

تبصره - مدرک تحصیلی آزادگان از نظر استخدامی معادل یک مقطع تحصیلی بالاتر تلقی می‌شود.

ماده ۲۲ - وزارت آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ و آموزش عالی مکلفند که با تشکیل دوره‌های فشرده کوتاه مدت جبران عقب‌افتادگی تحصیلی دوران اسارت آزادگان را نموده و پس از امتحانات مدرک تحصیلی لازم به آنان اعطا نمایند. وزارتین مذکور آئین‌نامه اجرایی لازم را ظرف مدت دو ماه تهیه و به تأیید هیأت وزیران می‌رسانند.

ماده ۲۳ - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های قضایی - نهاد ریاست جمهوری - مجلس شورای اسلامی - سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی و نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران - مؤسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانک‌ها، شرکت‌های بیمه، مؤسسات و شرکت‌ها و کارخانجات ملی شده و دارای مدیریت دولتی و تحت پوشش مؤسسات دولتی، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، شهرداری‌ها و مؤسسات تابعه و یا وابسته به آنها و کلیه شرکت‌ها و مؤسساتی که به نحوی از بودجه عمومی دولت استفاده می‌نمایند کلیه مؤسسات و شرکت‌ها و کارخانجاتی که به هر نحوی از سهام یا سرمایه‌گذاری و یا کمک مالی دولت استفاده می‌نمایند و مصادره‌ای‌ها و مؤسسات واگذاری دولت به مؤسسات فرهنگی خیریه و عام‌المنفعه و همچنین مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مشمول این قانون می‌باشند و در این قانون اختصاراً دستگاه نامیده شده‌است.

ماده ۲۴ - دستگاه‌های مذکور در ماده ۲۳ این قانون موظفند کلیه اقداماتی را که در برنامه حمایت از اسرای آزاد شده قرار می‌گیرد با هماهنگی دستگاه مسؤل رسیدگی به امور آزادگان اجرا نمایند.

ماده ۲۵ - اعتبارات لازم برای هزینه‌های مربوط به کلیه امور آزادگان از محل‌های اعتبارات دفاعی ردیف ۵۰۳۰۴۱، برای سال جاری و برای سال‌های آتی در بودجه عمومی کشور تأمین گردد.

ماده ۲۶ - اسرای آزاد شده موضوع این قانون در شمول کلیه امتیازات اعطایی (که قبلاً در قوانین و مصوبات هیأت وزیران و سایر مقرراتی قانون‌برای رزمندگان پیش‌بینی شده است و در این قانون به آن اشاره‌ای نشده است) خواهند بود.

تبصره - مدت اسارت اسرای آزاد شده برای احتساب امتیازات این قانون معادل دو برابر حضور در جبهه محسوب می‌گردد.

ماده ۲۷ - اجرای مفاد مواد ۹ و ۱۱ و ایجاد اشتغال دولتی در ماده ۲۰ به تأیید وزارت اطلاعات و در خصوص پرسنل کادر نیروهای مسلح مشروط به تأیید حفاظت اطلاعات ذریبط خواهد بود.

ماده ۲۸ - آئین نامه های اجرایی این قانون حسب مورد ظرف مدت دو ماه به پیشنهاد دستگاه های ذیربط و با تأیید دستگاه مسؤول رسیدگی به امور آزادگان و تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذاشته می شود.

ماده ۲۹ - رئیس جمهور مسؤول نظارت بر حسن اجرای این قانون بوده و مسؤول ستاد رسیدگی به امور آزادگان را تعیین خواهد کرد .

آئین نامه مربوط به مقررات تأمین اجتماعی آزادگان و اصلاحیه آن^۱

استخدام کشوری - تأمین اجتماعی - مسکن - نهادهای انقلاب اسلامی - سازمان تأمین اجتماعی - ستاد رسیدگی به امور آزادگان شماره و تاریخ انتشار : ۱۳۷۰/۲/۱۵۷۰ تا ۱۳۷۰/۵/۱۹ هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۰/۵/۹ بنا به پیشنهاد ستاد رسیدگی به امور آزادگان و سازمان تأمین اجتماعی و به استناد ماده (۲۸) قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور مصوب ۱۳۶۸، آئین نامه مربوط به مقررات تأمین اجتماعی آزادگان را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - آزادگانی که قبل از اسارت مشمول قانون تأمین اجتماعی بوده اند یا پس از آزادی از اسارت مشمول قانون مذکور می گردند با ارائه کارت آزادگی و تأییدیه ستاد رسیدگی به امور آزادگان مشمول مقررات این آئین نامه قرار می گیرند و در این آئین نامه به اختصار "آزاده" نامیده می شوند.

تبصره - سازمان تأمین اجتماعی که در این آئین نامه با اختصار (سازمان) نامیده می شود مسؤول اجرای مفاد این آئین نامه است.

ماده ۲ - صدور گواهی تاریخ آزادی آزادگان به منظور ادامه حمایت از خانواده های آنان (موضوع ماده "۴" قانون حمایت از آزادگان) با ستاد رسیدگی به امور آزادگان خواهد بود.

ماده ۳ - برای آزادگان مشمول این آئین نامه و خانواده تحت تکفل آنان با رعایت مفاد ماده (۵۸) قانون تأمین اجتماعی دفترچه درمان مخصوص صادر می گردد یا دفترچه زمانی آنان ممهور به مهر مخصوص آزادگان خواهد شد.

^۱ - مطابق تصویب نامه شماره ۱۶۲۵۹/ت ۱۰۶ مورخ ۱۳۷۲/۴/۸ برخی از مواد و تبصره های این آئین نامه اصلاح گردیده است که در متن آن لحاظ گردید.

تبصره - آزادگان مشمول این آئین نامه و خانواده تحت تکفل آنان از پرداخت فرانشیز در بخش خصوصی و دولتی معاف می‌باشند و صد درصد هزینه‌های درمانی از طرف سازمان پرداخت خواهد شد.

ماده ۴ - کلیه بیمارستان ها و مراکز بهداشتی و درمانی سازمان مسئول پذیرش و مداوای آزادگان مشمول این آئین نامه با رعایت الویت تا بهبودی کامل آنان، می‌باشند و موظفند در صورت نیاز به مشاوره یا تخصص دیگر یا لزوم اعزام به بیمارستان های مجهزتر اقدامات لازم را به هزینه سازمان به عمل آورند.

ماده ۵ - در مورد آزادگان مشمول این آئین نامه که به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی بر اثر ضایعات ناشی از زمان جنگ و اسارت از کار افتاده کلی شناخته می‌شوند، مستمری از کار افتادگی ناشی از کار برقرار می‌شود. میزان این مستمری و نحوه مستمری و نحوه محاسبه آن به موجب تبصره سه ماده واحده قانون "برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح..." مصوب ۱۳۶۰، ۱۱، ۱۸ خواهد بود.

تبصره - در صورتی که مستمری برقرار شده کفاف زندگی متعارف را ندهد، سازمان موظف است حداقل تا معادل حقوق و مزایای استحقاقی آزاده جانباز مشمول این آئین نامه، مستمری وی را از طریق طرح موضوع در شورای عالی با هیأت مدیره سازمان تأمین اجتماعی یا به طرق مقتضی دیگر ترمیم نماید.

ماده ۶ - در مورد آزادگان جانبازی که به تشخیص کمیسیون پزشکی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی از کار افتاده کلی شناخته شده و مشمول دریافت حقوق وظیفه یا مستمری یا عناوین مشابه در سایر دستگاه ها هستند و دریافتی مربوط کفاف زندگی متعارف آنان را نمی‌دهد، دستگاه های ذیربط مکلفند تمهیدات مشابه تبصره ماده (۵) این آئین نامه را معمول دارند.

ماده ۷ - جهت خانواده آزاده جانباز یا مجروح و بیمار مشمول این آئین نامه که به تشخیص کمیسیون پزشکی مشترک بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ستاد رسیدگی به امور آزادگان قبل از زمان بازتوانی بر

اثر بیماری های ناشی از زمان اسارت وفات یابند، مستمری برقرار می گردد. میزان و نحوه محاسبه مستمری مذکور با رعایت مفاد ماده (۵) این آئین نامه خواهد بود.

ماده ۸ - آن دسته از آزادگان مشمول این آئین نامه که در استخدام هر یک از دستگاه های مشمول قانون حمایت از آزادگان می باشند در صورت تمایل و درخواست کتبی می توانند ، تا مدت یک دهم زمان اسارت که از دو ماه کمتر و از شش ماه بیشتر نخواهد بود با استفاده از حقوق و مزایای مستمر، استراحت نمایند.

تبصره - مرخصی های استحقاقی سالیانه آزادگان موضوع این ماده نسبت به مدت اسارت، ذخیره شده یا در صورت درخواست کتبی آزاده به ازای مرخصی استحقاقی معادل حقوق و مزایای زمان درخواست، به وی پرداخت می گردد.

ماده ۹ - مدت اسارت آزادگان مشمول این آئین نامه که در استخدام هر یک از دستگاه های مشمول قانون حمایت از آزادگان می باشند و با آن گروه از آزادگانی که پس از آزادی به خدمت دستگاه های مزبور پذیرفته می شوند، در صورت درخواست کتبی آنان بدون پرداخت حق بیمه به ازای هر یک سال اسارت ، دو سال به عنوان سابقه خدمت و پرداخت حق بیمه مرتبط تلقی و ملاک محاسبه و انجام تعهدات قانونی از هر لحاظ قرار می گیرد.

تبصره - حقوق و مزایای مبنای محاسبه تعهدات قانونی در مورد مشمولان این ماده در صورت تقارن با ایام اسارت اولین حقوق و مزایای مبنای کسر حق بیمه در سازمان خواهند بود.

ماده ۱۰ - در مورد آزادگان مشمول این آئین نامه که قبل از اسارت در واحدهای صنفی و کارخانجات و صنایع و مؤسسات خصوصی شاغل بوده اند یا پس از آزادی در واحدهای مذکور به خدمت پذیرفته می شوند، در صورت درخواست کتبی آنان به ازای هر یک سال اسارت دو سال، به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه مرتبط تلقی و ملاک انجام تعهدات قانونی از هر لحاظ قرار می گیرد.

تبصره ۱- حق بیمه دو برابر ایام اسارت آزادگانی که در استخدام هر یک از دستگاه های موضوع ماده (۲۳) قانون حمایت از آزادگان بوده اند یا به عدم به استخدام یکی از این دستگاه ها در آیند از محل اعتبار دستگاه استخدام کننده پرداخت می گردد.

تبصره ۲- حق بیمه دو برابر ایام اسارت آزادگانی که قبل از اسارت در واحدهای غیر دولتی مشمول مقررات تأمین اجتماعی شاغل بوده یا پس از آزادی شاغل می گردند از محل اعتبار ستاد رسیدگی به امور آزادگان پرداخت می شود.

تبصره ۳- سازمان موظف است تعهدات خود را در حدود ماده (۳۶) قانون تأمین اجتماعی اجرا نماید.
ماده ۱۱- مدت معالجه آن دسته از آزادگان مشمول این آئین نامه که در استخدام هر یک از دستگاه های مشمول قانون حمایت از آزادگان می باشند و استراحت های بعدی آنان، به موجب تجویز پزشک معالج و تأیید پزشک معتمد دستگاه متبوع جزو سابقه پرداخت حق بیمه و خدمت رسمی آنان منظور و به عنوان حالت اشغال تلقی می گردد و از هر لحاظ مورد محاسبه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲- مدت اسارت آزادگانی که مشترک صندوق های حمایتی خاص نبوده اند و به مرگ طبیعی فوت می شوند با تأمین پرداخت حق بیمه مربوط به دو برابر مدت اسارت آنان (بر مبنای حداقل دستمزد + حداکثر دستمزد تقسیم بر ۲) از محل اعتبار ستاد رسیدگی به امور آزادگان، به عنوان سابقه پرداخت حق بیمه تلقی می شود و بازماندگان آنان با رعایت تبصره ماده (۵) این آئین نامه از مستمری بازماندگان و سایر مزایای تأمین اجتماعی استفاده خواهند کرد.

ماده ۱۳- سازمان مکلف است قسمتی از امکانات خود را در زمینه مسکن و اعطای تسهیلات مالی جهت خرید مسکن یا احداث آن تا سقف مبلغ هشت میلیون ریال طبق ضوابط مصوبه شماره ۵۸۰۸ مورخ ۱۳۶۸، ۱۰، ۲۵ شورای عالی تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی آن به آزادگان مشمول این آئین نامه که حداقل سه ماه سابقه اسارت دارند، اختصاص دهد و حتی الامکان در مورد پرداخت وام مسکن سایر آزادگان با ستاد رسیدگی به امور آزادگان همکاری نماید.

ماده ۱۴ - آزادگان مشمول این آئین نامه، مشمول کلیه امتیازاتی که پیش از این در قوانین و مصوبات هیأت وزیران و سایر مقررات قانونی برای رزمندگان پیش‌بینی شده است و در این آئین نامه مسکوت است، خواهند بود.

تبصره - مدت اسارت آزادگان مشمول این آئین نامه برای احتساب امتیازات قانونی مذکور به ازای هر یک سال دو سال محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۵ - سازمان مکلف است گزارش عملکرد خود و سایر دستگاه‌های مشمول قانون حمایت از آزادگان در مورد مفاد این آئین نامه را تهیه و هر (۶) ماه یک بار جهت ارائه گزارش جامع به مقام ریاست جمهوری، به ستاد رسیدگی به امور آزادگان اعلام نماید.

قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افراد که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی

محکومیت سیاسی داشته اند

ماده واحده - کلیه افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲،۵،۲۸ تا ۱۳۵۷،۱۱،۱۶ با الهام از مبارزات و مجاهدات امام خمینی (ره) به دلایل امنیتی، مذهبی یا اتهامات سیاسی دیگر حداقل به مدت شش ماه در بازداشت یا حبس قطعی بوده‌اند، آزاده تلقی و مشمول تسهیلاتی می‌شوند که در قوانین و مقررات مربوط به آزادگان پیش‌بینی شده است.

تبصره ۱ - مفاد این قانون با رعایت تبصره (۴) قانون تعیین تکلیف لوایح قانونی مربوط به رفع آثار محکومیت های سیاسی - مصوب ۱۳۶۶ - قابل اجراست.

تبصره ۲ - آئین‌نامه اجرائی این قانون مشتمل بر ضوابط اعطای تسهیلات متناسب با مدت حبس یا بازداشت و نیازمندی مضمولان، بنا به پیشنهاد سازمان های امور اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه و تأمین اجتماعی و ستاد آزادگان و با همکاری وزارت اطلاعات به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تاریخ تصویب ۱۳۷۷،۲،۳۰ تاریخ تأیید شورای نگهبان ۱۳۷۷،۳،۶

آئین نامه اجرایی قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که قبل از پیروزی

انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته اند و اصلاحیه آن

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۷،۱۲،۲۳ بنا به پیشنهاد شماره ۱۱،۵۳۳۴ مورخ ۱۳۷۷،۸،۳ سازمان امور اداری و استخدامی کشور و به استناد تبصره (۲) ماده واحده قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند -

مصوب ۱۳۷۷ - آئین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آئین نامه عبارت های زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

ستاد: ستاد رسیدگی به امور آزادگان .

قانون: قانون حمایت از آزادگان (اسرای آزاد شده) بعد از ورود به کشور - مصوب ۱۳۶۸.

ماده واحده: ماده واحده قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند - مصوب ۱۳۷۷.

آزادگان: مشمولان ماده واحده.

ماده ۲^۱- افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲،۵،۲۸ تا تاریخ ۱۳۵۷،۱۱،۱۶ حداقل به مدت شش ماه در بازداشت یا حبس قطعی به سر برده‌اند می‌توانند درخواست خود را مبنی بر آزاده شناخته شدن به ستاد تسلیم نمایند. ستاد، برای انطباق وضعیت متقاضی با شرایط مندرج در ماده واحده مراتب را حسب مورد به وزارت اطلاعات یا سازمان قضایی نیروهای مسلح، اداره دوم ستاد مشترک و سازمان حفاظت اطلاعات ارتش منعکس می‌نماید و مراجع مذکور حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام و اعلام موارد زیر اقدام خواهند نمود:

الف - تأیید دارا بودن حداقل شش ماه سابقه بازداشت یا حبس قطعی متقاضی .

ب - تأیید واجد دلیل امنیتی، مذهبی یا اتهامات سیاسی دیگر بودن بازداشت یا حبس قطعی .

^۱ - ماده ۲ آئین نامه و تبصره های آن در تاریخ ۱۳۷۸/۱۲/۱۵ اصلاح و اصلاحات آن درج شده است .

تبصره ۱- در اجرای تبصره (۱) ماده واحده قانون، تشخیص ایمان و اعتقاد متقاضی به اصول و مبانی اسلام با دادگاه های انقلاب اسلامی است.

تبصره ۲- ستاد رسیدگی به امور آزادگان پیگیری و هماهنگی های لازم را برای رسیدگی به درخواست متقاضیان تا حصول نتیجه قطعی به عمل خواهد آورد و دستگاه های فوق الذکر موظفند در این جهت همکاری لازم را با ستاد به عمل آورند.

تبصره ۳- تسهیلات موضوع این آئین نامه ناظر به افرادی است که آزادگی آنان با رعایت ترتیبات مقرر در این ماده احراز گردد.

تبصره ۴- تسهیلات موضوع این آئین نامه از تاریخی در اختیار افراد ذی ربط قرار می گیرد که آزادگی آنان با رعایت ترتیبات فوق توسط ستاد احراز می شود.

ماده ۳- کلیه تسهیلاتی که در قوانین و مقررات، برای مشمولان قانون منظور شده است درباره آزادگان و نیز حسب مورد در مورد خانواده آنان، برقرار می گردد. در مواردی که قوانین و مقررات راجع به آزادگان از جمله لوایح قانونی و قوانین و مقررات مربوط به احتساب سابقه خدمت و رفع آثار محکومیت های سیاسی، با رعایت تبصره (۴) قانون تعیین تکلیف لوایح قانونی مربوط به رفع آثار محکومیت های سیاسی - مصوب ۱۳۶۶- واجد امتیازات و تسهیلات بیشتر باشد، براساس قوانین و مقررات اخیر الذکر رفتار خواهد شد.

ماده ۴- موارد تسهیلات و امتیازات و ارایه خدمات به آزادگان مطابق دستورالعملی خواهد بود که متناسب با مدت بازداشت یا حبس با هماهنگی دستگاه های ذی ربط و حسب مورد پس از تأیید سازمان های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور تهیه و ابلاغ می گردد.

ماده ۵- دستگاه های مذکور در ماده (۲۳) قانون، مکلفند در جهت اجرای ماده (۲۰) قانون توافقنامه مشترکی با ستاد تنظیم و بخشی از خدمات و امکانات خود را در کلیه زمینه های مورد نیاز آزادگان یا با حداقل قیمت تخصیص دهند تا مطابق ماده (۲۴) قانون با تشخیص و معرفی ستاد در سراسر کشور به آنان اعطا گردد.

ماده ۶- آزادگان بازنشسته، از کار افتاده و فوت شده نیز مشمول مفاد این آئین نامه می باشند و حقوق یا مستمری بازنشستگی، از کار افتادگی یا مستمری وراث آنان بر اساس مفاد این آئین نامه و سایر مقررات مربوط به آزادگان تعیین و پرداخت می گردد.

ماده ۷- آزادگانی که بر اثر ضایعات ناشی از بازداشت یا حبس به تشخیص بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، جانباز شناخته شوند، با رعایت ماده (۵) قانون تحت حمایت بنیاد قرار می گیرند و مانند سایر جانبازان با آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۸ - آزادگانی که مشمول هیچ یک از نظام های بازنشستگی و وظیفه نمی باشند در صورت درخواست تأیید ستاد مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار خواهند گرفت و مقررات مورد عمل درباره آزادگان مشمول قانون تأمین اجتماعی و اصلاحات بعدی درباره آنان به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

تبصره ۱- آزادگان موضوع این ماده چنانچه بر اثر مرگ طبیعی فوت شده باشند، در صورت درخواست وراث واجد شرایط و تأیید ستاد، مشمول قانون تأمین اجتماعی خواهند بود. مستمری وراث واجد شرایط طبق قانون تأمین اجتماعی به میزانی که به تشخیص ستاد کفاف زندگی متعارف را بدهد، توسط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲- در اجرای ماده (۱۳) قانون، حداقل سن بازنشستگی برای آزادگان معادل دوران اسارت یا زندان یا بازداشت کاهش می یابد.

ماده ۹- کلیه دستگاه های ذکر شده در ماده (۲۳) قانون موظفند آزادگانی را که واجد شرایط استخدامی - با رعایت مواد (۱۰) و (۲۱) قانون باشند و از سوی ستادیا نمایندگی های آن در استان ها برای اشتغال معرفی می شوند را به استخدام رسمی در آورده و کلیه اقدامات لازم از قبیل تأمین اعتبار، ایجاد پست یا شغل سازمانی را بعد از به کارگیری آنان انجام دهند و سازمان امور اداری و استخدامی کشور با همکاری ستاد دستورالعمل اجرایی لازم را تهیه و به دستگاه های فوق الذکر ابلاغ خواهد نمود.

تبصره - به منظور حفظ قداست و حرمت آزادگان و فراهم آوردن موجبات اجرای ماده واحده وزارت کشور موظف است یک نفر کارشناس یا مسؤول را در فرمانداری هایی که ستاد درخواست می کند، با حفظ پست سازمانی به ستاد معرفی نماید تا پس از بررسی و تایید ستاد به عنوان مسؤول امور آزادگان شهرستان زیر نظر ستاد استان در محل فرمانداری انجام وظیفه نماید. کارکنان مورد نظر ستاد استان ها از میان کارکنان دستگاه های دولتی و به صورت مأمور تامین خواهند شد و محل مناسب در استانداری جهت استقرار ستادهای استان پیش بینی خواهد شد.

ماده ۱۰- سازمان برنامه و بودجه اعتبار مورد نیاز جهت اجرای این آئین نامه را همه ساله در بودجه ستاد یا حسب مورد دستگاه مربوط پیش بینی خواهد نمود.

معاون اول رئیس جمهور

دستورالعمل ماده (۹) آئین نامه اجرایی قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند موضوع بخشنامه شماره ۱۱۲۲۰ / ۲۰ مورخ ۱۳۷۸/۵/۶ سازمان امور اداری و استخدامی کشور

در اجرای ماده (۹) آئین نامه اجرایی قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند و به منظور ایجاد روش واحد و حفظ هماهنگی در استخدام مشمولان مربوط، دستورالعمل اجرایی لازم به شرح ذیل تدوین و ابلاغ می‌گردد:

۱- اصلاحات و تعاریف

۱/۱- قانون: حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی

۱/۲- ماده واحده: ماده واحده قانون تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند مصوب ۷۷/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی.

۱/۳- آئین نامه اجرایی: آئین نامه اجرایی ماده واحده قانون اعطای تسهیلات مربوط به آزادگان به آن دسته از افرادی که تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی محکومیت سیاسی داشته‌اند موصوب ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ هیأت وزیران.

۱/۴- آزادگان: افرادی که از تاریخ ۱۳۳۲/۵/۲۸ تا ۱۳۵۷/۱۱/۱۶ حداقل به مدت شش (۶) ماه در بازداشت یا حبس قعی بوده‌اند و براساس اعلام ستاد رسیدگی به امور آزادگان، آزاده شناخته می‌شوند.

۱/۵- ستاد: ستاد رسیدگی به امور آزادگان.

۱/۶- دستگاه: هر یک از دستگاه های موضوع ماده (۲۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۶۸/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی.

۱/۷- سازمان: سازمان امور اداری و استخدامی کشور.

تسهیلات استخدامی:

۲/۱- کلیه دستگاه ها موظفند آزادگانی که واجد شرایط استخدامی با رعایت مواد (۱۰) و (۲۱) قانون باشند و از سوی ستاد یا نمایندگی های آن در استان ها برای اشتغال معرفی شوند را به استخدامی رسمی در آورده و کلیه اقدامات لازم بعد از به کار گیری آنها به عمل آورند.

تبصره- با توجه به ماده (۱۸) قانون و تبصره (۲) الحاقی به قانون استخدام جانبازان، اسرا و ... مصوب ۶۷/۱۰/۷ در مورد معرفی آزادگان به کارگاه های مشمول قانون کار، ستاد با هماهنگی و نظر وزارت کار و امور اجتماعی اقدام لازم را معمول می دارد.

۲/۲- دستگاه های مشمول قانون استخدام کشوری می توانند از پست های بلا تصدی موجود برای اختصاص به آزادگان استفاده نمایند در صورت عدم وجود پست بلا تصدی پیشنهاد لازم برای ایجاد پست های غیر سرپرستی لازم جهت تخصیص به آزادگان به سازمان ارسال نمایند. سایر دستگاه ها نیز پیشنهاد های لازم را به مراجع ذیصلاح قانونی مربوط تقدیم می نمایند.

۲/۳- صلاحیت گزینش آزادگان معرفی شده، قبلاً توسط ستاد از هیأت مرکزی گزینش آزادگان اخذ می گردد و معرفی ستاد به منزله تأیید به گزینش و بلا مانع بودن استخدام رسمی آزمایشی آزادگان می باشد. صدور احکام استخدامی قطعی آزادگان منوط به تأیید مجدد هیأت مرکزی گزینش آزادگان برای استخدام قطعی خواهد بود.

۲/۴- محدودیت های شرایط سنی و تحصیلی ورود به خدمت برای آزادگان در کلیه دستگاه ها به استناد مواد (۱۰) و (۲۱) قانون، منتفی می باشد.

۲/۵- محاسبه مقطع تحصیلی بالاتر، موضوع تبصره (۲۱) قانون برای شاغلین از تاریخ تأیید آزادگی از طرف وزارت اطلاعات و در مورد سایر آزادگان از تاریخ شروع به کار خواهد بود.

۲/۶- در اجرای تبصره ذیل ماده (۹) آئین نامه اجرایی، وزارت کشور موظف است بنا به درخواست ستاد یک نفر کارشناس یا مسؤول را با حفظ پست سازمانی به ستاد معرفی تا پس از تأیید به عنوان مسؤول امور آزادگان شهرستان زیر نظر ستاد استان و در محل فرمانداری مشغول به کار گردد.

استانداری‌ها نیز موظفند موجبات استقرار کارکنان مورد نظر ستاد استان‌ها را که از میان کارکنان دولتی به صورت مأمور تأمین می‌گردد فراهم سازند.

۲/۷- اعمال امتیازات تشویقی و نحوه احتساب سوابق دوران بازداشت آزادگان همانند سایر آزادگان جنگ تحمیلی حسب مورد براساس ماده (۱۳) قانون و یا بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۷۱/۵/۲۰ سازمان خواهد بود.

قانون استخدام جانبازان ، اسرا و افراد خانواده های شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسرا و مفقودالأثرهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک

سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده اند. مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷ مجلس و اصلاح آن

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وزارتخانه ها ، مؤسسات ، شرکت های دولتی ، بانک ها و شرکت های تحت پوشش آنها، شهرداری ها و مؤسسات و شرکت های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مؤسسات و شرکت های ملی و مصادره شده و مؤسساتی که به نحوی از بودجه یا کمک دولت استفاده می کنند و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکت های تحت پوشش آنها مکلفند با رعایت مقررات مربوط، نیروهای مورد نیاز خود را (به صورت رسمی یا غیر رسمی) پس از کسب مجوزهای قانونی به ترتیب اولویت از بین آن دسته از جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی که قادر به کار باشند و اسرایی که آزاد شده یا می شوند و افراد خانواده شهدا، جانبازان از کارافتاده ، اسرا و مفقودان و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یک سال متناوب به صورت داوطلبانه در جبهه خدمت نموده باشند با معرفی سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رعایت مقررات و ضوابط استخدامی و گزینشی مربوط استخدام نمایند.

تبصره ۱ - کارگاه هایی که مشمول کار باشند بایستی با معرفی واحدهای کارایی و یا ادارات کار و امور اجتماعی و رعایت مقررات مربوطه نسبت به استخدام افراد مذکور در این قانون اقدام نمایند.

تبصره ۲ - منظور از خانواده شهدا، جانبازان از کارافتاده، اسرا و مفقودالأثرهای انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی از لحاظ این قانون فرزند، همسر، پدر، مادر، برادر و خواهر آنان می باشند که به ازای یک شهید یا مفقودالأثر یک نفر از آنان به ترتیب اولویت ذکر شده از مزایای این قانون استفاده خواهند نمود.

تبصره ۳ - تشخیص موارد شهادت، اسارت، جانباز یا مفقودالأثر بودن با بنیاد شهید انقلاب اسلامی یا ارگان مربوط به امور جانبازان حسب مورد بوده و تعیین مدت خدمت داوطلبانه در جبهه حسب مورد

^۱ - این تبصره به موجب قانون الحاق مصوب ۱۳۶۸/۲/۳ مجلس شورای اسلامی به عنوان تبصره ۱ به قانون فوق الحاق و شماره تبصره های قانون به تبع آن اصلاح شده است .

با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا جهاد سازندگی می‌باشد. نحوه تعیین مدت خدمت داوطلبان اعزامی از سایر ارگان‌ها به عهده کمیسیونی مرکب از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، جهاد سازندگی و ارگان مربوطه خواهد بود.

تبصره ۴ - استخدام دختران، همسران، مادران و خواهران افراد موضوع این قانون در مشاغل آموزشی، بهداشتی و درمانی و یا سایر مشاغلی که به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور برسد مجاز خواهد بود.

تبصره ۵ - دستگاه‌های موضوع این قانون منحصراً در مواردی که فرد واجد شرایط جهت استخدام از بین افراد مندرج در این قانون وجود نداشته باشد پس از اعلام سازمان امور اداری و استخدامی کشور مجاز به استخدام سایر افراد با رعایت کلیه مقررات مربوط خواهند بود.

تبصره ۶ - موارد اولویت عبارتند از:

الف - تعداد شهید، جانباز، مفقودالأثر و اسیر.

ب - مدت خدمت داوطلبانه در جبهه.

ج - کفالت یا سرپرستی خانواده‌های موضوع این قانون.

د - تأهل.

ه - بومی بودن.

و - تخصص و تجربه کار.

تبصره ۷ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است به منظور حسن اجرای این قانون نسبت به جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز با همکاری دستگاه‌های ذیربط اقدام نماید.

تبصره ۸ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون ملغی است.

تبصره ۹ - آئین‌نامه اجرایی این قانون توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

آئین نامه اجرایی قانون استخدام جانبازان و اسرا و افراد خانواده های شهدا مصوب جلسه مورخ

۶۷،۱۰،۷ مجلس شورای اسلامی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۸،۳،۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۵۷۰۴ مورخ ۱۳۶۷،۱۲،۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور، آئین نامه اجرایی قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده های شهدا مصوب ۱۳۶۷،۱۰،۷ مجلس شورای اسلامی را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور با رعایت اولویت های مندرج در متن ماده واحده و تبصره های یک و پنج آن بر اساس مجوزهای صادره نسبت به معرفی افراد واجد شرایط به دستگاه های مشمول تبصره ۶۰ قانون بودجه سال ۱۳۶۴ و یا ماده ۶ قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی اقدام خواهد نمود.

ماده ۲ - سایر دستگاه های مذکور در ماده واحده که مشمول ماده یک نمی شوند و برای استخدام آنها نیازی به مجوز هیأت محترم وزیران نمی باشد برای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز مکلفند که نیازهای استخدامی خود را به سازمان امور اداری و استخدامی کشور اعلام نمایند تا سازمان مذکور نسبت به معرفی افراد واجد شرایط اقدام نماید.

تبصره ۱ - دوره های آموزشی بلندمدت با ارزش استخدامی معادل مدارج تحصیلی که منجر به استخدام می شود نیز مشمول موارد فوق می گردند.

تبصره ۲ - دستگاه های مذکور در مواد بالا مکلفند حداکثر ظرف مدت ۳ ماده نسبت به اعلام نتایج مربوط به مراحل استخدام و گزینش نیروهای مشمول ماده واحده به سازمان امور اداری و استخدامی کشور اقدام نمایند.

ماده ۳ - دستگاه های مذکور در مواد بالا در صورت عدم وجود افراد واجد شرایط در بانک اطلاعاتی سازمان مذکور و یا عدم جذب افراد معرفی شده، با ذکر دلایل و تأیید سازمان امور اداری

و استخدامی کشور می توانند رأساً نسبت به انتشار آگهی جهت استخدام افراد واجد شرایط اقدام نمایند.

ماده ۴ - پرداخت هر گونه وجهی تحت عنوان حقوق و مزایای و یا عناوین دیگر توسط دستگاه های موضوع ماده واحده به کارکنان جدیدالاستخدام موقوف به رعایت مواد یک و دو آئین نامه می باشد. مسؤولیت اجرای این امر به عهده ذیحسابی ها و یا مسؤولین امور مالی در دستگاه های فوق بوده و از تاریخ ابلاغ این آئین نامه کلیه دستگاه ها مکلف به رعایت آن هستند.

ماده ۵ - دبیرخانه کمیسیون مذکور در تبصره ۲ ماده واحده به منظور صدور گواهی تأیید خدمت داوطلبانه در جبهه که از طریق ارگان های مختلف به استثنای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی اعزام شده اند در وزارت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل می گردد.

ماده ۶ - به منظور حسن اجرای این قانون کلیه دستگاه های موضوع ماده واحده همکاری های لازم را با سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهند نمود.

ماده ۷ - به منظور ایجاد هماهنگی در امر رسیدگی به شکایات و اعتراضات استخدامی افراد موضوع این قانون و همچنین توزیع عادلانه ایشان در دستگاه های مشمول ماده واحده، کمیته ای متشکل از نماینده سازمان امور اداری و استخدامی کشور، وزارت کار، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سازمان امور اداری و استخدامی کشور تشکیل می گردد.

ماده ۸ - دستورالعمل اجرایی این آئین نامه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به دستگاه های ذیربط ابلاغ خواهد شد. از تاریخ تصویب این آئین نامه، کلیه مصوبات و مقررات مغایر لغو می گردد.

قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید ، از کار افتاده و مفقود الأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی

مصوب مورخ ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی و اصلاح آن

ماده واحده - مستخدمان شهید، جانباز از کار افتاده کلی، جانباز آزاده از کار افتاده کلی و مفقود الأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی در دستگاه های موضوع ماده ۱ قانون برقراری حقوق وظیفه از کار افتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و ... مصوب ۱۳۶۱، ۱۱، ۲۵ مجلس شورای اسلامی نیروهای مسلح با پیش بینی پست ها یا مشاغل سازمانی با نام در تشکیلات مربوط همتراز با مشاغل قبلی آنان به منزله مستخدمان شاغل تلقی و تابع مقررات قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت بوده و از لحاظ پرداخت حقوق یا اجرت و فوق العاده شغل، مزایای شغل یا مزایای مستمر و همچنین افزایش سنواتی و ارتقای گروه و سایر عناوین مشابه همانند مستخدمان شاغل با دو گروه بالاتر و یا عناوین مشابه توسط دستگاه های ذیربط با آنان رفتار خواهد شد و بر اساس مقررات استخدامی ذیربط با سنوات مقرر بازنشسته شده و پس از آن از حقوق بازنشستگی یا مستمری مربوط بهره مند خواهند شد.

تبصره ۱ - برای آن دسته از شهدا و جانبازان از کار افتاده کلی و آزادگان از کار افتاده کلی و مفقود الأثر که مستخدم دولت نبوده و شهید یا مفقود یا جانباز یا آزاده از کار افتاده شده اند با توجه به میزان تحصیلات و تخصص آنها از طرف بنیاد شهید انقلاب اسلامی حقوق و مزایای همتراز نظام هماهنگ پرداخت تعیین و پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - حقوق موضوع این قانون به آزاده و یا جانباز از کار افتاده کلی و عائله شهید و یا مفقود الأثر موضوع ماده ۷ قانون برقراری حقوق وظیفه از کار افتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدا ... مصوب ۱۳۶۱، ۱۱، ۲۵ و تبصره ذیل آن پرداخت خواهد شد.

تبصره ۳ - چنانچه وراثت اناث تحت تکفل شهید شوهر اختیار کرده و مطلقه شده و ضرورت طلاق مورد تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی باشد از همان تاریخ طلاق مجدداً حقوق آنها برقرار و پرداخت می گردد.

تبصره ۴ - بنیاد شهید موظف است آن دسته از شهدایی را که دارای بیش از یک همسر دائم بوده و شرایط استفاده از حقوق مربوط را داشته باشند به ازای هر یک از همسران و فرزندان حسب ضوابط مربوط حقوقی علاوه بر حقوق وظیفه مقرر از محل اعتبار خود تعیین و پرداخت نماید.

تبصره ۵ - برقراری حقوق برای افراد موضوع تبصره یک این قانون مستلزم تشخیص بنیاد شهید انقلاب اسلامی است.

تبصره ۶ -^۱

الف - حقوق و مزایای حالت اشتغال بازنشستگی و وظیفه و مستمری مستخدمان شهید، جانباز از کارافتاده کلی و مفقودالاثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی اعم از لشکری و کشوری توسط دستگاه ذیربط تعیین و حسب مورد از سوی بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی پرداخت خواهد شد. سازمان برنامه و بودجه مکلف است با هماهنگی بنیادهای مذکور اعتبار مورد نیاز این قانون را در بودجه سالانه پیش‌بینی و به حساب آنان منظور نماید.

ب - سازمان برنامه و بودجه مکلف است مطالبات معوقه مشمولان فوق‌الذکر را از اعتبار دستگاه‌های ذیربط کسر و حسب مورد به اعتبار بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی اضافه نماید.

ج - سازمان تأمین اجتماعی موظف است اعتبارات مربوط به مستمری فوت موضوع قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه‌شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند مصوب ۱۳۶۰، ۱۱، ۱۸ را در اختیار بنیاد شهید انقلاب اسلامی قرار دهد.

تبصره ۷ - از تاریخ تصویب این قانون مستخدمان رسمی ایثارگر (آزادگان - جانبازان - رزمندگان - افراد خانواده شهدا - مفقودان) دردستگاه‌های دولتی، مشمول قانون نحوه تعدیل نیروی انسانی مصوب ۱۳۶۶، ۱۰، ۲۷ نخواهند بود.

^۱ - بر اساس ماده واحده مصوب ۱۳۷۴ مجلس شورای اسلامی قانون اصلاح تبصره ۶ قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز از کارافتاده و مفقودالاثر - انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲، ۶، ۳۰، تبصره ۶ اصلاح گردیده است.

تبصره ۸ - منظور از ایثارگران، افراد موضوع قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده شهدا و ... مصوب ۱۳۶۷، ۱۰، ۷ می باشد.

تبصره ۹ - آئین نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت سه ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با همکاری دستگاه های ذیربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

آئین نامه اجرایی قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید جانباز از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب

اسلامی و جنگ تحمیلی تصویب نامه شماره ۹۸۶۶/ت ۲۴۵هـ مورخ ۲۳/۷/۲ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۶/۱۳ بنا به پیشنهاد شماره ۶۹۰۶/د مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵ سازمان اموراداری و استخدامی کشور به استناد تبصره ۹ قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید جانباز از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ - آئین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: واژه‌های اختصاری زیر در این آئین نامه به جای عبارت های مشروح مربوط به کار می رود
الف - قانون - قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید جانباز از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲.

ب - دستگاه - کلیه دستگاه های مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰ و کلیه نیروهای مسلح.

ج - جانباز از کار افتاده کلی و آزادگان جانباز از کار افتاده کلی: کسانی که حسب مورد بنا به تشخیص مرجع های صالح بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی یا ستاد رسیدگی به امور آزادگان یا مرجع های ذی صلاح نیروهای مسلح از کار افتاده کلی شناخته شده و قادر به کار نباشد.

د - شهید و مفقودالأثر: افرادی که بنا به تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی شهید یا مفقودالأثر شناخته شوند. تبصره - تعیین شهید و مفقودالأثر در نیروهای مسلح با پیشنهاد کمیسیون موضوع ماده ۱۳۴ قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۰ - و ماده ۱۲۰ قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۶ - و تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی صورت می گیرد. در صورت بروز اختلاف نظر مطابق تدبیر مقام معظم فرماندهی کل قوا موضوع نامه شماره ۵۱۷۳ مورخ ۱۳۶۹/۱۱/۱۱ ستاد کل نیروهای مسلح اقدام می شود.

هـ - پست یا شغل سازمانی با نام: مجموع مشاغل مرتبط با پست های متناسب با مشاغل قبلی مشمولان قانون است که بنا به پیشنهاد دستگاه مربوط به تأیید مرجع های ذی صلاح تصویب کننده تشکیلات دستگاه مربوط برسد.

و - مستخدمان نیروهای مسلح: مستخدمان ثابت و پیمانی نیروهای مسلح .

ماده ۲: شهدا، مفقودالأثرها، جانبازان، ازکارافتاده کلی و آزادگان جانباز از کارافتاده کلی که حقوق وظیفه یا مستمری آنان حسب مورد بر اساس قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراثت شهدا و مفقودان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۶۴ برقرار شده یا می شود مشمول این آئین نامه هستند. تبصره - اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و قضات نیز مشمول این آئین نامه هستند.

ماده ۳: حقوق و مزایای حالت اشتغال آن دسته از شهدا جانبازان از کارافتاده کلی آزادگان از کار افتاده کلی و مفقودالأثرهایی که مستخدم دولت نبوده یا مشمول قانون کار هستند پس از کسر حق بیمه مقرر و واریز آن به صندوق تأمین اجتماعی توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی پرداخت می شود. تبصره - حقوق بازنشستگی وظیفه یا مستمری افراد یاد شده یا بازماندگان آنها توسط سازمان تأمین اجتماعی برقرار و پرداخت می شود.

ماده ۴: کلیه دستگاه ها مکلفند اطلاعات و مدارک مورد نیاز برای ایجاد پست ها یا مشاغل سازمانی با نام را در اختیار مرجع های ذیصلاح تصویب کننده تشکیلات دستگاه مربوط قرار دهند. تبصره ۱ - پست ها یا مشاغل یاد شده علاوه بر پست های سازمانی مصوب به مجموعه تشکیلات دستگاه ذیربط افزوده می شود و با فوت عادی یا رسیدن سنوات خدمت مقرر و بازنشسته تلقی شدن مشمولان این آئین نامه پست ها و مشاغل مزبور از مجموعه تشکیلات تفصیلی دستگاه حذف می شود.

تبصره ۲ - در صورت ادغام ، انحلال یا واگذاری دستگاه ها پست ها و مشاغل با نام موضوع این ماده به مجموعه تشکیلاتی دستگاه اصلی یا مادر منتقل می شود و در مورد دستگاه هایی که از دستگاهی جدا و به دستگاه دیگری ملحق می شوند مطابق مصوبه مربوط عمل می شود.

ماده ۵: از تاریخ تصویب قانون (۱۳۷۲/۶/۳۰) حقوق حالت اشتغال مشمولان تبصره ۶ قانون همانند مستخدمان شاغل همتراز توسط دستگاه ذیربط تعیین می شود مستخدمان مشمول با رعایت ضوابط طرح طبقه بندی مشاغل با انتصاب در پست ها یا مشاغل با نام به گروه های مربوط تخصیص می یابند و همواره از امتیاز دو گروه یا درجه بالاتر از گروه یا درجه استحقاقی استفاده می کنند مشمولان یاد شده از حقوق، افزایش سنواتی، فوق العاده شغل، تفاوت تطبیق حقوق حسب مورد کمک هزینه عائله مندی و اولاد کمک هزینه مسکن در خصوص نیروهای مسلح که بر اساس ضوابط مربوط پرداخت می شود و سایر مزایای مستمر از جمله فوق العاده جذب از زمان برقراری در مشاغل مربوط از آغاز استخدام تا رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی با رعایت مقررات مربوط مانند شاغلان مشابه برخوردار می شوند.

حقوق حالت اشتغال بازنشستگی یا مستمری عائله تحت تکفل آنان حسب مورد توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی پرداخت می گردد.

تبصره ۱ - حقوق حالت اشتغال مشمولان تبصره ۱ اصلاحی قانون و ماده ۳ این آئین نامه نیز بر اساس ضوابط مقرر در این ماده تعیین می گردد.

تبصره ۲ - آن عده از مشمولان این آئین نامه که تا پیش از تصویب قانون با سنوات خدمت افزودن بر سی سال بازنشسته شده باشند با رعایت مقررات مربوط مشمول تبصره ۴ ماده ۲ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت هستند و از افزایش سنواتی مضاعف استفاده می کنند.

ماده ۶: بنیاد شهید انقلاب اسلامی مکلف است کسور بازنشستگی موضوع تبصره ۳ قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراثت شهدا و مفقودان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۴ - را به صندوق های دستگاه های ذیربط مسترد کند.

تبصره - در صورتی که کسور بازنشستگی یاد شده صرف پرداخت حقوق مشمولان قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراثت شهید و مفقودان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و

کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی شده باشد بودجه لازم برای پرداخت حقوق مشمولان این آئین نامه در مورد صندوق های بازنشستگی مربوط در بودجه کل کشور پیش بینی و پرداخت می شود.

ماده ۷: حقوق حالت اشتغال مشمولان این آئین نامه تا رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی بر اساس ضوابط و مقررات دستگاه ذیربط و با رعایت معافیت های مقرر حسب مورد مشمول برداشت کسور قانونی بازنشستگی و بیمه و مالیات است. تبصره - کسور بازنشستگی شهدا و جانبازان از کارافتاده کلی و آزادگان جانباز از کارافتاده کلی و مفقودالآثرها از تاریخ شهادت یا جانبازی یا اسارت یا مفقودالآثر شدن تا تاریخ اجرای قانون طبق ضوابط مربوط و بر مبنای حقوق مستمری یا وظیفه پرداخت شده در این مدت توسط دولت به صندوق های بازنشستگی مربوط پرداخت می شود.

ماده ۸: در تعیین گروه یا افزایش سنواتی استحقاقی و عناوین مشابه مشمولان این آئین نامه مدت استفاده از حقوق وظیفه و تاریخ تطبیق وضع قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت به عنوان سابقه خدمت قابل قبول بر مبنای ۳٪ مورد محاسبه قرار می گیرد و پس از آن بر اساس ماده ۸ آئین نامه اجرایی قانون نظام هماهنگ پرداخت ۵٪ در هر سال است.

ماده ۹: مشمولان این آئین نامه از تاریخ تصویب قانون بر مبنای آخرین شغل یا پست مورد تصدی زمان اشتغال فقط با استفاده از دو گروه یا درجه بالاتر از گروه یا درجه استحقاقی مربوط موضوع قانون تطبیق داده می شوند و در مواردی که به موجب تبصره های ۳ و ۴ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت از امتیاز دو گروه تشویقی برخوردار شده باشند مجاز به استفاده مضاعف از امتیاز یادشده نیستند.

ماده ۱۰: ارتقای گروه مستخدمان مشمول این آئین نامه به گروه ها یا درجات یا عناوین مشابه که با توجه به مقررات استخدامی مربوط مستلزم کسب امتیازهای خاص براساس سیستم های امتیازی یا طی دوره های آموزشی است بدون رعایت شرایط مزبور انجام می شود.

ماده ۱۱: حقوق حالت اشتغال آن عده از مشمولان این آئین نامه که در زمان تصدی مقامات موضوع تبصره ۲ ماده ۱ قانون هماهنگ پرداخت با همتراز آنان شهید، جانباز، از کارافتاده کلی یا آزاده جانباز از کار افتاده کلی شده باشند بر اساس عدد مبنای مربوط و همانند مقامات شاغل تعیین می شود.

ماده ۱۲: مستخدمان بازنشسته شهید جانباز از کارافتاده کلی آزاده جانباز از کارافتاده کلی و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی با استفاده از امتیاز دو گروه یا درجه بالاتر موضوع قانون یا قانون نظام هماهنگ پرداخت همچنان بازنشسته تلقی می شوند.

ماده ۱۳: در مواردی که جانبازان از کارافتاده کلی و آزادگان جانباز از کارافتاده کلی قبل از رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی فوت کنند از تاریخ فوت تا رسیدن به سن بازنشستگی حقوق وظیفه یا مستمری ذیربط بر اساس مقررات استخدای دستگاه مربوط تعیین و پرداخت می شود.

تبصره - در صورتی که حیات مفقودالأثر موضوع قانون حین استفاده از حقوق حالت اشتغال محرز شود از زمان احراز با آنان بر اساس مقررات مربوط رفتار می شود.

ماده ۱۴: در کلیه دستگاه های مشمول این آئین نامه حقوق وظیفه یا مستمری وراثت انان تحت تکفل شاهد که پس از اختیار شوهر مطلقه شده اند پس از تأیید وقوع طلاق و ضرورت آن توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی دوباره برقرار می شود.

ماده ۱۵: وراثت قانونی شهدا و مفقودان موضوع قانون چنانچه بیش از یک شهید یا مفقودالأثر داشته باشند فقط می توانند به انتخاب خود از یک حقوق حالت اشتغال یا وظیفه یا مستمری مورث مربوط استفاده کنند.

ماده ۱۶: افراد تحت تکفل موضوع تبصره ۲ قانون عبارتند از:

الف - فرزندان، نوادگان یا زوجه دایمی و مادر و پدری که در کفالت مشمولان این آئین نامه بوده اند همچنین نوادگانی که در کفالت ایشان بوده اند با دارا بودن شرایط زیر:

۱- فرزندان و نوادگان پسر از بیست سال کمتر داشته باشند مگر اینکه به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند که در این صورت نیز حقوق وظیفه آنان در پایان بیست و پنج سالگی قطع می شود.

۲- فرزندان و نوادگان دختر تا بیست سالگی به شرط نداشتن شوهر ولی اگر به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزش رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و شوهر نداشته باشند حقوق وظیفه آنان در پایان بیست سالگی قطع می شود.

۳- مادر به شرط نداشتن شوهر

۴- عیال دائمی تا زمانی که شوهر اختیار نکرده باشد

۵- شوهر در صورتی که علیل و از کار افتاده و در کفالت عیال خود باشد

۶- فرزندان و نوادگان علیل ناقص العضو مشمولان این آئین نامه که قادر به انجام کار نباشند در تمام مدت عمر

ب- برادر و خواهر علیل یا ناقص العضو که در کفالت مشمولان این آئین نامه بوده و قادر به انجام کار نباشند در تمام مدت عمر.

ج- خواهر به شرط نداشتن شوهر و برادری که در کفالت مشمولان این آئین نامه بوده اند تا پایان ۲۰ سالگی مگر اینکه به موجب مدارک مثبته در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در این صورت تا پایان بیست و پنج سالگی .

تبصره ۱- فرزندان دختر و خواهر تحت تکفل در صورتی که پس از پایان ۲۰ سالگی یا ۲۵ سالگی حسب مورد شوهر نداشته و با تأیید بنیاد شهید انقلاب اسلامی برای تأمین زندگی خود در آمدی نداشته باشند تا زمانی که درآمد ندارند.

تبصره ۲- تشخیص مصادیق افراد تحت تکفل پس از طی تشریفات قانونی با دستگاه پرداخت کننده حقوق حالت اشتغال بازنشستگی یا وظیفه یا مستمری است.

تصویب نامه شماره ۲۶۸۶۹/ت/۴۴۹۲۵هـ - ۲۴/۱۱/۱۳۸۹ در خصوص حقوق و مزایای حالت اشتغال
مستخدمان شهید و جانباز مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کار افتاده و
مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور - بنیاد شهید و امور ایثارگران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۰ بنا به پیشنهاد بنیاد شهید و امور ایثارگران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:

۱- حقوق و مزایای حالت اشتغال مستخدمان شهید و جانباز مشمول قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲ - اعم از کشوری و لشگری مطابق مقررات مربوط توسط دستگاه متبوع مستخدم و مشمولان غیر شاغل توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران تعیین و پرداخت می شود.

۲- در صورتی که این افراد در اجرای قوانین و مقررات مربوط بازنشسته شده یا می شوند، حقوق و مزایای بازنشستگی و مستمری آنان توسط صندوق بازنشستگی ذی ربط پرداخت می شود.

معاون اول رئیس جمهور

قانون برقراری حقوق وظیفه از کارافتادگی و وظیفه عائله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای مجروحان جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی و اصلاح آن

ماده ۱ - آن عده از مستخدمان رسمی یا ثابت و نیز کارکنان تمام وقت وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت های دولتی از جمله سازمان های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مستخدمان شهرداری ها که برای حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران و یا به سبب شرکت یا همکاری در عملیات نظامی دفاع از تمامیت و استقلال کشور جمهوری اسلامی ایران معلول و از کارافتاده شناخته می شوند و یا به درجه شهادت نائل می گردند، با رعایت مقررات مربوط به خود مشمول احکام مربوط به از کارافتادگی و فوت به سبب انجام وظیفه شناخته شده و حقوق وظیفه آنان یا عائله تحت تکفل آنان عبارت خواهد بود از مجموع حقوق وظیفه ای که براین اساس حسب مقررات مربوط تعیین می شود به اضافه حقوق پایه یک گروه یک جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری که از صندوق بازنشستگی کشوری یا صندوق بازنشستگی و وظیفه مربوط حسب مورد پرداخت خواهد شد.

ماده ۲ - حقوق وظیفه موضوع لایحه قانونی راجع به برقراری حقوق وظیفه درباره کارکنان دولت و مشمولان قانون تأمین اجتماعی که در جریان انقلاب اسلامی ایران از کارافتاده یا به درجه شهادت نائل شده یا می شوند مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در مورد مستخدمان رسمی یا ثابت وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شهرداری ها و مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، عبارت خواهد بود از مجموع حقوق وظیفه ای که براساس لایحه قانونی مزبور تعیین گردیده به اضافه حقوق پایه یک گروه یک جدول موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری که از صندوق بازنشستگی و وظیفه مربوط پرداخت خواهد شد.

ماده ۳ - آن عده از مستخدمان دولت و بخش خصوصی که از لحاظ بازنشستگی و وظیفه مشمول مقررات قانون تأمین اجتماعی می باشند و به علل مذکور در ماده (۱) این قانون از کارافتاده شناخته

شده یا شهید شده یا بشوند از شمول این قانون خارج بوده و تابع مقررات قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می شوند مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی خواهند بود.

تبصره - تبصره ۴ ماده واحده راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول می شوند از این تاریخ لغو و تشخیص موارد مذکور در ماده ۱ این قانون در مورد قانون تأمین اجتماعی حسب مورد به عهده شورای عالی موارد در گذشت یا بنیاد شهید و یا سپاه پاسداران خواهد بود.

ماده ۴ - حقوق وظیفه و وظیفه عائله تحت تکفل مقامات موضوع تبصره ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری اعم از اینکه مستخدم رسمی یا ثابت دولت باشند یا نباشند در صورتی که در زمان تصدی مقامات مذکور به علل مندرج در ماده ۱ این قانون معلول و از کار افتاده یا شهید شده یا بشوند آخرین حقوق مقام مربوط که در زمان از کار افتادگی یا شهادت به آنان تعلق می گرفته است خواهد بود که در مورد مستخدمان رسمی و ثابت حسب مورد از صندوق بازنشستگی کشوری یا سازمان تأمین اجتماعی یا صندوق های مربوط پرداخت خواهد شد و در صورتی که قبل از تصدی این مقامات کارمند دولت نبوده اند حقوق موضوع این ماده از صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ - کارکنان رسمی و یا ثابت دولت که واجد شرایط احراز پست مورد تصدی نبوده و به علل مندرج در ماده یک این قانون معلول و از کار افتاده یا شهید می شوند، در اولین طبقه شغلی پست مورد تصدی رشته شغلی مربوط و یا رشته های مشابه قرار گرفته و حقوق آنان طبق مقررات بر این اساس تعیین خواهد شد.

^۱ - به موجب قانون مصوب ۶۴/۱۱/۶ مجلس شورای اسلامی یک تبصره به عنوان تبصره ۱ به ماده ۴ قانون ، الحاق و شماره تبصره های ۱ و ۲ ماده مزبور به تبصره های ۲ و ۳ تغییر می گردد.

تبصره ۲ - در مورد معاونان استاندار، فرمانداران، بخشداران و شهرداران که کارمند رسمی یا ثابت دولت نباشند و بر اساس مجوزهای قانونی مربوط تصدی این مشاغل را عهده دار گردیده اند و همچنین کارکنانی که به طور تمام وقت در خدمت دولت بوده اند گروه و پایه ای برای آنان به صورت همترازی با مستخدمان رسمی بر اساس پست مورد تصدی و شرایط احراز آن توسط شورای سازمان اموراداری و استخدامی کشور تعیین و طبق مقررات این قانون درباره خود یا عائله تحت تکفل آنان رفتار خواهد شد.

تبصره ۳ - حقوق و وظیفه افراد موضوع این ماده و تبصره یک آن که کارمند رسمی یا ثابت دولت نمی باشند نیز از صندوق بازنشستگی کشور پرداخت خواهد شد.

ماده ۵ - در صورتی که تعداد افراد عائله تحت تکفل مستخدم وظیفه بگیر با احتساب مستخدم همچنین تعداد افراد عائله تحت تکفل مستخدم شهید موضوع این قانون، بیش از چهار نفر باشد به ازای هرفرد مازاد بر چهار نفر تا زمانی که افراد مزبور از حقوق و وظیفه مقرر استفاده می کنند و یا تحت تکفل مستخدم وظیفه بگیر محسوب می شوند پنج هزار ریال به حقوق و وظیفه موضوع این قانون اضافه می شود و از همان صندوقی که حقوق و وظیفه پرداخت می شود پرداخت خواهد شد.

تبصره - افزایش موضوع این ماده شامل برادر و خواهر مستخدم نمی باشد.

ماده ۶ - در صورتی که مستخدم از کار افتاده موضوع این قانون فوت شود تمام حقوق و وظیفه ای که برای وی برقرار شده با افزایش های موضوع ماده ۵ این قانون به عائله تحت تکفل وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۷ - عائله تحت تکفل مستخدم که می توانند از حقوق و وظیفه مقرر در این قانون استفاده نمایند از لحاظ این قانون عبارتند از:

الف - افراد موضوع ماده ۸۶ قانون استخدام کشوری.

ب - برادر و خواهر علیل یا ناقص العضو مستخدم متوفی که در کفالت متوفی بوده و قادر به انجام کار نباشد مادام العمر.

ج - خواهر (به شرط نداشتن شوهر) و برادری که در کفالت متوفی بوده اند تا پایان ۲۰ سالگی . مگر اینکه به موجب مدارک مثبت در یکی از دانشگاه ها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در این صورت تا پایان ۲۵ سالگی .

تبصره - فرزندان اناث و خواهر تحت تکفل متوفی در صورتی که پس از پایان ۲۰ سالگی یا ۲۵ سالگی بر حسب مورد شوهر نداشته و به تأیید بنیاد شهید برای تأمین زندگی خود درآمدی نداشته باشند تا زمانی که درآمدی ندارند از حقوق و وظیفه موضوع این قانون می توانند استفاده کنند.

ماده ۸ - حقوق و وظیفه موضوع این قانون با تصویب مراجع ذیصلاح مربوط برقرار خواهد شد و در مواردی که در مقررات مربوط مرجعی پیش بینی نشده است شورای امور اداری و استخدامی کشور مرجع تصویب خواهد بود.

ماده ۹ - حقوق و وظیفه به تساوی بین کلیه وظیفه بگیران تقسیم می شود و در صورتی که سهم هریک از آنان قطع شود سهم مزبور به سهام بقیه عائله تحت تکفل افزوده می شود.

ماده ۱۰^۱ - حقوق و وظیفه موضوع این قانون بدون در نظر گرفتن افزایش موضوع ماده ۵، در هیچ مورد از یک دوم حداکثر جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و اصلاحات بعدی آن کمتر نخواهد بود.

ماده ۱۱ - حقوق و وظیفه مستخدمان و همچنین حقوق و وظیفه وراثت قانونی مستخدمانی که قبل از تاریخ تصویب این قانون به علل مذکور در ماده یک از کار افتاده شده یا به درجه شهادت نائل آمده اند تا تاریخ تصویب این قانون بر اساس لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران برقرار و پرداخت می شود و از تاریخ تصویب این قانون طبق مقررات این قانون درباره مستخدمان مزبور و عائله تحت تکفل آنان رفتار خواهد شد.

ماده ۱۲ - در صورتی که افزایش هزینه زندگی و عوامل دیگر موجب تغییر حقوق گروه یک پایه یک جدول موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری شود سازمان امور اداری و استخدامی کشور

^۱ - ماده ۱۰ در تاریخ ۶۴/۱۱/۶ بر اساس مصوب ماده واحده مجلس شورای اسلامی اصلاح گردید .

در مورد حقوق و وظیفه موضوع این قانون بررسی های لازم معمول داشته و پیشنهاد مقتضی جهت تصویب مجلس شورای اسلامی به دولت تقدیم خواهد نمود.

ماده ۱۳ - آن عده از مستخدمان بازنشسته وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی و همچنین سازمان های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و نیز شهرداری ها که به علل مذکور در ماده ۱ معلول و از کار افتاده شده یا به درجه شهادت نایل گردیده یا می گردند حقوق و وظیفه آنان یا عائله تحت تکفل آنان عبارت خواهد بود از حقوق بازنشستگی مربوط به اضافه حقوق پایه یک گروه یک جدول موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری که از صندوق بازنشستگی و وظیفه مربوط پرداخت خواهد شد.

تبصره - در صورتی که مستخدمان از کار افتاده موضوع این ماده فوت شوند، تمام حقوق و وظیفه ای که برای آنان برقرار شده است با افزایش های موضوع ماده ۵ این قانون به عائله تحت تکفل آنان پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۴ - آن عده از مستخدمان دولت و شهرداری ها که به علل مذکور در ماده یک این قانون مجروح و مصدوم شده یا می شوند در مدت معالجه و مداوا تا زمانی که به علت بیماری توانائی انجام کار نداشته و یا از کار افتاده شناخته شده اند از حقوق و مزایای مربوط به مرخصی استعلاجی استفاده خواهند کرد و پس از این مدت از لحاظ استفاده از مرخصی تابع مقررات مربوط خواهد بود.

تبصره - تشخیص مدت معالجه و مداوای مستخدمان موضوع این ماده به عهده کمیسیون پزشکی مرکب از سه نفر پزشک دارای شماره نظام پزشکی به معرفی بنیاد شهید خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و هفت تبصره در جلسه روز دوشنبه بیست و پنجم بهمن ماه یک هزار و سیصد و شصت و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۱/۱۲/۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگی مراجعت نموده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت می شوند. و اصلاح آن .

ماده واحده - آن دسته از مهاجران و کسانی که در مناطق جنگی به علت برخورد با مواد منفجره از قبیل نارنجک، مین، گلوله توپ و غیره معلول یا فوت شده یا می شوند، حسب مورد در حکم جانباز یا شهید تلقی و طبق ضوابط بنیاد شهید و بنیاد جانبازان از حقوق و مزایای شهیدان و جانبازان جنگ تحمیلی برخوردار می شوند.

تبصره ۱ - در صورتی که ثابت شود افراد موضوع این قانون به ضد انقلاب مشهور بوده و موجب انفجار باشند از طریق کمیته امداد امام (ره) تحت پوشش قرار می گیرند.

تبصره ۲ - چنانچه افراد موضوع این قانون به علت برخورد با مواد منفجره، دچار ضایعات و خسارت های مالی شوند، از سوی استانداری های ذیربط خسارت ها و ضایعات وارد شده طبق ضوابط مندرج در آئین نامه اجرایی این قانون جبران می گردد، مشروط بر آن که علت حادثه، سهل انگاری آنان نباشد.

دولت مکلف است همه ساله بودجه مورد نیاز تبصره ۱ و ۲ را تأمین و در اختیار وزارت کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار دهد.

تبصره ۳ - استانداری ها موظفند مراتب معلولیت یا فوت را جهت برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان حسب مورد، به بنیاد مستضعفان و جانبازان یا بنیاد شهید اعلام نمایند.

تبصره ۴ - مرجع تشخیص فوت، معلولیت، خسارت، ضد انقلاب، عمد موضوع این قانون، کمیسیونی می باشد که بر طبق ضوابط بنیاد شهید و امور اینکارگران در فرمانداری های مربوطه با ترکیب :

۱- بر اساس قانون اصلاح ماده واحده مصوب مورخ ۱۳۸۹/۵/۳۱ مجلس شورای اسلامی عبارات "فساد اخلاقی" و "سهل انگاری" از تبصره ۱ حذف شد.

۲- بر اساس قانون اصلاح ماده واحده مصوب مورخ ۱۳۸۹/۵/۳۱ مجلس شورای اسلامی تبصره ۴ اصلاح گردید .

- ۱- فرماندار به عنوان رئیس کمیسیون.
- ۲- مدیریت بنیاد شهید و امور ایثارگران.
- ۳- ریاست اداره اطلاعات.
- ۴- فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
- ۵- دادستان.
- ۶- فرمانده هنگ مرزبانی یا مرزبان منطقه.
- ۷- ریاست کمیته امداد امام خمینی (ره).
- ۸- پزشکی قانونی.

تشکیل و تصمیمات آن بر اساس آئین نامه قبلی ضمن عطف به ماسبق شدن قطعی و از تاریخ

تصویب لازم الاجرا است و توسط رئیس کمیسیون به مبادی ذی ربط ابلاغ می شود.

تبصره ۵ - محدوده مناطق جنگی، توسط ستاد کل نیروهای مسلح و محدوده مناطق در حال بازسازی توسط ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده کشور تعیین و به وزارت کشور اعلام می شود.

تبصره ۶ - بنیاد مستضعفان و جانبازان و بنیاد شهید موظفند حقوق وظیفه معلولان و مستمری بازماندگان شهدای موضوع این قانون را که در وزارتخانه ها، نیروهای مسلح، نهادهای انقلاب اسلامی، مؤسسه ها، شرکت ها و کارخانه های دولتی، بانک ها، شهرداری ها و کلیه دستگاه هایی که به نحوی از بودجه دولت استفاده می نمایند، مشغول بوده یا هستند، در صورتی که این گونه دستگاه های جهت معلولان و شهیدان مقررات خاصی نداشته باشند، طبق ضوابط بنیاد مستضعفان و جانبازان و بنیاد شهید برقرار و پرداخت نمایند.

تبصره ۷ - آئین نامه اجرایی این قانون توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و با هماهنگی ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده، وزارت کشور، بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد

مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) ظرف دو ماه تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره^۱ ۸- بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است جان باختگان مناطق آلوده به مین و مواد منفجره را که برای پاکسازی مناطق اقدام می کنند در حکم شهید بپذیرد و مجروحان و آسیب دیدگان پاکسازی مناطق آلوده به مین و مواد منفجره را تحت معالجه و درمان قرار دهد و برابر مقررات بنیاد به عنوان جانباز تحت پوشش قرار دهد. اعتبار مورد نیاز از محل ردیف هزینه ای ۱۳۱۶۰۰ بنیاد شهید و امور ایثارگران در سال ۱۳۸۹ تأمین می گردد و دولت برای سال های بعد اعتبار لازم را در بودجه های سنواتی تأمین خواهد کرد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و هفت تبصره در جلسه روز سه شنبه نهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲،۶،۲۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

^۱- بر اساس قانون اصلاح ماده واحده مصوب مورخ ۱۳۸۹/۵/۳۱ مجلس شورای اسلامی تبصره ۸ به قانون اضافه گردید.

آئین نامه قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگی مراجعه نموده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت می شوند

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳،۱۰،۴ بنا به پیشنهاد شماره ۴۷۲۴ - ۱۰۵،۰۱ - ۱۶۲ مورخ ۱۳۷۳،۴،۲۸ وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و به استناد تبصره (۷) قانون برقراری حقوق وظیفه یا مستمری بازماندگان آن دسته از مهاجران و کسانی که به مناطق جنگی مراجعت کرده و به علت برخورد با مواد منفجره معلول یا فوت می شوند - مصوب ۱۳۷۳ - آئین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱ - آن دسته از مهاجران و کسانی که در مناطق جنگی یا در حال بازسازی بر اثر برخورد با مواد منفجره از قبیل نارنجک، مین، گلوله توپ و غیره، معلول یا فوت شده یا می شوند با تشخیص کمیسیون موضوع ماده (۲) این آئین نامه با رعایت قانون در شمول خدمات حمایت دستگاه های ذی ربط - حسب مورد نباید شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) - قرار می گیرند.

تبصره - آن دسته از افراد مشمول این آئین نامه که دچار خسارت های مالی می شوند، در صورتی که سهل انگاری آن محرز نشود، با تشخیص کمیسیون موضوع ماده (۲) این آئین نامه، خسارت مربوط توسط استانداری محل تأمین و پرداخت می شود.

ماده ۲ - تشخیص موارد مندرج در ماده (۱) این آئین نامه و خسارت، شهر به فساد یا ضد انقلاب و عمد یا سهل انگاری موضوع تبصره (۴) قانون با رعایت ضوابط بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی به عهده کمیسیونی مرکب از استاندار - که ریاست کمیسیون را به عهده دارد - و میران کل بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، وزارت اطلاعات و کمیته امداد امام خمینی (ره) و دادستان انقلاب و فرمانده نیروی انتظامی استان مربوط است.

تبصره ۱ - دبیرخانه کمیسیون در محل استانداری مربوط مستقر است و جلسات کمیسیون حسب مورد در محل همان استانداری تشکیل می شود.

تبصره ۲ - سازمان های دریافت کننده رأی موظفند طبق ضوابط مربوط اقدام به برقراری مستمری کند.

تبصره ۳ - کمیسیون موظف است بعد از دریافت پرونده ظرف یک هفته رأی را ابلاغ کند.

تبصره ۴ - تصمیمات کمیسیون قطعی و لازم الاجراست و توسط رئیس کمیسیون به مبادی ذیربط ابلاغ می شود.

تبصره ۵ - جلسات کمیسیون با حضور حداقل (۵) نفر از اعضا رسمیت می یابد و رأی کمیسیون با اکثریت آرا معتبر است.

ماده ۳ - کمیسیون موضوع ماده (۲) این آئین نامه می تواند برای ایجاد هماهنگی و وحدت دستگاه های اجرایی ذیربط برنامه های لازم را تدوین و ابلاغ کند.

ماده ۴ - نیروی انتظامی و سایر دستگاه های مرتبط در امور حوادث موظفند به محض وقوع حادثه مراتب را به صورت فوری به دبیرخانه کمیسیون، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و فرمانداری محل اعلام کنند. دستگاه های مربوط نسبت به تشکیل پرونده و سایر اقدامات اولیه اقدام می کنند.

تبصره - بنیاد شهید انقلاب اسلامی موظف است به منظور حمایت مالی از خانواده متوفی به صورت علی الحساب از محل تنخواه گردان بخشی از هزینه های مراسم تدفین را پرداخت کند. در صورت عدم احراز شهادت، کمیته امداد امام خمینی (ره) از محل اعتبارات تخصیص یافته، کلیه هزینه های مربوط را پرداخت می کند.

ماده ۵ - اعتبارات مورد نیاز تبصره های (۱) و (۲) قانون حسب مورد هر سال توسط وزارت کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) برای تخصیص اعتبار به سازمان برنامه و بودجه اعلام می شود.

ماده ۶ - مستمری کلیه شهدا و جانبازان از کارافزاده کلی مشمول این آئین نامه در دستگاه های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، نیروهای مسلح، بانک ها، شهرداری ها، و دستگاه هایی که از بودجه دولت استفاده می کنند اشتغال به کار داشته یا دارند، حسب مورد بر اساس ضوابط بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی تعیین و پرداخت می شود.

ماده ۷ - تعیین مناطق جنگی و در حال بازسازی حسب مورد توسط ستاد کل نیروهای مسلح و ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده کشور تعیین وبه وزارت کشور اعلام می شود.

قانون حمایت از افرادی که توسط گروهک های ضدانقلاب و منحرفان اعتقادی اسیر، کشته و یا

معلول می شوند

ماده واحده - کلیه اتباع ایرانی که توسط گروهک های ضدانقلاب یا جریانات اعتقادی منحرف با هدف ضربه زدن به نظام جمهوری اسلامی ایران و ایجاد رعب و وحشت در جامعه اسیر، مجروح یا کشته شده و یا می شوند حسب مورد مشمول قوانین و مقررات مربوط به آزادگان، جانبازان و شهدا می گردند.

تبصره ۱- مرجع تشخیص مصادیق موضوع این ماده شورایی متشکل از اشخاص ذیل است:

الف - استاندار (به عنوان رئیس)

ب - رئیس دادگستری استان

پ - فرمانده سپاه پاسداران استان

ت - فرمانده نیروی انتظامی استان

ث - مدیرکل اطلاعات استان

ج - مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران استان

تبصره ۲- زمان اجرای این قانون از ابتدای سال ۱۳۹۰ است مشروط بر این که اعتبار مورد نیاز آن در بودجه سال ۱۳۹۰ و لوایح بودجه سنواتی پیش بینی شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هفدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

قانون افزایش حقوق بازنشستگی مشمولان قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ که قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ بازنشسته شده اند .

ماده واحده - از تاریخ ۱۳۸۴/۱/۱ حقوق بازنشستگی آن تعداد از مشمولان قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - مصوب ۱۳۷۲/۶/۳۰ - اعم از لشکری و کشوری (حسب مورد در کشوری قبل از پایان سال ۱۳۸۱ و در لشکری قبل از ۱۳۷۷/۸/۱۴) که بازنشسته شده‌اند براساس آئین‌نامه‌ای که مشترکاً توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و بنیاد شهید و امور ایثارگران به تصویب هیأت وزیران می‌رسد متناسب با حقوق بازنشستگان مشابه که بعد از تاریخ یاد شده بازنشسته شده‌اند حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) افزایش می‌یابد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ششم بهمن‌ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۳/۱۱/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

آئین نامه قانون افزایش حقوق بازنشستگی مشمولان قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز، از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ که قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ بازنشسته شده اند.

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۵ بنا به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و به استناد ماده واحده قانون افزایش حقوق بازنشستگی مشمولان قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ که قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ بازنشسته شده اند مصوب ۱۳۸۳

آئین نامه اجرایی قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱: در این آئین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می روند:

الف - قانون حالت اشتغال: قانون حالت اشتغال مستخدمان شهید، جانباز از کار افتاده و مفقودالأثر انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی مصوب ۱۳۷۲ که قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ بازنشسته شده اند مصوب ۱۳۸۳.

ب - بازنشستگان مشمول: آن دسته از بازنشستگان مشمول قانون حالت اشتغال که حسب مورد قبل از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ (لشکری) و قبل از پایان سال ۱۳۸۱ (کشوری) بازنشسته شده اند.

ج - بازنشستگان مشابه: آن دسته از بازنشستگان مشمول قانون حالت اشتغال که حسب مورد از تاریخ ۱۳۷۷/۸/۱۴ (لشکری) و از ابتدای سال ۱۳۸۲ (کشوری) بازنشسته شده اند.

د - دستگاه پرداخت کننده: در اجرای ماده (۳۹) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴ شامل دستگاه های ذی ربط بازنشستگان مشمول و بنیاد شهید و امور ایثارگران حسب مورد.

ماده ۲: حقوق بازنشستگی مشمولان این آئین نامه متناسب با حقوق بازنشستگان مشابه حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) افزایش می یابد.

تبصره ۱ حقوق بازنشستگی مشمولان این آئین نامه با رعایت مفاد ماده یادشده به نحوی تعیین می شود که از حقوق بازنشستگان مشابه تجاوز ننماید.

تبصره ۲ ملاک تطبیق بازنشستگان مشمول با بازنشستگان مشابه، احکام صادر شده بازنشستگان مشابه در تاریخ ۱۳۸۴/۱/۱ می باشد.

ماده ۳ احکام حقوقی بازنشستگان مشمول منطبق با مقررات این آئین نامه توسط دستگاه ذی ربط بازنشستگان مشمول تهیه و به مورد اجرا در می آید.

معاون اول رئیس جمهور

قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولان عادی و شاغلان

مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ و اصلاحیه آن مصوب ۸۳/۲/۱ و اصلاح آن

ماده واحده - کلیه وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی، شهرداری‌ها، بانک‌ها مؤسسات و شرکت‌ها و سازمان‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است می‌توانند مستخدمان معلول (اعم از جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی، معلولان حوادث ناشی از کار، بیماران ناشی از شرایط خاص کار و معلولان عادی) رسمی یا ثابت یا دارای عناوین مشابه خود را به شرط داشتن حداقل بیست سال تمام سابقه خدمت بر اساس درخواست کتبی آنان و تصویب شورای امور اداری و استخدامی کشور با افزودن سنوات خدمت ارفاقی که مدت آن ذیلاً برحسب نوع و درجه معلولیت و یا بیماری مشخص گردیده است، به مدت خدمات آنان بدون پرداخت کسور فقط از لحاظ احتساب حقوق بازنشستگی بازنشسته نمایند.

خدمت زائد بر سی سال این افراد قابل محاسبه نبوده و در تعیین حقوق بازنشستگی آنان آخرین حقوق قبل از بازنشستگی مبنای محاسبه قرار می‌گیرد.

۱ - در مورد جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی در درجات بین ۲۰٪ تا ۴۰٪ نقص عضو یا اعضا یا کاهش توانایی‌ها برای انجام کار حداقل سه و حداکثر شش سال و درجات بین ۴۰٪ تا آستانه از کارافتادگی کامل حداقل شش و حداکثر ده سال به تناسب درجات فوق به جمع سنوات خدمت مستخدمان افزوده می‌شود. ملاک ارفاق از نظر درجه معلولیت بالاترین میزان معلولیت از آغاز تا زمان بازنشستگی است.

۲ - در مورد معلولیت‌های مربوط به حوادث ناشی از کار و یا بیماری‌های ناشی از شرایط خاص کار در درجات بین ۲۰٪ تا ۴۰٪ نقص عضو یا اعضا یا کاهش توانایی‌ها برای انجام کار حداقل دو

و حداکثر پنج سال و درجات بین ۴۰٪ تا آستانه از کارافتادگی کامل حداقل پنج و حداکثر هشت سال به تناوب درجات فوق به جمع سنوات خدمت مستخدم افزوده می شود.

۳- در مورد معلولان عادی که به دلایل غیر ناشی از کار معلول شده اند در درجات بین ۲۰٪ تا ۴۰٪ نقص عضو یا اعضا یا کاهش توانایی ها برای انجام کار حداقل دو و حداکثر سه و در درجات بین ۴۰٪ تا آستانه از کارافتادگی کامل حداقل سه و حداکثر شش سال به تناسب درجات فوق به سوابق خدمت مستخدم اضافه می شود.

تبصره ۱ - تشخیص درجه معلولیت جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی به عهده کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و تشخیص نوع معلولیت و درجات نقص عضو یا اعضا یا کاهش توانایی برای انجام کار در مورد افراد مشمول این قانون به عهده کمیسیون پزشکی معتمد مشکل از حداقل سه نفر از افراد متخصص بر حسب نوع معلولیت و یا بیماری با معرفی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود و تعیین مدت سنوات ارفاقی بر اساس موارد فوق الذکر با شورای امور اداری و استخدامی کشور می باشد.

تبصره ۲ - مستخدمانی که به استناد ماده ۷۹ قانون استخدام کشوری و مقررات مشابه آن در قوانین دستگاه های مذکور در این لایحه از کارافتاده می شوند، حداقل سه سال به سنوات خدمت آنان بدون پرداخت کسور از لحاظ بازنشستگی اضافه خواهد شد و در صورتی که با ارفاق مذکور، خدمت این قبیل افراد از پانزده سال کمتر شود مدت خدمت آنان پانزده سال منظور خواهد شد.

تبصره ۳ - شاغلان مشاغل سخت و زیان آور که وظایف مربوط به شغل آنان باعث بروز ناراحتی های جسمی و روحی می گردد، می توانند با داشتن حداقل بیست سال سابقه خدمت بر اساس درخواست کتبی خود با حداکثر پنج سال ارفاق بازنشسته شوند.

تبصره ۴ - آئین نامه اجرایی ماده فوق ظرف ۳ ماه با پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی با همکاری بنیاد شهید و سازمان بهزیستی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۵ - جانبازان و آزادگان کارگر مشمول قانون کار و تأمین اجتماعی با لحاظ تبصره (۲) ماده (۲) قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ مشمول این قانون خواهند بود و مشمول حداقل شرط سنی پنجاه سال با داشتن سی سال سابقه کار نمی باشند.

تبصره ۶ - پرداخت هزینه های ناشی از اصلاح این قانون اعم از حق بیمه و مستمیری قابل پرداخت تا احراز شرایط بازنشستگی و حق بیمه سنوات ارفاقی طبق مقررات در دستگاه های دولتی به عهده دستگاه مربوط و در دستگاه های غیردولتی از جمله دستگاه های مشمول قانون کار به عهده دولت است که با اعلام آن توسط سازمان تأمین اجتماعی اعتبار مربوط طی ردیف جداگانه ای همه ساله در بودجه کل کشور پیش بینی و به حساب سازمان یاد شده پرداخت خواهد شد.

۳-^۱ آئین نامه اجرایی این قانون توسط سازمان تأمین اجتماعی با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

۱ - این بند در انتهای قانون اصلاح مصوب ۸۳/۲/۱ مجلس شورای اسلامی اضافه شده است .

آئین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ

تحمیلی و معلولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۲/۱۰ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۰/۱۶۶۸۲ مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۵ وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و به استناد بند (۳) ماده واحده قانون اصلاح قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور - مصوب ۱۳۸۳- آئین نامه اجرایی قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- کلیه وزارتخانه ها، شرکت ها، موسسات دولتی ، شهرداری ها، بانک ها، موسسات و شرکت ها و سازمان هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است می توانند در صورت درخواست کتبی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، معلولان حوادث ناشی از کار، بیماران ناشی از شرایط خاص کار، معلولان عادی، شاغلان مشاغل سخت و زیان آور و آزادگان، آنها را به شرط داشتن حداقل ۲۰ سال تمام سابقه خدمت قابل قبول و یا پرداخت حق بیمه، از لحاظ بازنشستگی و احراز شرایط مندرج در این آئین نامه و با تصویب شورای امور اداری و استخدامی کشور بازنشسته نمایند.

تبصره ۱- کلیه جانبازان، آزادگان، معلولان عادی و حوادث ناشی از کار، بیماران ناشی از شرایط خاص کار و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور که مشمول قانون کار و قانون تأمین اجتماعی بوده و در بخش غیر دولتی و یا مؤسسات مشمول قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی - مصوب ۱۳۷۳ - و اصلاحات بعدی آن یا دستگاه های دارای مقررات استخدامی خاص شاغل می باشند، مشمول مقررات این آئین نامه خواهند بود.

تبصره ۲- شورای امور اداری و استخدامی کشور در خصوص کلیه مستخدمان دولت که مشمول این قانون می گردند، مکلف است در صورت کامل بودن مدارک ظرف یک ماه از تاریخ وصول مدارک، نظریه خود را مبنی بر موافقت یا مخالفت با بازنشستگی افراد اعلام نماید همچنین تعیین مدت سنوات ارفاقی این قبیل از مشمولان به عهده شورای مذکور می باشد.

تبصره ۳- تعیین مدت سنوات ارفاقی جانبازان و آزادگان شاغل در بخش غیر دولتی به عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران و نیز تعیین مدت سنوات سایر مشمولان این آئین نامه که در بخش غیردولتی شاغل می باشند به عهده کارگروهی که ظرف دوماه پس از ابلاغ این تصویب نامه در سازمان تأمین اجتماعی تشکیل می شود، خواهد بود.

تبصره ۴ - جانبازان و آزادگان کارگر مشمول قانون کار و قانون تأمین اجتماعی پس از تایید بنیاد شهید و امور ایثارگران و با رعایت قوانین و مقررات می توانند درخواست بازنشستگی نمایند.

تبصره ۵ - در هر حالت خدمت مازاد بر سی سال مشمولان این قانون در تعیین حقوق بازنشستگی قابل محاسبه نخواهد بود.

تبصره ۶ - کلیه جانبازان و آزادگان مشمول این آئین نامه در صورتی که مدت خدمت مبنای بازنشستگی آنها با احتساب مجموع سنوات سابقه خدمت (حداقل ۲۰ سال) و سنوات ارفاقی (حداکثر ۱۰ سال) ۳۰ سال تمام باشد از احراز شرط حداقل سن بازنشستگی معاف خواهند بود در غیر این صورت با رعایت مفاد ماده (۴) آئین نامه اجرایی قانون اصلاح مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری، موضوع تصویب نامه شماره ۸۰۵۲۴/ت/۲۶۷ مورخ ۱۳۶۹/۷/۱۸ دارا بودن حداقل شرط سنی برای آنان (مردان حداقل (۵۰) سال و زنان حداقل (۴۵) سال) الزامی است.

تبصره ۷ - حداقل سن بازنشستگی برای کلیه معلولان عادی، بیماران ناشی از شرایط خاص کار، معلولان حوادث ناشی از کار و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور مشمول تبصره (۳) قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولان عادی و شاغلان مشاغل سخت و زیان آور - مصوب ۱۳۶۷ - به ترتیب برای مردان و زنان (۵۰) سال و (۴۵) سال می باشد.

ماده ۲ - ملاک محاسبه آخرین حقوق قبل از بازنشستگی جانبازان، آزادگان، معلولان عادی و حوادث ناشی از کار و بیماران ناشی از شرایط خاص کار مشمول این آئین نامه اعم از شاغلان در دستگاه های مورد اشاره در بند (۱) یا تبصره (۱) بند (۱) که دارای احکام استخدام رسمی، ثابت یا دارای عناوین مشابه می باشند، مبلغ مندرج در آخرین حکم استخدامی که بر اساس ضوابط و

مقررات استخدامی حاکم بر دستگاه مربوطه مبنای حقوق بازنشستگی قرار گرفته است و نیز در خصوص آن دسته از افراد موصوف که در بخش غیر دولتی (مشمولان تبصره ۱ بند ۱) شاغل می‌باشند، مطابق قانون تأمین اجتماعی و تغییرات بعدی عمل خواهد شد.

ماده ۳ - تشخیص و تعیین درجه معلولیت جانبازان و آزادگان اعم از شاغلان در بخش دولتی یا غیر دولتی به عهده کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران و نیز تشخیص و تعیین نوع معلولیت و درجات نقص عضو و یا اعضا و یا کاهش توانایی‌ها برای انجام کار در مورد معلولان عادی و حوادث ناشی از کار و بیماران ناشی از شرایط خاص کار مشمول این آئین نامه که در بخش دولتی شاغل هستند، به عهده کمیسیون پزشکی معتمد متشکل از سه نفر پزشک با معرفی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بر حسب نوع معلولیت و یا بیماری خواهد بود. دبیرخانه اجرایی کمیسیون پزشکی معتمد مربوط به معلولیت‌های شاغلان در بخش دولتی در سازمان بهزیستی کشور تشکیل می‌گردد. همچنین تشخیص و تعیین نوع معلولیت و درجات نقص عضو و یا اعضا و یا کاهش توانایی‌ها برای انجام کار، حوادث ناشی از کار و بیماری ناشی از شرایط خاص کار مشمول این آئین نامه که در بخش خصوصی یا غیر دولتی شاغل هستند به عهده کمیسیون‌های پزشکی سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۴ - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در خصوص دستگاه‌های غیر دولتی مکلف است هر ساله با اعلام سازمان تأمین اجتماعی اعتبار مورد نیاز را طی ردیف جداگانه در بودجه کل کشور منظور و به حساب سازمان یادشده پرداخت نماید.

ماده ۵ - سازمان تأمین اجتماعی پس از طی تشریفات قانونی مربوط به احراز شرایط واجدان این آئین نامه و محاسبه و تعیین هزینه‌های متعلقه، موظف است در خصوص دستگاه‌های دولتی نسبت به اعلام میزان هزینه مربوطه اقدام نماید تا دستگاه محل خدمت متقاضی بازنشستگی وجوه تعیین شده را به حساب سازمان واریز نماید.

بخشنامه شماره ۲۰۴/۹۱/۳۷۴۲۱ مورخ ۱۳۹۱/۹/۲۵ نحوه اجرای قانون بازنشستگی جانبازان انقلاب

اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولان و فرزندان شهداء

مرجع صادر کننده: معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور (امور دبیرخانه شوراها)
شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۷/۲ پیشنهاد نمود در موارد زیر که وظیفه، مسؤلیت و اختیار برای شورای امور اداری و استخدامی کشور پیش بینی شده، صندوق بازنشستگی کشوری اتخاذ تصمیم نماید که با استناد به جزء (۹) بند (ب) ماده ۱۱۶ قانون مدیریت خدمات کشوری به تأیید رییس جمهور محترم رسید:

الف - اتخاذ تصمیم در خصوص بازنشستگی و سنوات ارفاقی جانبازان و معلولین موضوع قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور (مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ مجلس شورای اسلامی) و قانون اصلاحی آن (مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱)

ب - اتخاذ تصمیم در خصوص بازنشستگی و سنوات ارفاقی فرزندان شهدا موضوع بند (الف) ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی با رعایت قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور (مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ مجلس شورای اسلامی) و قانون اصلاحی آن (مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱).

با عنایت به مراتب فوق دستگاه های متبوع کارمندان موضوع بندهای الف و ب می توانند ضمن تکمیل فرم مربوط (پیوست های (۳) و (۴) حسب مورد)، مدارک و مستندات لازم را (پیوست های (۱) و (۲) حسب مورد) با رعایت قوانین و مقررات مربوط همراه با پیشنهاد بازنشستگی با استفاده از سنوات ارفاقی که به امضای وزیر یا بالاترین مقام دستگاه و یا مقام مجاز از طرف آنان می رسد جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به صندوق بازنشستگی کشوری ارسال نمایند.

این بخشنامه جایگزین بخشنامه شماره ۱۸۰۲/۱۱۱۹۱۱ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۲۶ می گردد.

قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۲۲، ۱۰، ۶۴ مجلس شورای

اسلامی

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون پرداخت حقوق مستمری و مزایای مستمر ماهانه وراث آن عده از پرسنل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و کمیته های انقلاب اسلامی ، ارتش ، ژاندارمری و شهربانی (مشمولان لایحه قانونی مربوط به حقوق مستمری وراث شهدای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب ۲۴/۳/۵۹ شورای انقلاب و کارمندان کشوری (مشمولان قانون برقراری حقوق وظیفه از کار افتادگی و وظیفه عایله تحت تکفل جانبازان و شهدای انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و پرداخت حقوق و مزایای معجروحان جنگ تحمیلی و انقلاب اسلامی مصوب ۲۵/۱۱/۶۱ و اصلاحات بعدی آن که بعد از به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی شهید یا مفقود شده یا می شوند، به بنیاد شهید انقلاب اسلامی محول می گردد.

تبصره ۱ - در صورتی که میزان این وجوه کمتر از مبلغی باشد که بنیاد شهید انقلاب اسلامی برابر ضوابط خود به وراث سایر شهدا و مفقودین پرداخت می کند، مابه التفاوت آن را به مشمولان این ماده واحده نیز پرداخت خواهد کرد.

تبصره ۲ - اعتبار مربوط از تاریخ مذکور از بودجه وزارتخانه ها و سازمان های ذیربط کسر و به اعتبار بنیاد شهید انقلاب اسلامی اضافه خواهد شد.

تبصره ۳ - کلیه صندوق های بازنشستگی مکلفند کسورات بازنشستگی این قبیل مستخدمان را که به درجه رفیع شهادت نایل می گردند عیناً به بنیاد شهید انقلاب اسلامی واریز نمایند.

تبصره ۴ - نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه ها ، سازمان ها ، شرکت های دولتی و وابسته به دولت مکلفند پس از احراز شهادت و تعیین وراث شهدا و مفقودین و میزان حقوق مستمری آنان و انجام سایر امور مربوط برابر قوانین و مقررات جاری مراتب را به منظور برقراری حقوق و مزایای مستمر ماهانه به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام نمایند.

تبصره ۵ - انجام خدمات رفاهی و برقراری امتیازاتی که به موجب قوانین و مقررات استخدامی موجود به این قبیل مستمری بگیران تعلق می گیرد کماکان به عهده دستگاه متبوع این گونه کارمندان خواهد بود و در صورتی که بنیاد شهید انقلاب اسلامی خدمات رفاهی بیشتری را به وراثت سایر شهدا و مفقودین ارایه نماید مستمری بگیران مذکور نیز از آن بهره مند خواهند شد.

تبصره ۶ - آئین نامه اجرایی این قانون توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی با هماهنگی وزارتخانه های سپاه و دفاع و کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور ظرف مدت سه ماه تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه روز یکشنبه بیست و دوم دی ماه یکهزار و سیصد و شصت و چهارمجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۴/۱۰/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است

آئین نامه اجرایی قانون واگذاری حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودان نیروهای

مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۲۲، ۱۰، ۶۴

مجلس شورای اسلامی

استخدام کشوری - استخدام نیروهای مسلح - بودجه - تامین اجتماعی - نهادهای انقلابی - هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۵، ۵، ۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۳۹۰۲، ۱۰، مورخ ۱۳۶۵، ۱، ۱۶ بنیاد شهید انقلاب اسلامی و به استناد تبصره ۶ ماده واحده قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی مصوب ۲۲، ۱۰، ۱۳۶۴ مجلس شورای اسلامی، آئین نامه اجرایی قانون مذکور را که با هماهنگی وزارتخانه های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، دفاع، کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تنظیم گردیده به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ - پرسنل و کارکنان موضوع قانون واگذاری پرداخت حقوق و مزایای ماهانه وراث شهدا و مفقودان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و کارمندان کشوری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و سازمان های زیر که بعد از به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی ایران شهید یا مفقودالاًثر شده یا بشوند مشمول مقررات این آئین نامه خواهند بود.

الف - نیروهای نظامی و انتظامی شامل ارتش، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران، سازمان های دولتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است.

تبصره ۱ - مشترکان صندوق های بازنشستگی ماده فوق به شرح لیست پیوست می باشد.

تبصره ۲ - داوطلبان غیر نظامی موضوع قانون مربوط به وضع خدمتی داوطلبان غیر نظامی که در مناطق عملیاتی با نیروهای مسلح همکاری می نمایند مصوب ۱۲، ۹، ۶۴ مشمول مقررات این آئین نامه خواهند بود.

ماده ۲ - نحوه برقراری مستمری وراثت به شرح زیر خواهد بود.

الف - نیروهای نظامی و انتظامی موظفند طبق قوانین و مقررات پس از احراز شهادت و تعیین وراثت مستمری بگیر هر شهید مدارک لازم را به ادارات بازنشستگی و بیمه و یا سازمان مشابه ذیربط ارسال

نمایند ادارت مزبور تعداد وراثت مستمری بگیر و میزان مستمری هر یک را ضمن نمودند پیوست به منظور پرداخت مستمری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام خواهند نمود.

ب - سازمان های موضوع بند ب ماده ۱ این آئین نامه پس از احراز شهادت کارکنان خود و تعیین وراثت مستمری یا وظیفه بگیر و میزان سهم هر یک در مرجع ذیصلاح و عنداللزوم تأیید صندوق بازنشستگی ذیربط مراتب را ضمن نمونه پیوست به منظور پرداخت مستمری به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام خواهند نمود.

ماده ۳ - بنیاد شهید انقلاب اسلامی برابر مندرجات نمونه ارسالی مندرج در ماده ۲ (ابلاغ پرداخت) نسبت به پرداخت مستمری یا حقوق و وظیفه اقدام می نماید.

ماده ۴ - سازمان های موضوع ماده یک موظفند پس از وقوع شهادت و قبل از انجام اقدامات مربوط به احراز شهادت و تعیین اوراق مستمری یا وظیفه بگیر و میزان آن مراتب را به منظور پرداخت مبلغی به عنوان علی الحساب ضمن نمونه شماره ۳ از طریق ادارات بازنشستگی و بیمه بازنشستگی و بیمه یا سازمان های مشابه مربوط به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام نمایند. بنیاد شهید انقلاب اسلامی موظف است برابر مبالغ مندرج در نمونه پیوست مذکور نسبت به پرداخت وجه علی الحساب اقدام و پس از برقراری مستمری به هزینه قطعی منظور نماید.

تبصره - در صورتی که برقراری حقوق، مستمری و مزایای مستمر ماهانه مورد تأیید قرار نگیرد معادل جوه علی الحساب پرداختی توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی به وراثت این قبیل پرسنل، وسیله صندوق ذیربط یا سازمان متقاضی پرداخت علی الحساب، در وجه بنیاد شهید انقلاب اسلامی حواله خواهد شد.

ماده ۵ - در صورت اعتراض هر یک از کسانی که خود را مستحق دریافت مستمری یا وظیفه می دانند به موضوع برابر قوانینی و مقررات مربوط رسیدگی و در صورت لزوم برقراری مستمری یا وظیفه جهت معترض مراتب به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام خواهد شد.

ماده ۶ - چنانچه هر یک از مستمری یا وظیفه بگیران طبق قوانین و مقررات فاقد استحقاق دریافت مستمری شوند بنیاد شهید انقلاب اسلامی مراتب را با ذکر علت حسب مورد به ادارات بازنشستگی و

بیمه یا سازمان های ذیربط اعلام خواهد نمود تا سازمان های موصوف پس از رسیدگی و تأیید به قطع یا اضافه نمودن آن به سهم سایر مستمری یا وظیفه بگیران اقدام و مراتب را به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام نماید.

ماده ۷ - چنانچه مطالبات مستمری یا وظیفه بگیران تکافوی استیفای طلب سازمان یا صندوق ذیربط را ننماید بنیاد شهید انقلاب اسلامی موظف است حسب اعلام سازمان های ذیربط مانده بدهی را از محل مستمری یا حقوق وظیفه یا برابر ظوابط مورد عمل خود به حسابی سازمان ذینفع واریز نماید.

ماده ۸ - اعتبار مصوب مربوط به حقوق شهدا که در بودجه سال ۱۳۶۵ کل کشور مربوطه به سازمان های ماده یک این آئین نامه منظور شده است بر حسب مورد با اعلام وزارت خانه ها و سازمان های ذیربط از طریق وزارت برنامه و بودجه از بودجه آنان کسر و به اعتبار بنیاد شهید انقلاب اسلامی اضافه خواهد شد و پیش بینی بر آورد اعتبار مربوطه به سال های بعد با بنیاد شهید انقلاب اسلامی خواهد بود.

تبصره - چنانچه اعتبار مصوب انتقال یافته از وزارت خانه ها و سازمان ها مطابق تبصره یک قانون تکافوی پرداخت مستمری وراث شهدا را ننماید وزارت برنامه و بودجه موظف است بر اساس درخواست بنیاد شهید انقلاب اسلامی رأساً نسبت به تأمین کسری اعتبار اقدام نماید.

ماده ۹ - مطالبات مربوط به مستمری وراث شهدا که تا پایان سال ۱۳۶۴ وسیله سازمان های مندرج در ماده یک این آئین نامه پرداخت نشده باشد حسب درخواست بنیاد شهید انقلاب اسلامی از محل تعهدات پرداخت نشده بودجه سال مربوط تأمین و پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۰ - آن دسته از صندوق های بازنشستگی خاص سازمان های موضوع این قانون که از محل درآمدهای عمومی استفاده نمی نمایند موظفند مستمری و حقوق وظیفه یا عناوین مشابه مربوط به کارکنان مشمول (شهید - مفقود) خود را به تفکیک سالیانه به منظور پرداخت مستمری و حقوق وظیفه بگیران به بنیاد شهید انقلاب اسلامی حواله نمایند.

ماده ۱۱ - صندوق های بازنشستگی سازمان های موضوع این آئین نامه (به جز مشمولان ماده فوق) موظفند میزان کسورات بازنشستگی پرسنل و کارکنانی را که از تاریخ ۲۲، ۱۰، ۱۳۶۴ (تاریخ تصویب

قانون) به درجه رفیع شهادت نایل شده یا می شوند به تفکیک محاسبه و به حساب بنیاد شهید انقلاب اسلامی منتقل نمایند.

وزارت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و کمیته انقلاب اسلامی ایران بعد از تشکیل صندوق بازنشستگی مکلفند کسور متعلقه را به بنیاد شهید انقلاب اسلامی انتقال دهند.

ماده ۱۲ - امور مربوط به خدمات درمانی مستمری بگیران شهدا نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران کماکان وسیله نیروهای مذکور انجام خواهد شد.

ماده ۱۳ - امور مربوط به خدمات درمانی وظیفه بگیران سازمان های موضوع بند بد ماده یک این آئین نامه مطابق تبصره ۵ قانون خواهد بود.

تبصره - امور درمانی سازمان هایی که خدمات درمانی خاص ارایه می دهند کماکان به عهده سازمان های مذکور بوده و حق بیمه آن برابر مقررات سازمان ذیربط توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی از حقوق وظیفه کسر و به سازمان مربوطه حواله خواهد شد.

ماده ۱۴ - اعطای کمک های غیر نقدی مستمری و وظیفه بگیران شهدا که برابر مقررات تبصره ۵۶ قانون تبصره ۵۶ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ و آئین نامه اجرایی آن پرداخت می شود با بنیاد شهید انقلاب اسلامی خواهد بود. هزینه مربوط به سال ۱۳۶۵ وسیله سازمان های موضوع ماده ۱ این قانون به حساب بنیاد شهید انقلاب اسلامی واریز خواهد شد. بنیاد شهید انقلاب اسلامی از سال ۱۳۶۶ به بعد اعتبار مربوط به اجرای این ماده را در بودجه خود پیش بینی خواهد نمود.

تبصره - بنیاد شهید انقلاب اسلامی موظف است پس از دریافت اعتبار موضوع این ماده حسب مورد نسبت به تهیه بن کمک های غیر نقدی و یا دفترچه کمک های غیر نقدی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و تحویل آن به مستمری یا وظیفه بگیران اقدام نماید.

ماده ۱۵ - خدمات رفاهی و امتیازاتی که به موجب قوانین و مقررات استخدامی سازمان های مندرج در ماده یک این آئین نامه پیش بینی شده یا بشود به مستمری یا وظیفه بگیران نیر تعلق می گیرد و کماکان وسیله سازمان های مذکور انجام خواهد شد چنانچه بنیاد شهید انقلاب اسلامی خدمات رفاهی دیگری

اضافه بر خدمات مذکور به وراث سایر شهدا ارایه نماید مستمري يا وظیفه بگیران فوق الذکر از آن بهره مند خواهند شد.

تبصره - خدمات رفاهی و امتیازاتی که به موجب قوانین استخدامی سازمان های مذکور برقرار شده یا بشود به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام خواهد شد.

ماده ۱۶ - نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و سازمان های موضوع ماده یک این آئین نامه موظفند از ابتدای ۱۳۶۵ مشخصات مفقودان خود را که دارای عائله تحت تکفل می باشند پس از تعیین عائله تحت تکفل و میزان حقوق و مزایای خالص پرداختی (برابر آخرین فیش حقوقی) ضمن نمونه شماره چهار به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام و وجوه مزبور را ماهانه به حساب بنیاد شهید انقلاب اسلامی واریز نمایند.

تبصره ۱ - هرگاه حیات مفقود وسیله سازمان متبوع وی احراز گردد مراتب به بنیاد شهید انقلاب اسلامی اعلام می گردد. بنیاد شهید انقلاب اسلامی ضمن خودداری از ادامه پرداخت، وجوه پرداخت نشده را به سازمان ذینفع اعاده خواهد نمود.

تبصره ۲ - چنانچه به وسیله سازمان های مندرج در ماده یک این آئین نامه شهادت فرد مفقود احراز گردد سازمان های مذکور موظفند ضمن قطع حقوق و مزایای مفقود نمونه شماره یک و دو را تنظیم و به منظور پرداخت مستمري و حقوق وظیفه از تاریخ اعلام شهادت به بنیاد شهید انقلاب اسلامی ارسال دارند. بنیاد شهید انقلاب اسلامی ضمن اعاده وجوه پرداخت نشده نسبت به پرداخت مستمري و حقوق وظیفه برابر مقررات این آئین نامه اقدام نماید.

تبصره ۳ - دستگاه های اجرایی و صندوق های مربوط مکلفند به منظور تحقق کامل و انتقال قطعی و رفع نواقص مورد عمل نیروی انسانی مورد نیاز را در این مورد در اختیار بنیاد شهید انقلاب اسلامی قرار دهند.

تبصره ۴ - در مورد مفقودان موضوع تبصره فوق تا تاریخ اعلام شهادت، وسیله سازمان ذیربط از نظر پرداخت حقوق و مزایای عائله تحت تکفل آنان برابر مقررات مفقودان رفتار خواهد شد.

- ماده ۱۷ - انجام خدمات رفاهی و برقراری امتیازاتی که به موجب قوانین و مقررات استخدامی مربوط به پرسنل یا کارکنان مفقود تعلق می گیرد به عهده سازمان ذیربط خواهد بود.
- ماده ۱۸ - دستورالعمل اجرایی و فرم‌های مربوط به آئین نامه فوق توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی تهیه و به دستگاه‌ها ابلاغ خواهد گردید .

قانون اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگ زده به کارگران مشمول قانون

کار مصوب ۱۳۷۶ مجلس شورای اسلامی

ماده ۱ - از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون کلیه ایثارگران مشمول قانون کار حسب مورد از امتیازات زیر بهره مند می شوند :

- الف - حق سنوات و ارتقای گروه تشویقی .
- ب - تسهیلات مأموریت آموزشی .

ج - اعطای امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر (فقط برای آزادگان و جانبازان) .

تبصره - شاغلان مناطق جنگی و جنگزده - موضوع تبصره (۳) بند (۸) بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ سازمان اموراداری و استخدامی کشور- که از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا ۱۳۶۷/۵/۲۹ در این مناطق به کار اشتغال داشته‌اند صرفاً از حق سنوات تشویقی بهره مند می شوند.

ماده ۲ - منظور از کارگران ایثارگر، جانبازان، رزمندگان با حداقل شش ماه خدمت متوالی یا نه ماه متناوب در جبهه - حسب مورد با تأیید سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یا جهادسازندگی و اسرا، آزادگان و مفقودان جنگ تحمیلی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا ۱۳۶۷/۵/۲۹ است .

ماده ۳ - مجموع مزایای پرداختی ماهانه ناشی از اجرای این قانون به هر کارگر، از پنجاه درصد (۵۰٪) حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در همان سال تجاوز نمی کند .

تبصره - در صورتی که مشمولان این قانون قبلاً به موجب مقررات دیگری از امتیازهای یادشده استفاده کرده باشند، نمی توانند از امتیازهای این قانون بهره مند شوند، مگر اینکه این قانون موجب افزایش امتیازات آنان شود که در این صورت تنها از امتیازات این قانون استفاده می کنند .

ماده ۴ - میزان، چگونگی و شرایط اعطای امتیازها به مشمولان این قانون، مطابق آئین نامه ای است که ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارت کار و اموراجتماعی با همکاری سازمان اموراداری و استخدامی کشور و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت

وزیران می رسد .

آئین نامه اعطای امتیازات ایثارگری و اشتغال در مناطق جنگی و جنگزده به کارگران مشمول

قانون کار

ماده ۱ - منظور از کارگران ایثارگر، جانبازان و رزمندگان با حداقل شش ماه خدمت متوالی یا نه ماه خدمت متناوب در جبهه و نیز اسراء، آزادگان و مفقودان جنگ تحمیلی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ تا تاریخ ۱۳۶۷/۵/۲۹ می باشند.

تبصره - شمول مزایای مقرر در این، آئین نامه به کارگران ایثارگر حسب مورد با تأیید ایثارگری کارگران از سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، وزارت جهاد سازندگی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و بنیاد شهید انقلاب اسلامی می باشد.

ماده ۲ - کلیه ایثارگران موضوع ماده (۱) این آئین نامه از مزایای زیر، حسب مورد برخوردار می شوند.

الف - احتساب یک مقطع تحصیلی بالاتر از نظر استخدامی (فقط برای آزادگان و جانبازان).

ب - برخورداری از مزد شغل یک گروه بالاتر برای آزادگان و مفقودان با حداکثر (۳) سال سابقه اسارت یا مفقودیت و جانبازان با حداکثر چهل درصد (۴۰٪) از کار افتادگی و رزمندگان با حداقل (۶) ماه خدمت متوالی یا (۹) ماه خدمت متناوب در جبهه.

پ - برخورداری از مزد شغل دو گروه بالاتر برای آزادگان و مفقودان با بیش از (۳) سال اسارت یا مفقودیت و یا جانبازان با بیش از چهل درصد (۴۰٪) از کار افتادگی و یا رزمندگان با بیش از سه سال خدمت اعم از متناوب یا متوالی در جبهه.

تبصره ۱ - در صورتی که کارگاه فاقد طرح طبقه بندی مشاغل مصوب وزارت کار و امور اجتماعی باشد یا با توجه به طرح طبقه بندی مشاغل امکان ارتقای کارگر ایثارگر به شغل در یک مقطع تحصیلی بالاتر وجود نداشته باشد، معادل (۳/۶) در صد مزد مبنای مزد ثابت - حسب مورد - به مزد این قبیل کارگران اضافه خواهد شد. در صورت ارتقای شغل ناشی از اجرای این بند، افزایش مزد در هر حال نباید کمتر از سه و شش دهم در صد (۳/۶) مزد مبنای قبلی کارگر باشد.

تبصره ۲- در مورد آزادگان و جانبازان که مشمول بند (الف) این ماده بوده و واجد شرایط مندرج در یکی از بندهای (ب) و (پ) نیز باشند، افزایش های مقرر در بندهای اخیرالذکر پس از اعمال بند (الف) صورت می گیرد.

تبصره ۳- در صورتی که کارگاه فاقد طرح طبقه بندی مشاغل مصوب وزارت کار و امور اجتماعی باشد، افزایش مزد ناشی از اجرای بندهای (ب) و (پ) به ترتیب معادل پنج درصد (۵٪) و ده درصد (۱۰٪) مزد ثابت - بنا به تعریف ماده (۲۶) قانون کار صورت می گیرد.

ماده ۳- مزد ثابت یا مزد مبنا کارگرانی که در مقاطع زمانی شده در جدول پیوست در مناطق جنگی یا جنگزده شاغل بوده اند، به ازای هر سال اشتغال در مناطق جنگی سه درصد (۳٪) و در مناطق جنگی زده یک و نیم (۱/۵) اضافه خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که از نظر احتساب مدت اشتغال در مناطق مذکور، بین کارفرما و کارگر اختلاف نظر باشد، احراز زمان اشتغال با اداره کار و امور اجتماعی محل و در صورت عدم پذیرش نظر اداره یاد شده، رأی مراجع حل اختلاف مقرر در قانون کار ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- مدت زمان حضور در جبهه یا اسارت و مفقودیت کارگر جزو مدت مقرر در این ماده منظور نمی گردد.

ماده ۴- کارفرمایان موظفند در صورت پذیرفته شدن کارگران اینارگر در دانشگاه ها یا مراکز آموزش عالی یا مدارس و دبیرستان های وزارت آموزش و پرورش، برابر برنامه تحصیلی اعلام شده از سوی مراکز یاد شده و با رعایت فواصل زمانی رفت و برگشت آنان از محل تحصیل تا کارگاه و بالعکس با مأموریت آموزشی کارگران اینارگر با پرداخت مزد و مزایای متعلقه موظف موافقت کنند.

کارفرمایان می توانند در صورت تشخیص، با مأموریت آموزشی کارگران جانباز پنجاه درصد (۵۰٪) به بالا و رزمندگان و آزادگان با اسارت از سه سال، به صورت تمام وقت موافقت کنند.

در صورتی که محل تحصیل پذیرفته شدگان دانشگاه ها یا مراکز آموزش عالی در شهری غیر از شهر محل استقرار کارگاه باشد. سال تحصیلی ملاک محاسبه است.

تبصره ۱ - کارفرمایان مشمول این ماده می توانند در صورت لزوم نسبت به اخذ تعهد تضمین های لازم از کارگر مبنی بر اشتغال در کارگاه حداکثر معادل دو برابر مدت مأموریت، پس از فراغت از تحصیل اقدام نمایند و کارگران ذی ربط مکلف به رعایت نظر کارفرما می باشند.

تبصره ۲ - پس از فراغت از تحصیل، کارفرما مکلف است کارگر را به کار بگمارد و حتی الامکان شغلی متناسب با مدرک تحصیلی به وی ارجاع نماید.

تبصره ۳ - حداکثر مدت استفاده از تسهیلات آموزشی موضوع این ماده چهار سال است و تمدید آن تنها با تقاضای کارگر و موافقت کارفرما و به صورت مرخصی بدون حقوق موضوع ماده (۷۱) قانون کار میسر است

ماده ۵ - افزایش های ناشی از اجرای این آئین نامه در هر حال جزو مزد مبنا یا مزد ثابت کارگران محسوب می شود.

ماده ۶ - کلیه کارگران مشمول قانون کار واجد شرایط مندرج در این آئین نامه اعم از آنکه قبل از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ در کارگاه شاغل بوده یا پس از آن به استخدام کارگاه در آمده باشند، مشمول مقررات این آئین نامه می باشند.

ماده ۷ - در صورتی که مشمولان این آئین نامه به موجب مقررات دیگری از امتیازات مشابه استفاده کرده باشند، نمی توانند از امتیازات این آئین نامه بهره مند شوند، مگر اینکه این آئین نامه موجب افزایش امتیازات آنان شود که در این صورت از امتیازات اخیر استفاده می کنند.

ماده ۸ - در صورتی که هر یک از ایثارگران، مشمول برخورداری بیش از یکی از امتیازات مقرر در این آئین نامه شوند، با رعایت مواد (۵) و (۷) این آئین نامه از امتیازات مربوط بهره مند می شوند.

ماده ۹ - افزایش های ناشی از اجرای این آئین نامه از تاریخ ۱۳۷۶/۱۱/۱۴ پرداخت می گردد.

جدول مناطق جنگی و جنگزده موضوع ماده (۳) آئین نامه اجرائی ماده (۴) قانون اعطای امتیازات اینارگری

مناطق	مقطع زمانی		درصد
	تا تاریخ	از تاریخ	
خطی که از جزیره آبادان به خرمشهر - جفیر - عین خوش - دهلران - چنگوله - صالح آباد - رووان - گیلانغرب - سرپل ذهاب - از گله می گذرد و در شمال نوسود ختم می شود.	۶۷/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۱	٪۳
خطی که از تلاقی رودخانه بهمنشیر و رود کارون به شادگان - اهواز - شوش - دزفول - اندیمشک می گذرد و طی خط مستقیم به شرق دهلران وصل می شود.	۶۱/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۱	٪۳
خطی که از شمال چنگوله به ایلام - اسلام آباد - پاه - بسطام - سقز - بوکان - مهاباد - نقده و اشنویه وصل و در مرز ایران - ترکیه و عراق ختم می شود.	۶۷/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۰	٪۱/۵
خطی که از شمال دهلران به ملکشاهی - کرمانشاه - کامیاران - سنندج - دیواندره میگذرد و طی خط جاده ای در شرق سقز ختم می شود .	۶۱/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۱	٪۱/۵
خطی که از تلاقی کارون و بهمنشیر به دارخوین - سوسنگرد - هفت تپه - شوش - دزفول - اندیمشک میگذرد و به شرق دهلران وصل می شود.	۶۷/۶/۳۱	۶۱/۶/۳۱	٪۱/۵

تبصره ۱ - کلیه مناطق مذکور و غرب آن از مزایای مناطق مربوط بهره مند خواهند شد.

تبصره ۲ - جزایر خارک - سیری - ابو موسی - لارک نیز با توجه به تصویبنامه هیأت دولت از

تاریخ ۵۹/۶/۳۱ لغایت ۶۷/۶/۳۱ مشمول امتیاز (٪۱/۵) افزایش سنواتی می باشد.

ابلاغیه ستاد کل نیروهای مسلح در خصوص احتساب سابقه خدمت داوطلبانه کارکنان وظیفه و

رسمی در جبهه

در اجرای تدبیر مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) و ابلاغیه شماره ۱۱/۴۰/۲۰۶/ط مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۲۱ ستاد کل نیروهای مسلح و ماده ۳ آئین نامه اجرایی "نحوه تعیین فوق العاده ایثارگری، نشان ها و خدمات اداری" ابلاغیه مذکور:

۱- " سه چهارم مدت خدمت کارکنان پایور و وظیفه که توسط ارتش جمهوری اسلامی

ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، کمیته، شهربانی و ژاندارمری (نیروی انتظامی)، وزارت سپاه و وزارت دفاع و جهاد سازندگی سابق به جبهه و مناطق عملیاتی دوران دفاع

مقدس اعزام شده اند، خدمت داوطلبانه تلقی می گردد. " و برابر جدول شماره ۴ بند ۴ فصل یکم دستور العمل شماره ۲۰۰/۱۴۵۹۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۱ معاونت توسعه مدیریت

و سرمایه انسانی رئیس جمهور از فوق العاده ایثارگری برخوردار می گردند.

۲- کارکنان رسمی (پایوران) منتقل شده از نیروهای مسلح به دستگاه های مشمول قانون

مدیریت خدمات کشوری که در جبهه خدمت کرده اند سه چهارم سابقه حضور آنان به عنوان حضور داوطلبانه محاسبه و برابر جدول شماره ۴ بند ۴ فصل یکم دستور العمل شماره

۲۰۰/۱۴۵۹۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۱ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور از فوق العاده ایثارگری برخوردار می گردند.

۳- کارکنان رسمی و پیمانی شاغل در شهرداری ها و دستگاه هایی که مشمول قانون نظام

پرداخت هماهنگ کارکنان دولت می باشند، از امتیازات مندرج در بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور (سابق) از جمله یک گروه

تشویقی به ازای هر سال حضور داوطلبانه از امتیاز ضریب ۶ درصد بهره مند خواهند شد.

۴- مطابق تاریخ قید شده در ابلاغیه مذکور، این امتیازات از تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۱ قابلیت

اجرایی دارد.

- ۵- گواهی هایی که بر مبنای مفاد بخشنامه شماره ۴۱/۴۲۰۰ مورخ ۱۳۷۴/۲/۶ سازمان امور استخدامی کشور در رابطه با مراجع و مقامات صالح صادر کننده گواهی خدمت در جبهه صادر گردیده ملاک عمل می باشد .
- ۶- با توجه به نظریه معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور به شماره نامه ۲۲۲/۹۱/۲۹۰۷۳ مورخ ۱۳۹۱/۴/۳، دستگاه های اجرایی می توانند با استعلام مدت حضور در جبهه از مراجع ذیربط در بخشنامه شماره ۴۱/۴۲۰۰ مورخ ۱۳۷۴/۲/۶ سازمان امور اداری و استخدامی کشور، نسبت به اعمال امتیاز فوق العاده ایثارگری ، مطابق جدول شماره ۴ امتیازات بخشنامه شماره ۲۰۰/۱۴۵۹۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۱ معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور اقدام نمایند .

بخشنامه شماره ۴۱/۴۲۰۰ مورخ ۱۳۷۴/۲/۶ سازمان امور اداری و استخدامی کشور در مورد مراجع و

مقامات صادر کننده گواهی خدمت در جبهه

با توجه به اینکه در اجرای امتیاز حضور در جبهه موضوع ردیف های ۲، ۳ و ۸ بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۱۳۷۱/۵/۲۰ (اعطای گروه تشویقی و افزایش سنواتی) ابهاماتی در خصوص مراجع ذیصلاح صدور گواهی و مناطقی که جبهه قلمداد می گردد برای دستگاه ها وجود دارد، ضمن اعلام اینکه به استناد بند ج تبصره ۴ ماده ۳ قانون نظام پرداخت کارکنان دولت اعطای گروه و افزایش سنواتی به رزمندگان موکول به انجام خدمت در جبهه می باشد، لذا قید عبارت "خدمت در جبهه" در گواهی های صادره الزامی است. بنابراین، بدین وسیله مراجع و مقامات ذیصلاح صادر کننده گواهی خدمت در جبهه را به شرح ذیل اعلام می دارد:

الف) فرماندهان لشکر و تیپ های مستقل به بالاتر در نزاجا و نرسا

ب) فرماندهان پایگاه و بالاتر در نداجا، نهجا، ندسا و نهسا

ج) فرماندهان نواحی و بالاتر در نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

د) فرماندهان نواحی انتظامی و بالاتر در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

ضمناً در مورد نیروهایی که از طریق یگان ارتش جمهوری اسلامی ایران در جبهه خدمت نموده اند به استناد نامه شماره ۱۰۷-۰۱-۷۱۴/ی مورخ ۱۳۷۳/۹/۳۰ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران با عناوین ذیل با نیروهای ذیربط مکاتبه نمایند:

- نزاجا (معاونت احتیاط - صدور کارت پایان خدمت)

- نهجا (آج کل - کارگزینی وظیفه)

- نداجا (آج کل - مد عملیات - کارگزینی وظیفه)

بنابراین دستگاه ها موظفند من بعد مراتب حضور در جبهه افرادی را که گواهی های مبنی بر حضور در مناطق عملیاتی یا جنگی ارائه می نمایند به استناد نامه شماره ۱۱۷/۸/۸/۱۷۰۲/الف مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۶ معاونت اطلاعات و عملیات ستاد کل نیروهای مسلح به کلیه نیروها از مراجع صادر کننده گواهی استعلام نمایند و در صورت تأیید خدمت در جبهه اقدام لازم به عمل آورند.

تصویب نامه شماره ۵۱۷۰۵۱۷۴۴ مورخ: ۱۳۷۶/۱/۲۴ در خصوص نحوه احتساب سابقه حضور

در جبهه و شمول امتیازات جبهه به کارکنان اعزامی به مناطق جنگی

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۶/۱/۲۴ بنا به پیشنهاد وزارت دفاع و به استناد بند(ج) تبصره(۴)

ماده(۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰ - تصویب نمود:

۱ - نصف مدت خدمت کلیه نیروهایی که در طول سال های دفاع مقدس از ۱۳۵۹،۶،۳۱ لغایت ۱۳۶۷،۵،۲۹ از طریق ارگانهای غیر از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی نظیر کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان تبلیغات اسلامی، خیرگزاری جمهوری اسلامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارت راه و ترابری (اداره کل راه کربلا) به مناطق عملیاتی و جنگی جنوب و غرب کشور اعزام شده و همگام با رزمندگان اسلام در زمینه های فرهنگی، تبلیغی، پشتیبانی، امدادی و فنی و مهندسی فعالیت داشته اند به عنوان سابقه حضور در جبهه تلقی شده و مشمول امتیازات جبهه و جنگ موضوع قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰ - قرار می گیرد.

۲ - خلبانانی که در طول جنگ تحمیلی در خدمت نیروهای نظامی بوده اند و بعد از آن در بخش کشوری مشغول به کار شده اند، همچنین راهنمایان کشتی ها در مناطق جنگی خلیج فارس و سرباز معلمانی که در طول سال های یاد شده در مناطق جنگی جنوب و غرب کشور خدمت کرده اند نیز مشمول امتیازات موضوع این مصوبه می شوند.

۳ - تشخیص مدت حضور در مناطق عملیاتی و جنگی و نوع خدمت (داوطلبانه یا موظف) و تأیید مدارک و صدور گواهی مربوط توسط کمیسیونی که در ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل می شود انجام می گیرد.

۴ - دستورالعمل اجرایی این تصویب نامه ظرف دو ماه از تاریخ تصویب توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و ابلاغ می شود.

دستور العمل بند چهارم مصوبه شماره ۵۱۷۰۰/ت/۵۷۴۴ مورخ ۲۶/۱/۲۲ هیأت وزیران در خصوص

نحوه احتساب مدت خدمت کارکنان دولت در مناطق عملیاتی جنگی

ماده ۱ - این دستورالعمل در اجرای بند چهارم مصوبه هیأت وزیران در خصوص مدت خدمت کارکنان رسمی دولت که از تاریخ ۵۹/۶/۳۱ تا ۶۷/۵/۲۹ و از طریق ارگانهای غیر از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی به مناطق عملیاتی و جنگی اعزام شده و در زمینه های فرهنگی تبلیغی پشتیبانی امدادی و فنی مهندسی فعالیت داشته اند تنظیم گردیده است.

ماده ۲ - کلیه دستگاه ها موظفند پس از ارائه درخواست فرد مراتب را از مراجع اعزام کننده استعلام در صورتی که مرجع اعزام کننده غیر از دستگاه متبوعه مستخدم باشد و سپس با امضای بالاترین مقام اجرایی وزارت سازمان طبق فرم پیوست به نیروی مقاومت بسیج سپاه جهت طرح در کمیسیون ماده ۳ این دستورالعمل ارسال نمایند.

تبصره ۱ - قسمت الف فرم پیوست که متضمن تعداد دفعات حضور افراد در مناطق عملیاتی و جنگی می باشد در دو نسخه اصل و کپی توسط دستگاه تکمیل می شود و چنانچه تعداد دفعات حضور در مناطق مذکور بیش از ردیف های مندرج در فرم باشد از فرم های مجدد استفاده خواهد شد.

تبصره ۲ - به منظور اطلاع و سهولت و تسریع در انعکاس تقاضای افراد مشمول مصوبه کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت اعم از ستادی و استانی موظفند به طرق مقتضی موضوع برخورداری افراد از این تسهیلات و تشکیل کمیسیون را اعلام نمایند.

ماده ۳ - تشخیص مدت حضور در مناطق عملیاتی و جنگی و نوع خدمت داوطلبانه یا موظف و صدور گواهی به عهده کمیسیونی است که در نیروی مقاومت بسیج سپاه مرکب از اعضای زیر تشکیل می گردد:

۱ - جانشین معاونت نیروی انسانی

۲ - جانشین مدیریت کارگزینی و خدمات

۳- مسؤول مرکز عملیات نیروی انسانی بسیج نمسا به عنوان دبیر

۴- نماینده اداره سازمان مربوطه

تبصره ۱- حسب مورد از نماینده دستگاه اعزام کننده جهت شرکت در کمیسیون دعوت به عمل می آید.

تبصره ۲- جلسات کمیسیون حداقل هر ۱۵ روز یکبار تشکیل می گردد و کمیسیون موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ وصول درخواست نتیجه را به دستگاه محل خدمت مستخدم و ذینفع اعلام نماید.

ماده ۴- کمیسیون مدت حضور در مناطق عملیاتی و جنگی فرد را بررسی و پس از محاسبه ، خدمت در جبهه را بدون ذکر تاریخ به عنوان گواهی قطعی تائید و اعلام می نماید .

تبصره - در صورتی که حضور فرد در مناطق جنگی متوالی بوده باشد کمیسیون عنوان متوالی بودن را در گواهی صادره ذکر می نماید در غیر این صورت متناوب محسوب خواهد شد.

ماده ۵- نیروی مقاومت بسیج سپاه پس از رسیدگی موضوع در کمیسیون مربوطه نتیجه را طبق گواهی رسمی با توجه به تبصره ۲ ماده ۳ به دستگاه ذیربط ارسال می نماید.

ماده ۶- مدت حضور در جبهه موضوع این دستورالعمل صرفاً ملاک عمل در اعطا امتیازات جبهه و جنگ موضوع تبصره ۴ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰

می باشد. (بخشنامه شماره ۲۷۲۷/د مورخ ۷۱/۵/۲۰ سازمان امور اداری و استخدامی کشور)

تبصره - تسهیلات موضوع مصوبه در این دستورالعمل شامل افرادی که محل جغرافیایی خدمت و پست سازمانی مورد تصدی آنها در مناطق عملیاتی و جنگی موضوع مصوبه فوق اشاره قرار دارند

و مقررات دیگری در مورد آنها اعمال می شود نخواهد بود.

ماده ۷- در صورت اعتراض به تصمیمات مذکور فرد می بایست ظرف مدت یکماه از تاریخ ابلاغ

گواهی به روش مذکور در ماده ۲ این دستورالعمل اعتراض کتبی خود را به دبیرخانه کمیسیون تحویل نماید.

تبصره ۱- رسیدگی به اعتراضات به عهده کمیسیون تجدید نظر مرکب از اعضا زیر بوده و تصمیمات این کمیسیون قطعی و لازم الاجرا است.

۱- معاون نیروی انسانی نیروی مقاومت بسیج سپاه

۲- مدیر کارگزینی و خدمات نیروی مقاومت بسیج سپاه

۳- مسئول مرکز عملیات نیروی انسانی بسیج

۴- نماینده اداره - سازمان

تبصره ۲- کمیسیون تجدید نظر موظف است ظرف مدت یکماه پس از وصول تقاضا نتیجه را از طریق نیروی مقاومت بسیج سپاه موضوع ماده ۵ به دستگاه محل خدمت و ذینفع اعلام نماید.

تبصره ۳- نیروی مقاومت بسیج موضوع ماده ۵ رونوشت اقدامات انجام شده را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی ارسال نماید.

تبصره ۴- مدت فعالیت کمیسیون های... و تبصره ۱۷ از تاریخ ۸۰/۱/۱۵ تا ۸۰/۱۱/۱۵ حداکثر به مدت ۱۰ ماه خواهد بود.

ماده ۸- این دستورالعمل مشتمل بر ۸ ماده و ۱۰ تبصره توسط ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تهیه و در تاریخ ۷۹/۱۱/۱۶ پس از هماهنگی با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب رسید.

قانون احتساب خدمت در جبهه افراد جزو خدمت دوره ضرورت

ماده واحده - کلیه افرادی که به سن مشمولیت نرسیده و کسانی که دارای یکی از معافیت های مقرر در قانون خدمت وظیفه عمومی بوده و طبق همان قانون واجد شرایط اعزام به خدمت نباشند ، به طور داوطلب در جبهه خدمت نموده یا بنمایند و مجموعه دوره آموزش و حضور در جبهه کمتر از سه ماه نباشد و همچنین ایامی که بعد از این مدت در مناطق عملیاتی خدمت نمایند، جزو خدمت دوره ضرورت آنان محسوب خواهد شد.

تبصره ۱ - از تاریخ تصویب این قانون اعزام شوندگان به مناطق عملیاتی در صورتی از مزایای این قانون بهره مند می شوند که دارای پانزده سال تمام باشند.

تبصره ۲ - در صورتی که مدت خدمت افراد موضوع این قانون در منطقه عملیاتی معادل یا بیشتر از خدمت دوره ضرورت باشد، کارت پایان خدمت آنان توسط نیروی اعزام کننده صادر و تحویل خواهد شد و چنانچه مدت خدمت در منطقه عملیاتی کمتر از مدت خدمت دوره ضرورت باشد، کسری آن را تا مدت مقرر خدمت دوره ضرورت با اخذ دفترچه آماده به خدمت و معرفی اداره وظیفه عمومی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی انجام خواهد داد.

تبصره ۳ - کسانی می توانند از مزایای این قانون استفاده نمایند که چنانچه بیش از حقوق و فوق العاده سربازی اخذ کرده اند و یا اخذ می کنند مابه التفاوت آن را به خزانه واریز نمایند.

تبصره ۴ - کسانی که به علت حضور در جبهه پس از رسیدن به سن مشمولیت خود را به اداره نظام وظیفه برای گرفتن کارت آماده به خدمت معرفی نکرده باشند، غایب محسوب نشده و مشمول این قانون خواهند شد.

تبصره ۵ - آئین نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه های کشور ، دفاع و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

آئین نامه اجرایی قانون احتساب خدمت در جبهه افراد جزو خدمت دوره ضرورت

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۷،۲،۷ بنا به پیشنهاد وزارتخانه‌های کشور، دفاع و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی آئین نامه اجرایی قانون احتساب خدمت در جبهه افراد جزو خدمت دوره ضرورت مصوب ۶۶،۷،۲۶ مجلس شورای اسلامی را به شرح زیر تصویب نمودند.

ماده ۱ - در اجرای قانون احتساب خدمت در جبهه افراد جزو خدمت دوره ضرورت مصوب ۱۳۶۶،۷،۲۶ مجلس شورای اسلامی (که در این آئین نامه قانون نامیده می شود) مدت خدمت در جبهه افراد به شرح زیر جزو خدمت دوره ضرورت محسوب می گردد.

۱ - کسانی که دارای حداقل ۱۵ سال تمام بوده و قبل از سن مشمولیت به مناطق عملیاتی اعزام شده یا بشوند .

۲ - کسانی که دارای یکی از معافیت های مقرر در قانون خدمت وظیفه عمومی بوده و طبق همان قانون واجد شرایط اعزام به خدمت نباشد.

۳ - کسانی که در جبهه به سن مشمولیت رسیده یا می رسند.

تبصره ۱ - نسبت به قبل از تصویب قانون داشتن حداقل ۱۵ سال تمام شرط نیست.

تبصره ۲ - افراد مذکور در بند ۳ این ماده مکلفند پس از اتمام خدمت در جبهه در صورتی که فاقد یکی از معافیت های مقرر در قانون خدمت وظیفه عمومی باشند، بلافاصله خود را به حوزه های وظیفه عمومی محل صدور شناسنامه یا سکونت معرفی نمایند.

ماده ۲ - معافیت های مقرر در (قانون) عبارتند از :

الف - معافیت تحصیلی.

ب - معافیت پزشکی (موقت یا دائم)

ج - معافیت کفالت (موقت یا دائم)

د - معافی خانواده شهدا، معلولان، اسرا، مفقودالآثرها.

ه - معافیت های موضوع مواد ۶ و ۷ و ۸ و ۹ قانون خدمت وظیفه عمومی.

و - معافیت قانون تأمین هیأت علمی دانشگاه ها.

ز - معافیت موضوع ماده ۳ قانون اصلاح تبصره ۲ ماد ۱ و اصلاح ماده ۹ و الحاق یک ماده به قانون خدمت وظیفه عمومی.

ح - معافیت های مربوط به متولدین سال های ۱۳۳۷ و قبل از آن.

ماده ۳ - احتساب دوره آموزش پس از تصویب این قانون مشروط به اعزام، بلافاصله پس از دوره آموزش می باشد. مگر عدم اعزام به علل زیر باشد.

۱ - شهادت یا فوت بستگان طبقه ۱ و ۲ (پدر - مادر - خواهر - برادر - فرزند) و در طبقه ۳ (عمو - عمه - خاله - دایی). یا همسر.

۲ - حادثه یا بیماری در حین آموزش که توانایی اعزام و خدمت در جبهه را از فرد سلب نماید (بنا به تشخیص بهداری مراکز آموزش و یا بهداری نیروی اعزام کننده).

۳ - عدم نیاز به اعزام نیرو پس از آموزش که توسط مسئولین اعزام اعلام می گردد.

ماده ۴ - خدمت افراد موضوع قانون در کلیه نقاط جبهه و مناطق عملیاتی جزو خدمت دوره ضرورت محسوب خواهد شد.

تبصره ۱ - خدمت در مناطقی غیر از جبهه و مناطق عملیاتی حتی به عنوان نیاز یا مأموریت مشمول استفاده از مزایای این قانون نمی باشد.

تبصره ۲ - مناطق عملیاتی که در احتساب حقوق و فوق العاده سربازی مؤثر خواهد بود. مناطقی است که به پیشنهاد ستاد کل سپاه پاسداران و ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای عالی دفاع رسیده و اعلام شده باشد.

ماده ۵ - در صورتی که مجموع خدمت افراد موضوع قانون اعم از آموزش و حضور در جبهه و یا مناطق عملیاتی معادل یا بیشتر از خدمت دوره ضرورت باشد افراد مذکور به حوزه های وظیفه عمومی محل صدور شناسنامه یا محل سکونت معرفی تا برای آنان دفترچه آماده به خدمت به تاریخ سه ماه

اولیه اعزام صادر و سپس کارت پایان خدمت آنان با رعایت تبصره ۳ قانون توسط نیروی اعزام کننده صادر و تحویل خواهد شد.

تبصره - مراتب پایان خدمت دوره ضرورت افراد موضوع این ماده توسط نیروی صادر کننده کارت پایان خدمت به حوزه وظیفه محل صدور شناسنامه و حوزه صادر کننده دفترچه آماده به خدمت اعلام خواهد شد.

ماده ۶- افرادی که مجموع مدت آموزش نظامی و حضور در جبهه و یا مناطق عملیاتی آنان کمتر از مدت دوره ضرورت باشد، ملزم هستند به اداره وظیفه عمومی محل صدور شناسنامه یا سکونت مراجعه و دفترچه آماده به خدمت اخذ نمایند و کسری خدمت را با معرفی حوزه نظام وظیفه تا مدت مقرر در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی انجام دهند.

تبصره ۱- کارت پایان خدمت افراد موضوع این ماده توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی صادر و تحویل خواهد شد و مراتب پایان خدمت به حوزه وظیفه عمومی محل صدور شناسنامه و صادر کننده دفترچه آماده به خدمت اعلام خواهد گردید.

تبصره ۲- افرادی که قبل از تصویب قانون به جبهه و یا مناطق عملیاتی اعزام شده و اکنون در یکی از نهادهای نظامی یا انتظامی مشغول انجام خدمت وظیفه باشند، مابقی خدمت دوره ضرورت را در همان نیرو سپری نموده و کارت پایان خدمت را از نیروی مذکور دریافت خواهند کرد.

ماده ۷- افرادی می توانند از مزایای این قانون استفاده نمایند که در زمان خدمت در جبهه و یا مناطق عملیاتی و جوهی بیش از حقوق و فوق العاده سربازی اخذ ننموده یا نمایند.

در غیر این صورت بایستی مابه التفاوت وجوه دریافتی را به حسابی که نیروی اعزام کننده مشخص خواهد نمود به حساب خزانه واریز و فیش مربوطه را به نیروی اعزام کننده ارائه تا گواهی انجام خدمت در جبهه یا مناطق عملیاتی برای آنان صادر شود.

ماده ۸ - مدت قابل احتساب حضور در جبهه افراد موضوع قانون به عنوان خدمت دوره ضرورت از یک سال خدمت اجباری در مناطق عملیاتی سربازان وظیفه موضوع ماده ۵ قانون الحاق موادی به قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۶۵،۱،۲۶ کسر خواهد شد.

ماده ۹ - کسانی که حین خدمت در جبهه به سن مشمولیت رسیده و نتواند خود را به اداره وظیفه عمومی جهت دریافت دفترچه آماده به خدمت معرفی نمایند. ضمن اینکه این ایام جزو خدمت دوره ضرورت محسوب می شود با ارائه گواهی کسر خدمت صادره از سوی نیروی مسلحی که مجاز به اعزام باشد به حوزه نظام وظیفه از وی رفع غیبت به عمل می آید.

ماده ۱۰ - چنانچه افرادی قبل از اعزام به آموزش یا جبهه و مناطق عملیاتی غیبت داشته باشند. نمی توانند از مزایای این قانون استفاده نمایند. و نیز افرادی که در زمان خدمت در جبهه به سن مشمولان رسیده و مطابق تبصره ۲ ماده ۱ همین آئین نامه پس از اتمام مدت تعهد یا مأموریت، خود را به حوزه نظام وظیفه معرفی نمایند مدت خدمت ایشان در اعزام های مجدد قابل احتساب نخواهد بود.

ماده ۱۱ - چنانچه افراد موضوع این قانون قبل از پایان مدت مأموریت اقدام به ترک جبهه یا مناطق عملیاتی بنمایند یا پس از اتمام مدت مأموریت بدون اخذ برگ پایان مأموریت یا ترخیص، (که حداکثر ظرف یک ماه پس از اتمام مدت مأموریت صادر خواهد شد) جبهه یا مناطق عملیاتی را ترک نمایند در این نوبت اعزام مشمول استفاده از این قانون نخواهند شد.

تبصره ۱ - ترک خدمت چنانچه به تشخیص نیروی اعزام کننده موجه باشد از شمول این ماده خارج خواهد بود.

تبصره ۲ - افراد موضوع این قانون پس از اتمام مدت تعهد یا مأموریت تکلیفی نسبت به ادامه خدمت در جبهه ندارند، مگر آن که نیروها در حال آماده باش کامل باشند که در این صورت این مدت نیز محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۲ - در صورتی که هلال احمر و جهاد سازندگی و سایر نهادهای مشابه حسب ضرورت و وظایف اصلی خود در ارتباط با جنگ افرادی را به جبهه یا مناطق عملیاتی اعزام نمایند. باید با هماهنگی و موافقت سپاه پاسداران باشد در غیر این صورت گواهی کسر خدمت برای آنان صادر نخواهد شد.

تبصره ۱- در مورد افرادی که قبل از تصویب این آئین نامه از طریق نهادهای موضوع ماده فوق به جبهه یا مناطق عملیاتی اعزام شده باشند. نهادهای مذکور باید مراتب را به ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام دارند تا حسب مورد کارت پایان خدمت یا گواه کسر خدمت از سوی سپاه برای آنان صادر شود.

تبصره ۲ - نحوه اجرای این ماده و تبصره ۱ آن طی دستورالعملی از سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به هلال احمر و جهاد سازندگی و عنداللزوم سایر نهادهای مشابه ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۱۳ - مدت بازداشت افراد موضوع قانون که در اثر ارتکاب جرائم عمدی یا تخلفات انضباطی صورت گرفته باشد و همچنین ایامی که غیبت داشته باشند به عنوان خدمت دوره ضرورت محسوب نخواهد شد.

تبصره - به ازای هر روز غیبت غیر موجه ۳ روز از ایام خدمت قابل احتساب کسر خواهد شد.

ماده ۱۴ - مدت درمان و استراحت پزشکی افرادی که به علت شرکت در عملیات یا مأموریت یا آموزش قبل از اعزام مجروح شده یا بشوند با تأیید بهداری نیروی اعزام کننده مطابق قانون خدمت و وظیفه عمومی جزو خدمت دوره ضرورت محسوب خواهد شد.

ماده ۱۵ - مشمولانی که بر اساس قانون خدمت و وظیفه عمومی معاف از خدمت تشخیص داده شده یا بشوند در صورتی که بخواهند از مزایای قانون استفاده نمایند با رعایت مفاد این آئین نامه به آنان کارت پایان خدمت داده شده و کارت معافیت قبلی اخذ خواهد گردید.

ماده ۱۶ - اعطای هر گونه کسر خدمت موضوع قانون صرفاً بر اساس این آئین نامه به عمل خواهد آمد و کلیه بخشنامه ها و کلیه بخشنامه ها و دستورالعمل های قبلی ملغی الاثر خواهد بود .

قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مجلس شورای اسلامی و

اصلاحات آن

ماده ۳- جدول و نحوه ارتقای گروه مستخدمان با در نظر گرفتن ارزش کار ، میزان مسؤولیت ها ، اهمیت وظایف ، سوابق تجربی ، تحصیلات و ارزشیابی شاغلین تعیین خواهد شد که در زمان تطبیق حقوق و مزایای کارکنان شاغل و همچنین در اجرای موضوع ماده ۲ این قانون نیز ملاک عمل قرار خواهد گرفت . تعداد گروه های قابل تخصیص در هر مقطع تحصیلی با در نظر گرفتن عوامل فوق الی ۷ گروه تعیین می گردد .

تبصره ۱- مستخدمانی که ارتقای گروه می یابند حقوق آنها براساس عدد مینا در گروه جدید به اضافه مجموع افزایش های سنواتی در گروه قبل تعیین می گردد .

تبصره ۲- مستخدمانی که مشاغل آنان دارای ویژگی های خاص و پیچیده بوده و از حساسیت بالایی برخوردار است و یا دارای مهارت های خاص و خارق العاده می باشند در یکی از گروه های جدول موضوع ماده ۱ تخصیص می یابند .

تبصره ۳- مستخدمانی که به درجه رفیع شهادت نائل شده یا می شوند همواره در دو گروه بالاتر از مستخدمان شاغل و مشابه تخصیص می یابند و بر اساس گروه تعیین شده از افزایش سنواتی سالانه کماکان برخوردار خواهند شد .

تبصره ۴- دولت می تواند در موارد زیر به مستخدمان یک الی دو گروه تشویقی علاوه بر گروه استحقاقی آنان اعطا نماید .

الف - آزادگان

ب - جانبازان انقلاب اسلامی

ج - رزمندگانی که حداقل ۶ ماه متوالی یا ۹ ماه متناوب در جبهه های نبرد حق علیه باطل خدمت نموده اند .

د - مدیران

هـ - مستخدمانی که خدمات برجسته انجام داده باشند .

تبصره ۵ - مستخدمانی که تنزل گروه می یابند مابه التفاوت حقوق مبنای گروه قبلی با گروه جدید به اضافه مجموع افزایش های سنواتی قبلی را دریافت خواهند نمود .

هرگونه افزایش های سنواتی بعدی این قبیل مستخدمان در گروه جدید و نیز افزایش حقوق ناشی از ارتقای گروه بعدی آنان تا استهلاك کامل از مابه التفاوت مذکور کسر خواهد شد .

تبصره ۶ - تحصیلات غیر رسمی مستخدمانی که قابلیت انطباق با مدارک تحصیلی رسمی را داشته باشند با مدارک تحصیلی رسمی همتر از خواهند شد .

تبصره ۷ - دولت می تواند به ایثارگرانی که مشمول بندهای (د) و (ه) تبصره (۴) این ماده می شوند، علاوه بر گروه های تشویقی تبصره یاد شده یک الی دو گروه تشویقی دیگر اعطا نماید .

ماده ۱۷ - در صورتی که مبلغ حقوق و فوق العاده شغل مستخدمان مشمول این قانون پس از تطبیق وضع استخدامی با مقررات این قانون از مجموع حقوق و فوق العاده هائی که طبق قوانین و مقررات مورد عمل مستحق دریافت آن هستند کمتر شود تفاوت این دو مبلغ را به عنوان تفاوت تطبیق حقوق دریافت خواهند کرد . هرگونه افزایش بعدی حقوق و فوق العاده شغل اینگونه مستخدمان تا استهلاك کامل از تفاوت تطبیق مذکور کسر خواهد شد .

تبصره - دولت می تواند به منظور تطبیق وضع مقررات مربوط به امتیازات پایه ها و سنوات ترفیع تشویقی یا سایر عناوین مشابه که تاکنون اعمال می شده است معادل آن را به کلیه کارکنان شاغل و بازنشسته بابت سوابق خدمت در جبهه ، بسیج ، مناطق جنگ زده و محروم و سوابق اسارت ، مفقودالأثر بودن و جانبازی اعطا نماید .

^۱ - بر اساس ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۷) به ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۸۱/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی ، تبصره (۷) به ماده (۳) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰،۶،۱۳ - اضافه می شود .

آئین نامه قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۰/۱۰/۲۲ بنا به پیشنهاد شماره ۴۹۷۱/د مورخ ۱۳۷۰/۸/۱۹ سازمان امور اداری و استخدامی کشور و به استناد ماده (۲۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳، آئین نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۸- پس از تطبیق وضع، ضریب افزایش سنواتی مستخدمانی که به درجه رفیع شهادت نایل شده یا می شوند پنج درصد (۵٪) در هر سال خواهد بود.

تبصره - اعضای هیأت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی که به درجه رفیع شهادت نایل شده یا می شوند می توانند از امتیازات قانون و آئین نامه اجرایی و اصلاحات بعدی به نحو مقتضی استفاده نمایند.

ماده ۱۷ - اعطای گروه تشویقی به مستخدمان مشمول تبصره (۴) ماده سه قانون علاوه بر گروه استحقاقی در مجموع حداکثر شامل دو (۲) گروه و تا گروه بیست (۲۰) جدول موضوع ماده یک قانون مزبور خواهد بود. ضوابط اعطای گروه های تشویقی به مشمولان این ماده و نیز نحوه اعطای امتیازات مذکور در تبصره ماده (۱۷) قانون با توجه به امتیازات قبلی مشمولان تبصره مزبور توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به دستگاه ها ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۱۸ - از تاریخ ۱۳۷۰/۱/۱ حقوق و وظیفه مستخدمانی که به درجه رفیع شهادت نایل شده یا می شوند همانند مستخدمان شاغل تعیین می شود مستخدمان مزبور با رعایت ضوابط طرح طبقه بندی مشاغل در گروه های مربوط تخصیص یافته و همواره از (۲) گروه بالاتر استفاده خواهند نمود و از افزایش سنواتی تا رسیدن به شرایط عمومی بازنشستگی (۳۰ سال خدمت) از زمان استخدام مشابه شاعلان برخوردار خواهند شد و پس از مدت مزبور حقوق و وظیفه آنان طبق مقررات و ضوابط مربوط به حقوق بازنشستگی تعیین و پرداخت می گردد .

بخشنامه شماره ۰۳/۹۵۷۲۹ ط مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۸ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در مورد نحوه

اجرائی تبصره ۷ الحاقی به ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت

نظر به اینکه در خصوص تاریخ و نحوه اجرای قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۷ به ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۸۱/۱/۲۱ مجلس شورای اسلامی ، از این سازمان استعلام هایی به عمل آمده است ، لذا به منظور رفع ابهام مراتب ذیل ابلاغ می گردد :

- دستگاه های مشمول قانون فوق می توانند از تاریخ ۸۱/۳/۷ به بعد به آن دسته از مستخدمان ایثارگر واجد شرایطی که مشمول بندهای «د» و «ه» تبصره ۴ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت می شوند و قبلاً از حداکثر دو گروه تشویقی برخوردار شده اند در صورت استحقاق یک الی دو گروه تشویقی دیگر اعطا نمایند .

- مجموع گروه های تشویقی ناشی از اجرای تبصره ۴ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ پرداخت و تبصره ۷ الحاقی اعم از ایثارگری ، خدمات برجسته و مدیران تا ۴ گروه بوده و در هر حال حداکثر گروه های قابل احراز توسط مستخدمان از گروه ۲۰ تجاوز نخواهد کرد .

- در اعطای گروه های تشویقی موضوع تبصره ۷ الحاقی ، رعایت دستورالعمل تشخیص خدمت برجسته و ضوابط گروه های تشویقی مدیران الزامی است .

- به ایثارگران مشمول بند «ه» تبصره ۴ ماده ۳ قانون نظام هماهنگ ، خارج از آمار و سهمیه کارکنان برجسته واحد سازمانی خود ، گروه تشویقی بابت خدمات برجسته ناشی از ارزشیابی سالانه اعطا می گردد .

- دریافت توأمان دو گروه تشویقی بابت خدمات برجسته و مدیران ، در صورت واجد شرایط بودن مستخدم ایثارگر و رعایت سایر مقررات مربوط بلامانع می باشد .

بخشنامه شماره ۲۲۲۲/د مورخ ۲۰/۵/۷۱ سازمان امور اداری و استخدامی کشور در خصوص

امتیازات ایثارگری

پیرو بخشنامه شماره ۷۰۵/د مورخ ۱۳۷۱/۲/۱۶ و در ادامه اجرای قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان ، امتیازات دیگری برای ایثارگران عزیز در نظر گرفته شده است که به منظور ساده کردن مقررات و پرهیز از ابهامات احتمالی ، مفاد این بخشنامه حاوی امتیازات جدید و امتیازات قبلی از تاریخ ۱۳۷۰/۱/۱ جایگزین بخشنامه شماره ۷۰۵/د مورخ ۱۳۷۱/۲/۱۶ می گردد .

- ۱- کلیه آزادگان و جانبازان از امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر برخوردار خواهند بود .
- ۲- آزادگان ، اسرا و مفقودان تا حداکثر سه سال سابقه اسارت یا مفقودیت ، جانبازان تا حداکثر ۴۰٪ از کارافتادگی ، رزمندگان با حداقل ۶ ماه سابقه خدمت متوالی یا ۹ ماه متناوب در جبهه در فاصله زمانی ۱۳۵۹/۶/۳۱ لغایت ۱۳۶۷/۵/۲۹ (تاریخ آتش بس) همواره از یک گروه تشویقی بالاتر از گروه استحقاقی خود (براساس نظام هماهنگ پرداخت) برخوردار خواهند شد .
- ۳- آزادگان ، اسرا و مفقودان با بیش از سه سال سابقه اسارت یا مفقودیت ، جانبازان با بیش از ۴۰٪ از کارافتادگی ، رزمندگان با بیش از سه سال سابقه خدمت در جبهه در فاصله زمانی فوق الذکر همواره از دو گروه تشویقی بالاتر از گروه استحقاقی خود برخوردار می گردند .
- ۴- امتیازات بندهای ۲ و ۳ در مورد آزادگان و جانبازان پس از اعمال بند یک اعمال خواهد شد .
- ۵- میزان فوق العاده شغل براساس مقطع تحصیلی بالاتر و گروه شغل مربوطه تعیین و پرداخت خواهد شد.

۶- در صورتی که مستخدم نتواند به دلایل ذیل از امتیاز مقطع تحصیلی بالاتر استفاده نماید یک گروه علاوه بر گروه استحقاقی مستخدم به وی اعطا می شود :

- الف - عدم پیش بینی مدرک تحصیلی بالاتر در شرایط احراز رشته شغلی مورد تصدی
- ب - عدم وجود مقطع تحصیلی بالاتر (مثلاً در مورد دارندگان مدرک تحصیلی دکترا)

ج - داشتن مدرک تحصیلی پایان دوره ابتدایی یا دوره تکمیلی نهضت سواد آموزی یا تحصیلات کمتر از آن .

۷- گروه ورودی افرادی که در طول جنگ تحصیلی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ لغایت ۱۳۶۷/۵/۲۹ به مدت حداقل یکسال متوالی یا متناوب در جبهه های نبرد حق علیه باطل مسؤولیت فرماندهی گروهان به بالا را داشته اند همانند به شرح زیر تعیین می گردد :

الف - گروه ورودی افرادی که فرماندهی گروهان تا سطح گردان و عناوین همتراز (یا دو سال فرماندهی دسته) را به عهده داشته اند همانند متصدیان مشاغلی است که گروه ورودی آنان ۳ تعیین شده است .

ب - گروه ورودی افرادی که فرماندهی گردان تا سطح تیپ و عناوین همتراز را به عهده داشته اند همانند متصدیان مشاغلی است که گروه ورودی آنان ۵ تعیین شده است .

ج - گروه ورودی افرادی که فرماندهی تیپ و سطوح بالاتر عناوین همتراز را به عهده داشته اند همانند متصدیان مشاغلی است که گروه ورودی آنان ۷ تعیین شده است .

تبصره ۲- در صورتی که افراد مزبور از نظر مدرک تحصیلی و سوابق تجربی خود واجد شرایط هر یک از گروه های ۳ ، ۵ و ۷ باشند همواره در دو گروه بالاتر از گروه استحقاقی خود قرار خواهند گرفت .

۸- میزان افزایش سنواتی تشویقی مشمولان تبصره ماده ۱۷ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت به ترتیب ذیل محاسبه می گردد :

الف - به ازای هر سال سابقه خدمت داوطلبانه در جبهه تا تاریخ ۱۳۶۹/۵/۲۳ به میزان ۶ درصد .

ب - به ازای هر سال سابقه خدمت غیر داوطلبانه در جبهه تا تاریخ ۱۳۶۹/۵/۲۳ ۳ درصد .

ج - به ازای هر سال اسارت و مفقودیت به میزان ۶ درصد .

د - به ازای هر سال اشتغال یا مأموریت در مناطق جنگ زده که د ر اثر جنگ تحصیلی تخریب یا تخلیه شده تا پایان سال ۱۳۶۹ به میزان ۳ درصد .

۹- به ازای هر سال اشتغال یا مأموریت در مناطق جنگی زیر آتش مستقیم دشمن تا پایان سال ۱۳۶۷ به میزان ۶ درصد .

تبصره ۱- سنوات تشویقی در هر یک از موارد فوق الذکر علاوه بر افزایش سنواتی استحقاقی بر مبنای آخرین گروه مربوط اعطا می گردد .

تبصره ۲- در مورد جانبازان ، هر ۱۰٪ از کارافتادگی آنان به منزله یکسال سابقه خدمت داوطلبانه در جبهه از نظر افزایش سنواتی تشویقی قابل احتساب می باشد .

تبصره ۳- مناطق جنگی و جنگ زده مذکور و مقاطع زمانی مربوط به ترتیب توسط ستاد کل نیروهای مسلح و ستاد بازسازی مناطق جنگی کشور تعیین و اعلام می گردد .

تبصره ۴- ادامه استفاده مستخدمان از امتیاز مربوط به مناطق جنگ زده بازسازی نشده بعد از ۱۳۷۰/۱/۱ منوط به تأیید ستاد بازسازی مناطق جنگی کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود .

۹- به ازای هر سال سابقه عضویت در بسیج از تاریخ ابلاغ دستورالعمل اجرائی مربوط که توسط نیروهای مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و با هماهنگی سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تأیید ستاد کل نیروهای مسلح خواهد رسید افزایش سنواتی به میزان تا ۳ درصد علاوه بر افزایش سنواتی استحقاقی براساس حقوق مبنای آخرین گروه مربوط اعطا می گردد .

۱۰- به مستخدمانی که پس از بازنشستگی یا از کارافتادگی از تاریخ ۱۳۵۹/۶/۳۱ لغایت ۱۳۶۹/۵/۲۳ به جبهه های جنگ تحمیلی اعزام شده اند در قبال هر سال خدمت در جبهه افزایش سنواتی تشویقی به میزان ۶ درصد آخرین حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه آنان از ۱۳۷۰/۱/۱ تعلق خواهد گرفت کسر سال به نسبت قابل احتساب می باشد .

۱۱- مدت حضور در جبهه ، اسارت و مفقودیت در قبل از استخدام رسمی فقط مشمول امتیازات این بخشنامه خواهد بود و به دلیل فقدان مجوز قانونی از لحاظ بازنشستگی قابل احتساب نمی باشد^۱. تبصره ۱- صرفاً مدت اسارت آزادگان از لحاظ بازنشستگی کماکان دو برابر قابل احتساب خواهد بود .

تبصره ۲- آزادگانی که تمایل به استفاده از امتیازات ماده ۱۳ قانون حمایت از آزادگان مصوب ۶۸/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی را ندارند ، در شمول امتیازات این بخشنامه خواهند بود^۲ .

^۱ - این بند و تبصره های آن براساس رأی شماره هـ- ۷۲- ۲۲۴ مورخ ۷۴/۶/۴ هیأت علمی دیوان عدالت اداری ابطال شده است .

^۲ - این تبصره طی بخشنامه شماره ۶۰۶/د- ۷۲/۱۰/۲۲ الحاق گردیده است .

جدول مناطق جنگی و جنگزده موضوع تبصره ۳ بند ۸ بخشنامه ۲۷۲۷/د مورخ ۲۰/۵/۷۱

مناطق	مقطع زمانی		درصد
	تا تاریخ	از تاریخ	
خطی که از جزیره آبادان به خرمشهر - جفیر - عین خوش - دهلران - چنگوله - صالح آباد - رووان - گیلانغرب - سرپل ذهاب - از گله می گذرد و در شمال نوسود ختم می شود.	۶۷/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۱	٪۶
خطی که از تلاقی رودخانه بهمنشیر و رود کارون به شادگان - اهواز - شوش - دزفول - اندیمشک می گذرد و طی خط مستقیم به شرق دهلران وصل می شود.	۶۱/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۱	٪۶
خطی که از شمال چنگوله به ایلام - اسلام آباد - پاره - بسطام - سقز - بوکان - مهاباد - نقده و اشنویه وصل و در مرز ایران - ترکیه و عراق ختم می شود.	۶۷/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۰	٪۳
خطی که از شمال دهلران به ملکشاهی - کرمانشاه - کامیاران - سنندج - دیواندره میگذرد و طی خط جاده ای در شرق سقز ختم می شود .	۶۱/۶/۳۱	۵۹/۶/۳۱	٪۳
خطی که از تلاقی کارون و بهمنشیر به دارخوین - سوسنگرد - هفت تپه - شوش - دزفول - اندیمشک میگذرد و به شرق دهلران وصل می شود.	۶۷/۶/۳۱	۶۱/۶/۳۱	٪۳

تبصره ۱ - کلیه مناطق مذکور و غرب آن از مزایای مناطق مربوط بهره مند خواهند شد.

تبصره ۲ - جزایر خارک - سیری - ابو موسی - لارک نیز با توجه به تصویبنامه هیأت دولت از

تاریخ ۵۹/۶/۳۱ لغایت ۶۷/۶/۳۱ مشمول امتیاز (۳٪) افزایش سنواتی می باشد.

آئین نامه ساماندهی اشتغال فرزندان شاهد و جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۶ بنا به پیشنهاد شماره ۴۱۰/۸۲۰/۳۰۵۱۱ مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۵ بنیاد شهید و اموریانگران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آئین نامه ساماندهی اشتغال فرزندان شاهد و جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر را به شرح زیر موافقت نمود:

ماده ۱. در این آئین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف. قانون: قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶

ب. معاونت: معاونت توسعه مدیریت و سرمایه های انسانی رئیس جمهور

پ. بنیاد: بنیاد شهید و اموریانگران

ت. دستگاه های اجرایی: دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون

ث. فرزندان شاهد و جانباز: فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر

ماده ۲. دستگاه های اجرایی مکلفند در چهارچوب سهمیه استخدامی دستگاه متبوع، حداقل بیست و پنج درصد نیازهای استخدامی خود را از میان فرزندان شاهد و جانباز فاقد شغل و دارای مدرک تحصیلی دانشگاهی معرفی شده از سوی بنیاد تأمین و نسبت به استخدام آنان از محل مجوزهای مربوط و پست های بدون متصدی اقدام نمایند.

تبصره ۱. بنیاد موظف است فرزندان شاهد و جانباز را با اولویت فرزندان شاهد و سپس فرزندان جانبازان بر اساس درصد جانبازی معرفی نماید.

تبصره ۲. فرزندان شاهد و جانباز از شرط جنسیت برای استفاده از سهمیه استخدامی معاف هستند.

تبصره ۳. در صورت وجود افراد واجد شرایط، مازاد بر درصد مذکور در این ماده، استخدام افراد معرفی شده از سوی بنیاد در سقف مجوزهای قانونی دستگاه مربوط الزامی است.

تبصره ۴. فرزندان شاهد و جانباز از تطبیق رشته تحصیلی با شغل مورد تصدی و نیز شرط معدل معاف و از نظر شرط شرکت در آزمون های استخدامی تابع قوانین و مقررات مصوب خود می باشند.

تبصره ۵. دستگاه های اجرایی مکلفند نسبت به برگزاری دوره های آموزشی ضمن خدمت مرتبط برای تطبیق رشته تحصیلی مورد نظر با شغل مورد تصدی اقدام نمایند.

تبصره ۶. در صورت عدم تطبیق مدرک تحصیلی فرزندان شاهد و جانباز با پست های موجود و نیاز به تغییر عنوان یا ایجاد پست مناسب، معاونت با رعایت قانون نسبت به اصلاح و تغییر عناوین پست ها، متناسب با مدرک تحصیلی آنان و یا ایجاد پست جدید اقدام خواهد نمود.

ماده ۳. دستگاه های اجرایی با معرفی بنیاد نسبت به به کارگیری فرزندان شاهد و جانباز دارای مدرک تحصیلی دیپلم (تمامی رشته ها) در مشاغل که مدرک یاد شده و شرایط احراز آن ها پیش بینی شده است، اقدام نمایند.

ماده ۴. دستگاه های اجرایی مکلفند در صورت نیاز به نیروی انسانی قراردادی (قرارداد انجام کار معین یا مشخص یا عناوین مشابه) و نیز در اجرای تصویب نامه های شماره ۸۴۵۱۵/ت/۳۴۶۱۳ ه مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۱۵ و شماره ۷۷۹۶۱/ت/۴۰۰۰۶ ه مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۷ و بخشنامه شماره ۳۴۶۱۳/۷۰۵۹۷ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۵ فرزندان شاهد و جانباز را در اولویت قرار دهند.

ماده ۵. دستگاه های اجرایی موظفند پس از طی دوره کارورزی فرزندان شاهد و جانباز نسبت به انعقاد قرارداد کارمعین و پس از سه سال با رعایت قانون، نسبت به استخدام پیمانی آن ها اقدام نمایند.

ماده ۶. دستگاه های اجرایی مکلفند از محل سهمیه های استخدامی خود نسبت به استخدام رسمی فرزندان شاهد و جانباز قراردادی یا پیمانی شاغل در مشاغل حاکمیتی دستگاه مربوط و همچنین استخدام پیمانی فرزندان شاهد و جانباز قراردادی در سایر مشاغل با هماهنگی بنیاد اقدام نماید.

ماده ۷. وزارت کار و امور اجتماعی موظف است ظرف سه سال از تاریخ ابلاغ این آئین نامه، زمینه اشتغال به کار تعداد یکصد و بیست هزار (۱۲۰/۰۰۰) نفر از فرزندان شاهد و جانباز و سایر اینکارگران تحت پوشش بنیاد (با اولویت فرزندان شاهد و جانباز) را در چارچوب برنامه جامعی که با مشارکت بنیاد تدوین می کند، فراهم نماید.

ماده ۸. سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور موظف است به منظور توانمندسازی و ارتقای مهارت های شغلی فرزندان شاهد و جانباز، اقدام لازم را به عمل آورد.

ماده ۹. مقررات حاکم بر مأموریت آموزشی جانبازان در مورد فرزندان شاهد و جانباز نیز لازم الاجراست.

ماده ۱۰. دستگاه های اجرایی مکلفند بر اساس ماده ۹۹ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳ و ماده ۱۷ سیاست های کلان برنامه پنجم توسعه ابلاغی توسط مقام معظم رهبری و طبق ضوابط و مقررات مربوط، در اعطای امتیازات، تسهیلات و مجوزهای قانونی، فرزندان شاهد و جانباز را در اولویت قرار دهند.

ماده ۱۱. به منظور نظارت بر اجرای این آئین نامه، دستگاه های اجرایی موظفند گزارش عملکرد اجرای این آئین نامه را به بنیاد منعکس نمایند. بنیاد مکلف است به صورت سالانه گزارش لازم را به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۱۲. این تصمیم نامه جایگزین تصویب نامه شماره ۱۴۵۲۶۴/ت/۳۵۶۸۷ هـ مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۱۷ می شود.

آئین نامه تأمین مسکن آزادگان، جانبازان و خانواده شهدا

شماره تصویب نامه ۱۶۶۵۴۰/ت/۴۸۵۲۳ ک تاریخ تصویب ۱۳۹۱/۸/۲۴

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بنیاد شهید و امور ایثارگران - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - وزارت راه و شهرسازی
 وزیران عضو کارگروه مسکن در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۷/۱۶ به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با رعایت تصویب نامه شماره ۱۵۲۷۵۳/ت/۴۳۵۰۵ هـ مورخ ۱۳۸۸/۸/۲ آئین نامه «تأمین مسکن آزادگان، جانبازان و خانواده شهدا» را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱- افراد زیر مشمول این آئین نامه می باشند:

الف - جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر

ب - آزادگان

ج - خانواده شهدا (همسر، فرزندان، والدین)

د - خانواده جانبازان و آزادگان متوفی موضوع قانون الزام بانکها به پرداخت تسهیلات به وراث جانبازان و آزادگان متوفی - مصوب ۱۳۸۰-

ه - فرزندان جانبازان هفتاد درصد

ماده ۲- وزارت راه و شهرسازی در اجرای بند (ل) ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران (که از این پس بنیاد نامیده می شود) نسبت به تأمین مسکن کلیه مشمولان ماده (۱) تا پایان برنامه پنجم توسعه در قالب تحویل زمین (با رعایت الگوی مصوب مسکن) تا سقف یکصد مترمربع براساس قیمت منطقه ای به منظور ساخت مسکن و یا واگذاری واحد مسکونی اجاره به شرط تملیک اقدام نماید.

تبصره ۱- مشمولان این ماده از پرداخت هزینه‌های آماده‌سازی معاف می‌باشند و هزینه‌های مربوط از محل اعتبارات پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی یا سایر منابع مصوب مربوط توسط وزارت راه و شهرسازی تأمین خواهد شد.

تبصره ۲- قدرالسهم عرصه از واگذاری‌های قبلی دولتی به همسر و فرزندان شهدا در کلان‌شهرها کمتر از (۵۰) متر و در سایر شهرها کمتر از (۷۰) مترمربع مانع واگذاری مجدد زمین (در قالب مسکن مهر گروهی ۳ تا ۵ نفره) و یا مسکن به نامبرداران نمی‌شود.

تبصره ۳- استفاده از تسهیلات بانکی در سنوات گذشته مشروط به فاقد مسکن بودن اینکارگران از ابتدای قانون برنامه چهارم (ابتدای سال ۱۳۸۴) با تأیید بنیاد مانع بهره‌مندی از تسهیلات مسکن مهر نمی‌گردد.

تبصره ۴- وزارت راه و شهرسازی می‌تواند در صورتی که مشمولان این آئین‌نامه و جانبازان کمتر از بیست و پنج درصد، تاکنون زمین یا مسکن دولتی دریافت نکرده باشند، در صورت رضایت آنها نسبت به تأمین مسکن افراد یادشده از محل واحدهای ساخته شده مسکن مهر استان‌ها با انتقال مالکیت اعیانی و با تسهیلات چهاردرصد و بازپرداخت بیست‌ساله اقدام نماید.

تبصره ۵- در صورت واگذاری واحدهای مسکونی اجاره به شرط تملیک به اینکارگران، بهای قدرالسهم عرصه این واحدها براساس قیمت منطقه‌ای سال واگذاری و بهای اعیانی به قیمت تمام شده یا کارشناسی (هرکدام که پائین‌تر باشد) محاسبه و وصول می‌گردد. واحدهای اجاره به شرط تملیک واگذار شده قبلی که تاکنون اسناد آنها به اینکارگران منتقل نشده است نیز مشمول این تبصره می‌گردند.

تبصره ۶- در صورت واگذاری خانه‌های سازمانی موضوع ماده (۸) قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن به مشمولان این آئین‌نامه، قیمت‌گذاری براساس ارزش کارشناسی روز محاسبه و با تقسیط شصت ماهه بدون احتساب سود و کارمزد وصول می‌شود.

ماده ۳- مشمولان این آئین نامه از پرداخت کلیه هزینه های انشعاب آب، برق، گاز، فاضلاب و عوارض شهرداری و هزینه های صدور پروانه ساخت تا یکصد مترمربع بنای مفید و در مجتمع های مسکونی تا سقف یادشده در سهم هر فرد معاف می باشند. در صورتی که متراژ هر واحد با سهم هر واجد شرایط بیش از یکصد مترمربع باشد صرفاً مازاد بر یکصد مترمربع مشمول پرداخت هزینه ها و عوارض یادشده می باشد.

ماده ۴- وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) مجاز است در مناطقی که امکان واگذاری زمین مناسب وجود ندارد به جای زمین به ازای هر فرد واجد شرایط معرفی شده از سوی بنیاد مبلغ یکصد میلیون ریال (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) در کلانشهرها و مبلغ هفتاد میلیون (۷۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای سایر شهرستان ها از محل اعتبارات مصوب مربوط به حساب ایشارگر واریز و به هزینه منظور نماید.

ماده ۵- در مواردی که آماده سازی زمین های مورد واگذاری به هر دلیل توسط وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) میسر نباشد، حداکثر تا سقف مبلغ سرانه هزینه های آماده سازی برای هر نفر که حداکثر ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین می شود از محل منابع مصوب مربوط به صورت نقد در وجه بنیاد قابل پرداخت می باشد. چنانچه در مناطقی زمین های واگذار شده نیاز به هزینه آماده سازی بیش از مبلغ مندرج در این ماده باشد با اعلام سازمان مسکن و شهرسازی استان و یا شرکت عمران شهرهای جدید قابل تأمین و پرداخت می باشد.

ماده ۶- وزارت راه و شهرسازی در اجرای بند (ل) ماده (۴۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تأمین مسکن ایشارگران نسبت به ساخت واحدهای مسکونی زمین های تجمیع شده در اختیار بنیاد در قالب مسکن مهر با تسهیلات مندرج در بند (۶۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور اقدام و پس از تکمیل به افراد معرفی شده از سوی بنیاد واگذار نماید.

ماده ۷- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است برابر بند (۶۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور از طریق بانک های عامل با معرفی بنیاد و تأیید وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی

زمین و مسکن) به یکصد هزار نفر از مشمولان ماده (۱) این آئین نامه تسهیلات خرید یا احداث مسکن پرداخت نماید.

ماده ۸ - میزان تسهیلات پرداختی برای خرید یا ساخت مسکن به مشمولان برابر مفاد بند (۶۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور در شهرستان های با جمعیت بیش از یک میلیون نفر، چهارصد و پنجاه میلیون (۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، در مراکز استان ها سیصد و پنجاه میلیون (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، سایر شهرها دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و برای روستاها یکصد و پنجاه میلیون (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و با نرخ چهار درصد با مدت بازپرداخت بیست ساله بدون رعایت الگوی مصوب مسکن و نوساز بودن تعیین می شود.

تبصره ۱- زمان پذیرش تقاضای این تسهیلات توسط بانک های عامل از ابتدای شهریورماه سال ۱۳۹۱ لغایت پایان تیرماه سال ۱۳۹۲ می باشد. (ملاک، تاریخ صدور معرفی نامه توسط بنیاد است).

تبصره ۲- بانک های عامل به استناد مفاد بند (۶۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور موظفند نسبت به ارزیابی ملک، محاسبه و اخذ تضمین های بازپرداخت لازم به میزان اصل تسهیلات و سود سهم ایثارگر (چهار درصد) اقدام نمایند.

تبصره ۳- افراد مشمول می توانند مشترکاً از تسهیلات بانکی متعلقه برای یک واحد مسکونی استفاده نمایند.

تبصره ۴- در صورتی که مشمولان این ماده از طریق خرید واحدهای احداثی سازمان ملی زمین و مسکن و یا انبوه سازان طرف قرارداد وزارت راه و شهرسازی یا واحدهای در حال ساخت شخصی نسبت به تأمین مسکن خود اقدام کنند، می توانند با تبدیل تسهیلات مشارکت مدنی به فروش اقساطی از ضوابط مندرج در این آئین نامه استفاده نمایند.

تبصره ۵ - میزان تسهیلات پرداختی برای خرید یا ساخت مسکن در شهرهای جدید معادل سقف تسهیلات مرکز همان استان تعیین می گردد.

تبصره ۶ - دریافت هرگونه تسهیلات بانکی مسکن از جمله وام های حمایتی، بدون سپرده گذاری، کارمندی و شرکتهای مشروط به اینکه بنا به تشخیص بنیاد منجر به مسکن مناسب برای ایشارگر نشده باشد، مانع ارایه تسهیلات این آئین نامه و بالعکس به واجدان شرایط نمی شود.

تبصره ۷- در مواردی که واگذاری زمین و یا واحدهای مسکونی از طریق سازمان های مسکن و شهرسازی استان ها انجام شود، اوراق واگذاری از قبیل برگه یا قرارداد واگذاری ملاک ارایه تسهیلات توسط بانک می باشد.

تبصره ۸- مضمولان این آئین نامه در صورت تأمین مسکن از طریق تعاونی های معتبر مانند تعاونی های نیروی مسلح و همچنین ساکنین روستاها و شهرهایی که اکثریت املاک و منازل مسکونی آنها فاقد سند رسمی هستند می توانند با وثیقه و یا تضمین معتبر بدون ارایه سند ملکی رسمی یا ثبتی تسهیلات مقرر را دریافت نمایند.

تبصره ۹- دریافت تسهیلات بانکی مشروط به تأیید فاقد مسکن بودن توسط بنیاد و سازمان ملی زمین و مسکن، مانع واگذاری زمین، واحد مسکونی و یا وجه زمین توسط وزارت راه و شهرسازی و یا بالعکس نمی شود.

تبصره ۱۰- بنیاد می تواند برای ایشارگران غیر ایرانی که فاقد شناسنامه ایرانی می باشند تعداد (۵۰۰۰) فقره از تسهیلات موضوع این آئین نامه را بنام خود دریافت و بازپرداخت آن را تضمین نماید تا پس از طی مراحل اداری و صدور شناسنامه ایرانی به نام آنها انتقال یابد.

ماده ۹- در اجرای مفاد تبصره بند (۶۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ایشارگرانی که دارای مسکن ناتمام و یا نامناسب هستند و قبلاً از تسهیلات مسکن کمتر از سقف وام مصوب در سال ۱۳۹۰ استفاده نموده اند می توانند برای ساخت مسکن، ما به التفاوت وام دریافتی قبلی و یا با فک رهن و تسویه آن از یک فقره وام ساخت بهره مند شوند.

تبصره - بنیاد می تواند تعداد دو هزار نفر از ایثارگران مشمول ماده (۱) این آئین نامه را که در پروژه های واگذار شده ساکن و قبلاً از تسهیلات متعلقه استفاده نموده اند و هم اکنون دارای مسکن نامناسب هستند، مجدداً برای دریافت تسهیلات پس از تسویه اصل و یارانه آن معرفی نماید.

ماده ۱۰- بانک های عامل مجازند برای احداث واحدهای مسکونی توسط بنیاد، تسهیلات مقرر در این آئین نامه را پرداخت نمایند تا پس از احداث به افراد واجد شرایط که توسط بنیاد معرفی می شوند فروش اقساطی نمایند.

ماده ۱۱- پرداخت تسهیلات به افراد مشمول این آئین نامه که در سال های قبل از تسهیلات تا سقف پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال استفاده و تا پایان سال ۱۳۹۰ اقدام به فک رهن و تسویه اصل تسهیلات نموده اند مشروط به تسویه یارانه وام قبلی در زمان دریافت وام جدید و تأیید فاقد مسکن بودن توسط بنیاد، مجاز می باشد.

ماده ۱۲- پرداخت تسهیلات به خانواده شهدا (والدین، همسران و فرزندان)، جانبازان بیست و پنج درصد و بالاتر و آزادگانی که در سنوات گذشته از تسهیلات استفاده و حداکثر طی مدتی کمتر از سه سال تا پایان سال ۱۳۹۰ نسبت به تسویه و فک رهن آن اقدام نموده اند مشروط به تسویه یارانه پرداخت وام قبلی در زمان دریافت وام جدید با معرفی بنیاد و تأیید وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) مجاز می باشد.

ماده ۱۳- مشمولان این آئین نامه که در سال های قبل از تسهیلات تا سقف بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال استفاده نموده اند به تشخیص و معرفی بنیاد می توانند برای تبدیل به احسن نمودن مسکن خود پس از تسویه وام قبلی از یک فقره تسهیلات بانکی موضوع این آئین نامه بهره مند شوند.

تبصره - جانبازان هفتاد درصد که با توجه به وضعیت جسمانی دارای مسکن نامناسب می باشند و در سال های قبل از تسهیلات مورد نظر استفاده نموده اند بدون در نظر گرفتن سقف وام قبلی به

تشخیص و معرفی بنیاد می توانند برای تبدیل به احسن نمودن منزل خود پس از تسویه وام قبلی از یک فقره تسهیلات بانکی بهره مند شوند.

ماده ۱۴- همسر و فرزندان شهدایی که به صورت جمعی به بانک معرفی و یک فقره وام بانکی دریافت کرده اند پس از انتقال به یکی از وراثت با توافق سایر اعضای خانواده شهید می توانند به صورت مجزا از تسهیلات بانکی مندرج در این آئین نامه بهره مند شوند. واگذاری زمین یا مسکن به والدین مانع واگذاری زمین یا تسهیلات به همسر و فرزندان شهید نمی شود.

ماده ۱۵- بانک های عامل موظفند موارد فسخ قراردادهای اقساطی را بلافاصله برای قطع یارانه به وزارت راه و شهرسازی (سازمان ملی زمین و مسکن) اعلام نمایند.

ماده ۱۶- بنیاد موظف است به منظور کمک به تأمین مسکن واجدان شرایط علاوه بر منابع و امکانات پیش بینی شده در این آئین نامه نسبت به واگذاری زمین های ملکی خود و تأمین و پرداخت تسهیلات مالی از محل منابع داخلی به روش قرض الحسنه یا بلاعوض اقدام نماید.

ماده ۱۷- تصمیمات مشترک وزیر راه و شهرسازی و معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که منجر به تسهیل تأمین مسکن و اخذ تسهیلات خرید و یا ساخت مسکن ایثارگران و رفع ابهامات و موانع این آئین نامه شود، معتبر بوده و لازم الاجرا می باشد. این تصویب نامه در تاریخ ۱۳۹۱/۸/۱۶ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

معاون اول رئیس جمهور

قانون اساسنامه بنیاد شهید و امور ایثارگران و اصلاحیه آن^۱

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - بنیاد شهید و امور ایثارگران - که از این پس در این اساسنامه به اختصار "بنیاد" نامیده می شود - نهادی است انقلابی که در اجرای فرمان رهبر کبیر و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی رضوان... تعالی علیه در تاریخ ۱۳۵۸،۱۲،۲۲ و در پی موافقت مقام معظم رهبری مبنی بر ادغام سه نهاد انقلابی بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد رسیدگی به امور آزادگان تأسیس شده و دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن طبق مقررات و قوانین مربوط به نهادهای عمومی غیر دولتی و در چهارچوب این اساسنامه و آئین نامه های مربوطه زیر نظر رئیس جمهور و نظارت عالی مقام معظم رهبری اداره می شود.

ماده ۲ - مدت فعالیت بنیاد از تاریخ تأسیس نامحدود است. انحلال یا خاتمه آن با نظر مقام معظم رهبری می باشد.

فصل دوم - اهداف و وظایف

ماده ۳ - اهداف بنیاد عبارتند از:

- ۱ - احیا، حفظ و ترویج فرهنگ شهادت و ایثار در جامعه
- ۲ - زنده نگهداشتن یاد و نام شهیدان انقلاب اسلامی و ایثارگران و حفظ آثار آنها
- ۳ - اعتلای معرفت و تعهد جامعه در قبال ارزش های فرهنگ ایثار و شهادت و بالا بردن تعهد آنان نسبت به رعایت شأن، حق، حرمت، منزلت جامعه هدف و خانواده آنان

^۱ قانون اصلاح قانون اساسنامه، مشتمل بر دوازده ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. (بر طبق قانون مزبور، کلیه اصلاح ها، الحاق ها و حذف ها در متن اساسنامه اعمال شده است.)

۴ - تلاش برای استفاده از امکانات عمومی جامعه و نظام و نیز بهره‌گیری از سرمایه و دارایی بنیاد

برای رشد و اعتلای مادی و معنوی جامعه هدف

ماده ۴ - در این اساسنامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف - جامعه هدف : خانواده‌های شاهد، جانبازان، آزادگان و خانواده‌های آنان .

ب - خانواده های شاهد: پدر، مادر، همسر و فرزند شهید، مفقودالآثر و اسیر .

ج - خانواده جانباز و آزاده : همسر، فرزند و والدین تحت تکفل .

تبصره ۱ - تعیین مصادیق عملی شهید، مفقودالآثر، جانباز، آزاده و اسیر در چهارچوب قوانین نیروهای

مسلح جمهوری اسلامی ایران بر اساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی

نیروهای مسلح با همکاری بنیاد و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد

رسید.

تبصره ۲ - کلیه کسانی که تا تاریخ تصویب این قانون توسط بنیاد به عنوان شهید، جانباز و یا آزاده

شناخته شده‌اند همچنان از خدمات مربوط برخوردار خواهند بود

ماده ۵ - اهم وظایف بنیاد علاوه بر اجرا و پیگیری دستورات و فرمان‌های حضرت امام خمینی

رضوان‌الله‌تعالی‌علیه و فرامین و تدابیر مقام معظم رهبری در رابطه با خانواده‌های معظم‌شاهد،

از جمله فرمان ده ماده‌ای مورخ ۱۳۵۸،۱۲،۲۲ عبارتند از:

الف - در قبال شهادت و ایثار :

برنامه‌ریزی و تلاش به منظور تبیین مفهوم و فلسفه جهاد و شهادت و ایثار، احیا، حفظ و ترویج

فرهنگ و روحیه ایثارگری و شهادت طلبی در جامعه به عنوان والاترین ارزش الهی از طریق:

۱- بسیج کلیه امکانات نظام و جامعه اسلامی به ویژه نهادهای فرهنگی، اجتماعی، هنری، آموزشی

و وسایل ارتباط جمعی

۲- شناسایی و تقویت و ترویج عوامل و موجبات رشد و توسعه فرهنگ شهادت طلبی

۳- بررسی و شناسایی عوامل بازدارنده و مخرب فرهنگ شهادت و ایثارگری و تلاش در احیا و رفع آنها

ب - در قبال شهدا و ایثارگری :

برنامه ریزی و تلاش برای تجلیل و تکریم از مقام والای شهدا و بزرگداشت و زنده نگه داشتن یاد و خاطره آنان از طریق:

۱- برگزاری مراسم یادبود با الهام از مکتب عاشورای حسینی و با استفاده از مناسبت های ملی و مذهبی.

۲- حفظ قداست و منزلت گلزار شهدا و محور قراردادن این مراکز در برگزاری مراسم رسمی و مردمی و پیگیری مرمت و ارایه خدمات شایسته به مراکز مذکور توسط شهرداری ها و سایر نهادهای ذیربط براساس ضوابطی که بنیاد اعلام می کند.

۳- پی گیری نامگذاری معابر، میداين، مراکز فرهنگی، اجتماعی و سایر اماکن عمومی و ملی به نام مبارک شهدا و نصب یادمان ها از طریق دستگاه های ذیربط.

۴- جمع آوری و حفظ و نگهداری و معرفی آثار فرهنگی، ادبی، هنری، وصایا و دیگر آثار شهدا و ایثارگران .

تبصره - نحوه و ضوابط اجرا این بند به موجب آئین نامه ای که بنا به پیشنهاد بنیاد و با هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد تعیین خواهد شد

۵- تشویق و ترغیب و حمایت از جامعه فرهنگی، آموزشی، هنری و اندیشمندان، ادبا و نویسندگان در ثبت، تبیین و معرفی و بزرگی ها، سیره معنوی و فضایل اسوه های شهادت و ایثار.

۶- توانمندسازی فردی و جمعی آحاد جامعه هدف به منظور ایفای نقش و رسالت مطلوب و مؤثر در مدیریت اداری و سیاسی کشور.

ج - در قبال خانواده های شاهد:

برنامه ریزی و تلاش برای صیانت و رشد و اعتلای مادی و معنوی خانواده‌های شاهد در زمینه‌های:

۱- امور فرهنگی - آموزشی

- پیگیری و نظارت امور فرهنگی، تربیتی و آموزشی فرزندان شاهد و زمینه‌سازی رشد و تعالی فکری، روحی، اخلاقی و تحصیلی آنها از طریق:

- تهذیب و کسب معنویت اسلامی و ارتقای معرفت دینی و بهره‌ور کردن استعداد های الهی آنان.
- ارائه خدمات فرهنگی و آموزشی به جامه هدف و نظارت در جهت ایجاد تسهیلات لازم برای ارتقای علمی، تحقیقی، آموزشی و مهارت های فکری و تخصصی و پرورش جسمی فرزندان شاهد در تمام مراحل و مقاطع تحصیلی به بهترین وجه با همکاری مراجع ذیربط.
- تقویت روحیه خدمت به "اسلام ناب محمدی" در خانواده‌های معظم شاهد.

۲- امور معیشتی و رفاهی تلاش در جهت خود اتکایی اقتصادی و تأمین اجتماعی و رفاهی خانواده‌های شاهد از قبیل:

- فراهم‌سازی تسهیلات و ارایه حمایت های لازم و آموزش های تخصصی، فنی و حرفه‌ای و نیز جلب مشارکت کلیه سازمان ها و دستگاه های ذیربط جهت ایجاد اشتغال مفید برای خانواده‌های شاهد.

- تأمین و پرداخت حقوق، مستمری و مزایای خانواده‌های شاهد مشمول و دارای شرایط در چهارچوب قوانین، مقررات و ضوابط مربوط.

- تأمین بهداشت، درمان، مسکن، بیمه عمر، حوادث و بازنشستگی و نیازهای معیشتی با حفظ عزت، کرامت، شأن و جایگاه آنان

- پیگیری و انجام اقدامات ممکن در جهت ارایه خدمات و تسهیلات و مساعدت های لازم به والدین معظم شاهد.

- توجه خاص به امور فرزندان معلول، والدین از کار افتاده و همسران غیر مزدوج شهدا.

- بسترسازی برای حضور فیزیکی فعال و مؤثر جانبازان در عرصه اجتماعی و پیش‌بینی امکانات خاص در معابر، اماکن عمومی و اداری، فضاها و وسایط نقلیه عمومی در سطح شهرها و کشور

۳- امور حقوقی و قضایی تلاش در جهت حل و فصل امور حقوقی و قضایی خانواده‌های شاهد با همکاری مراجع ذیربط از طریق:

- پیشنهاد و همکاری با مراجع قضایی در تعیین، نصب و عزل قیّم و امین و مراقبت بر اعمال آنها، همچنین مراقبت بر اعمال اولیا، اوصیا، قیّم‌ها و حضانت‌کنندگان از صغار و محجوران جامعه هدف و رسیدگی به اختلاف‌ها در امر حضانت فرزندان و ارایه راه حل به محاکم.

- مساعدت و همکاری با مراجع ذیربط در جهت تبدیل و تغییر در اموال و دارایی صغار شاهد در راستای مصالح و غبطه آنان بر حسب موازین شرعی و در صورت لزوم پی‌گیری به منظور حل و فصل اختلافات مربوط تا صدور حکم قطعی.

- درخواست تنفیذ وصیتنامه عادی شهدا از محاکم ذیصلاح و پی‌گیری امور مربوط به انحصار وراثت و مراقبت بر احصار و تحریم ماترک شاهد و تقویم و نگهداری حساب اموال صغار و محجوران و معاضدت حقوقی و قضایی خانواده‌های شاهد در صورت ضرورت.

- شرکت کارشناسان حقوقی بنیاد در محاکم ذیصلاح به عنوان وکیل در دعاوی جهت دفاع و استیفای حقوق جامعه هدف در دعاوی مربوطه بنا به درخواست آنان.

۴- امور اقتصادی

- اداره و بهره‌برداری مطلوب از اموال و دارایی‌های تحت پوشش بنیاد و توسعه منابع مالی به منظور ایجاد پشتوانه‌های مادی برای فعالیت‌های محوله.

- به کارگیری مطلوب پس‌اندازها، اموال و دارایی‌های فرزندان شاهد - که در اختیار بنیاد است - برای تأمین آینده اقتصادی آنها و جلوگیری از کاهش ارزش دارایی‌ها.

تبصره - ضوابط تنظیم و صدور احکام کارگزینی و تشخیص افراد تحت تکفل شاهد به موجب آئین نامه‌ای خواهد بود که توسط بنیاد و سازمان اموراداری و استخدامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل سوم - اموال، دارایی ها و منابع مالی

ماده ۶ - اموال و دارایی های بنیاد عبارت است از:

- ۱- کلیه اموال منقول و غیرمنقول، سهام، اوراق بهادار، وجوه نقد و دیگر دارایی هایی که به حکم محاکم به تملک بنیاد درآمده یا در می آید.
- ۲- کلیه اموال، دارایی هایی که از طرف دولت در اختیار بنیاد قرار می گیرد.
- ۳- اموال و دارایی هایی که از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی به بنیاد اهدا می شود.
- ۴- کلیه اموال و دارایی ها، مالکیت ها و امکانات بنیاد شهید، ستاد رسیدگی به امور آزادگان و اموال و دارایی هایی که از بنیاد مستضعفان با اذن مقام معظم رهبری منتقل می شود.

ماده ۷ - منابع مالی بنیاد عبارتند از:

- ۱- کمک های مقام معظم رهبری.
- ۲- کمک ها و اعتبارات مصوب در بودجه عمومی کشور.
- ۳- درآمدهای حاصل از فعالیت های اقتصادی بنیاد.
- ۴- هدایا و کمکهای بنیاد مستضعفان و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی.

فصل چهارم - ارکان

ماده ۸ - ارکان بنیاد عبارتند از:

- ۱- هیأت امنای
- ۲- نماینده ولی فقیه در بنیاد (در صورت معرفی معظم له)
- ۳- رئیس بنیاد

ماده ۹ - هیأت امنای بنیاد مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:

- رئیس جمهور به عنوان رئیس هیأت امنای
- نماینده ولی فقیه در بنیاد (در صورت تعیین)
- رئیس بنیاد به عنوان نایب رئیس هیأت امنای
- دو نفر از وزرای فرهنگی به انتخاب رئیس جمهور
- سه نفر از شخصیت ها و افراد بصیر در امور فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی از میان خانواده شهدا به پیشنهاد رئیس بنیاد و تأیید رئیس جمهور
- وزرای رفاه و تأمین اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- تبصره - یکی از معاونان بنیاد بنا به پیشنهاد رئیس بنیاد و تأیید رئیس هیأت امنای به عنوان دبیر جلسه بدون حق رأی شرکت خواهد کرد

ماده ۱۰ - وظایف و اختیارات هیأت امنای به شرح زیر است:

- ۱- پی گیری اوامر و رهنمودهای ابلاغی مقام معظم رهبری
- ۲- تصویب خط مشی ها و سیاستهای کلی
- ۳- تصویب برنامه و بودجه سالانه تشکیلات
- ۴- تصویب صورت حساب عملکرد سالانه
- ۵- ارائه گزارش عملکرد سالانه بنیاد به مقام معظم رهبری و کسب رهنمودهای لازم
- ۶- تصویب سایر موضوعاتی که توسط رئیس بنیاد برای تحقق اهداف بنیاد ارائه می شود
- ۷- بررسی و تأیید تغییرات و اصلاحات اساسنامه پس از اخذ موافقت مقام معظم رهبری به منظور طی مراحل تصویب.
- ۸- تصویب آئین نامه های مالی و معاملاتی بنیاد در حدود قوانین و مقررات.
- ۹- تصویب ضوابط سرمایه گذاری شرکت های وابسته.

۱۰- سیاستگذاری نحوه اداره و اتخاذ تصمیم در رابطه با نحوه اداره و مصرف درآمدهای حاصل از فروش آن قسمت از اموال و املاک بنیاد و فعالیت های اقتصادی سازمان های وابسته که شرعاً تصرف در آنها با اذن ولی فقیه می باشد براساس رهنمودهای مقام معظم رهبری در جهت اهداف عالیه بنیاد.

تبصره - دستورالعمل نحوه تشکیل جلسات و تصمیم گیری در اولین جلسه هیأت امنای بنا به پیشنهاد رئیس بنیاد به تصویب هیأت امنای خواهد رسید

ماده ۱۱ - اهم وظایف نماینده ولی فقیه در صورت تعیین به شرح زیر می باشد:

۱ - پیشنهاد سیاست های لازم برای حفظ و ترویج فرهنگ شهادت طلبی و ایثار در جامعه و ارائه آن به هیأت امنای، جهت تصویب.

۲ - نظارت بر امور فرهنگی خانواده های شاهد و حفظ و تعمیق و ترویج فرهنگ شهادت و ایثار در جامعه و نظارت بر اجرای آن.

۳ - تطبیق دستورالعمل ها و آئین نامه های داخلی با موازین شرعی و رهنمودهای ابلاغی مقام معظم رهبری.

۴ - اعمال اختیارات شرعی تفویض شده از سوی مقام معظم رهبری.

۵ - ارایه برنامه های عقیدتی - سیاسی جهت رشد و ارتقای خصوصیات فکری و اخلاقی خدمتگزاران خانواده های شاهد و ارتقای جو معنوی بنیاد.

۶ - نظارت بر حسن جریان امور بنیاد.

ماده ۱۲ - رئیس بنیاد بالاترین مقام اجرایی بنیاد است که به پیشنهاد رئیس جمهور و تایید مقام معظم رهبری با حکم رئیس جمهور به مدت چهار سال منصوب و مسئولیت اداره امور بنیاد و اجرای برنامه ها را برعهده خواهد داشت و اهم وظایف او به شرح زیر است:

۱ - تهیه، تدوین و پیشنهاد خط مشی ها و سیاست های اجرایی، برنامه و بودجه سالانه، صورت های مالی و گزارش عملکرد سالانه بنیاد به هیأت امنای اقدام لازم.

- ۲- تنظیم و تدوین آئین نامه های لازم و همچنین پیشنهاد اصلاح تشکیلات جهت تصویب به مراجع ذیربط.
- ۳- نمایندگی بنیاد در کلیه امور حقوقی و نزد کلیه مراجع اعم از قضایی، اداری و قانونگذاری و طرح و اقامه دعاوی و دفاع و جوابگویی به هر گونه دعاوی حقوقی، جزایی و اداری به طرفیت از بنیاد و انجام سایر فعالیت های لازم برای استیفای حقوق بنیاد با حق تعیین وکیل یا نماینده و تفویض اختیارات لازم به آنان برای انجام امور محول و پایان دادن به دعاوی از طریق مصالحه و یا ارجاع به داوری با رعایت قوانین .
- ۴- انجام کلیه امور مالی، اداری، فرهنگی و اجتماعی، از جمله عزل و نصب مدیران و صدور دستورالعمل ها و بخشنامه های لازم همچنین گشایش انواع حساب های بانکی، انجام هر نوع معامله و هر گونه ارتباط با مؤسسات و سازمان های دولتی، غیردولتی و اشخاص حقیقی یا حقوقی.
- ۵- اتخاذ تصمیم در مورد سرمایه گذاری از محل منابع در اختیار بنیاد در چهارچوب سیاست های مصوب هیأت امانا.
- ۶- تهیه پیش نویس آئین نامه ها و ارائه آنها به هیأت امانا جهت طی مراحل تصویب .
- ۷- بررسی و ارائه پیشنهاد اصلاح و یا تغییر مواد اساسنامه به هیأت امانا جهت طی مراحل تصویب .
- ۸- تهیه تشکیلات تفصیلی بنیاد و تصویب در هیأت امانا.
- ۹- انعقاد هرگونه قرارداد و تغییر و تبدیل و یا فسخ و اقاله آن و خرید و فروش و معاوضه اموال و ماشین آلات و برگزاری مناقصه و مزایده در حدود آئین نامه های مالی و معاملاتی.
- ۱۰- قبول اموال واحدهای اقتصادی و سهام یا سهام شرکت به نحوی که متضمن صرفه و صلاح بنیاد باشد.
- ۱۱- تأسیس، ادغام، انحلال یا واگذاری شرکت ها و واحدهای اقتصادی بنیاد در چهارچوب قوانین و مقررات و مصوبات هیأت امانا.

تبصره - رئیس بنیاد می تواند با حفظ مسؤولیت، بخشی از وظایف و اختیارات خود را به هر یک از کارکنان تفویض نماید

فصل پنجم - امور مالی و اداری

ماده ۱۳ - بودجه تفصیلی بنیاد هر سال براساس اعتبارات و کمک های مصوب از محل بودجه کل کشور و سایر منابع یادشده در ماده (۷) این اساسنامه تنظیم و پس از تصویب هیأت امانا به مورد اجرا گذارده می شود.

تبصره - اعتبارات مربوط به بودجه عمومی هر سال در قالب طرح و برنامه و به صورت کمک در بودجه کل کشور منظور می شود.

ماده ۱۴ - رئیس بنیاد موظف است ظرف چهار ماه پس از تصویب این قانون نسبت به تهیه مقررات اداری و استخدامی بنیاد و سایر آئین نامه های مورد نیاز برای اجرا این اساسنامه حسب مورد اقدام و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۱۵ - انتقال کارکنان رسمی بنیاد که تا پایان سال ۱۳۸۳ به استخدام درآمده اند و مأموریت آنها به سایر دستگاه ها و نهادهای دولتی و یا عمومی با رعایت مقررات مربوط به کارکنان دولت مجاز است .

ماده ۱۶ - مقررات اداری و استخدامی بنیاد ظرف (۳) ماه پس از تصویب این اساسنامه در چهارچوب قانون نظام هماهنگ پرداخت بنا به پیشنهاد مشترک بنیاد و سازمان اموراداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۷ - کلیه قوانین و مقررات مغایر با این اساسنامه لغو می گردد.

تاریخ تصویب ۱۳۷۷،۲،۲۷ تاریخ تایید شورای نگهبان ۱۳۷۷،۳،۶

آئین نامه تعیین مصادیق عملی شهید و خانواده های شاهد

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۷ بنا به پیشنهاد شماره ۳۳۰/۸۲/۲۹ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۸ بنیاد شهید انقلاب اسلامی، ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات و به استناد ماده (۴) قانون اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی - مصوب ۱۳۷۷ - آئین نامه تعیین مصادیق عملی شهید و خانواده های شاهد را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- در این آئین نامه عبارات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- بنیاد شهید: بنیاد شهید انقلاب اسلامی

۲- شهید: کسی است که جان خود را در راه اهداف والای اسلام و انقلاب اسلامی و حفظ دستاوردهای آن و دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات و تجاوزات دشمن و عوامل ضدانقلاب و اشرار نثار می نماید.

۳- در حکم شهید: افراد موضوع ماده (۳) این آئین نامه هستند که از نظر برخورداری از خدمات مربوط در اولویت دوم قرار می گیرند.

۴- مأموریت: کلیه وظایفی است که تحت همین عنوان از طرف مسئولان مربوط به صورت کتبی به کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات اعم از انفرادی و دسته جمعی واگذار می شود.

ماده ۲- افرادی که مشمول هر یک از بندهای زیر شده یا می شوند شهید تلقی می شوند:

۱- رزمندگانی که در زمان جنگ در مناطق عملیاتی توسط دشمن کشته می شوند.

۲- رزمندگانی که در خط مقدم نبرد با دشمنان خارجی فوت می کنند.

۳- افرادی که به دست دشمنان نظام کشته یا ترور می شوند.

۴- کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات که در حال شرکت در مأموریت مبارزه با اشرار، قاچاقچیان، سارقان مسلح و اعضای گروه های ضد انقلاب توسط آنها کشته می شوند.

۵- کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات که در هر گونه مأموریت شناسایی رزمی یا ویژه و عملیات جنگی یا بر اثر کمین توسط دشمن یا ضدانقلاب کشته می شوند.

تبصره - تشخیص مأموریت های موضوع این بند برای عملیات های اطلاعاتی و امنیتی کشور، وزارت اطلاعات و برای مأموریت های اطلاعاتی، عملیاتی و امنیتی خاص نیروهای مسلح بر عهده ستاد کل نیروهای مسلح است.

۶- کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که به سبب عضویت در آنها توسط دشمنان نظام کشته می شوند اعم از آن که در ایام خدمت یا غیر خدمت باشند.

۷- کارکنان نیروهای مسلح که حین انجام وظیفه، در حملات زمینی، هوایی یا دریایی دشمن کشته می شوند.

۸- افرادی که حین مأموریت در زمان جنگ در حملات زمینی، هوایی یا دریایی دشمن کشته می شوند.

۹- محافظان شخصیت ها و اماکن و اعضای گارد امنیت پرواز که در حال مأموریت توسط ضدانقلاب کشته می شوند.

۱۰- کارکنان نیروی مقاومت بسیج و نیروی انتظامی که براساس قانون حمایت قضایی از بسیج - مصوب ۱۳۷۱ - هنگام برخورد با جرایم مشهود در حین انجام وظیفه کشته می شوند.

۱۱- افرادی که به تشخیص دادگاه صلاحیتدار در حال انجام فریضه امر به معروف و نهی از منکر توسط مرتکبان جرایم مشهود کشته می شوند.

۱۲- کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که در حین اسارت دشمن یا در گروگان ضدانقلاب، مخالفان نظام، اشرار، سارقان مسلح، قاچاقچیان یا سایر تبهکاران تحت تعقیب کشته می شوند.

۱۳- افرادی که به سبب مأموریت در حال خنثی سازی مواد منفجره، شیمیایی و سایر سلاح های جنگی و پاکسازی میدان مین کشته می شوند.

۱۴- مجروحان و جانبازانی که براساس نظریه کمیسیون پزشکی ذی ربط فوت آنها به سبب جراحات و صدمات ناشی از مجروحیت تشخیص داده شود.

- ۱۵- کلیه افرادی که مقام معظم رهبری آنها را در فرمان خاص مصداق شهید تلقی نمایند.
  - ماده ۳- مصادیق عملی در حکم شهید عبارتند از:
    - ۱- رزمندگانی که در زمان جنگ داخل مناطق عملیاتی بر اثر سوانح طبیعی یا غیرطبیعی بدون سهل انگاری و تقصیر یا عدول از مقررات فوت می کنند.
    - ۲- کارکنان نیروهای مسلح که در حال رفت و برگشت از منطقه عملیاتی در زمان جنگ در حال مأموریت کشته می شوند.
    - ۳- کارکنان نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات که در حین آموزشهای رزمی و اطلاعاتی و رزمایش هایی که طبق برنامه های مصوب فرمانده کل قوا اجرای می شود، کشته می شوند.
    - ۴- کارکنان نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که در حال مأموریت آزمایش یا تولید سلاح، مهمات و وسایل جنگی کشته می شوند.
    - ۵- کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که به سبب مأموریت در اسارت دشمن یا گروگان ضد انقلاب، مخالفان نظام، اشرار، سارقان مسلح و قاچاقچیان فوت می کنند مگر اینکه عدم پایبندی آنها به آرمان های انقلاب اسلامی در زمان اسارت ثابت شود.
    - ۶- کارکنان وزارت اطلاعات و نیروهای مسلح که در حال تعقیب و مراقبت دشمنان اسلام و نظام جمهوری اسلامی کشته می شوند.
    - ۷- افرادی که در حملات هوایی یا موشکی یا بمب گذاری دشمن کشته می شوند.
    - ۸- مهاجران جنگی و کسانی که در مناطق جنگی به علت برخورد با مواد منفجره از قبیل نارنجک، مین، گلوله توپ و نظایر آن کشته می شوند.
    - ۹- افرادی که در حین درگیری بینابین نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات با دشمنان، ضدانقلاب و اشرار کشته می شوند.
    - ۱۰- آزادگانی که فوت آنها براساس نظریه کمیسیون پزشکی ذی ربط ناشی از صدمات مستقیم دوران اسارت تشخیص داده شود.

- ۱۱- جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر که فوت می نمایند یا کشته می شوند.
- ۱۲- افرادی که در دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران یا اموال عمومی یا منابع طبیعی در مقابله با دشمنان نظام، اشرار یا متجاوزان کشته می شوند.
- ۱۳- افرادی که به سبب مأموریت های محوله در پاسداری و حفاظت از مراکزی که نیروهای مسلح بر اساس مقررات یا مصوبات خاص شورای عالی امنیت ملی، شورای امنیت کشور یا شورای تأمین استان موظف به حراست از آن مراکز هستند، مورد هجوم دشمن یا اشرار واقع و در اثر مقاومت و درگیری با آنها کشته می شوند.
- ۱۴- مشمولان بندهای این ماده که به تشخیص کمیسیون پزشکی ذی ربط بر اثر جراحات و صدمات حاصل از موارد مندرج در این ماده فوت می کنند.
- تبصره - احراز شهادت افراد مشمول بندهای (۳) و (۸) این ماده منوط به عدم تقصیر و سهل انگاری و نیز رعایت اصول ایمنی است.
- ماده ۴- مناطق عملیاتی در زمان جنگ توسط ستاد کل نیروهای مسلح و در سایر مواقع توسط شورای عالی امنیت ملی تعیین می شود.
- ماده ۵- غیرنظامیانی که برای انجام مأموریت های مندرج در مواد (۲) و (۳) این آئین نامه به نیروهای مسلح یا وزارت اطلاعات مأمور می شوند از نظر شمول این آئین نامه حسب مورد در حکم کارکنان دستگاه های یاد شده خواهند بود.
- ماده ۶- مرجع تایید، پذیرش و تطبیق مصادیق شهید با مفاد این آئین نامه پس از اعلام کمیسیون های بدوی و تجدیدنظر در قوانین مربوط به نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات، بنیاد شهید است.
- تبصره ۱- اعلام اولیه شهادت مجروحان و جانبازان متوفی به عهده کمیسیونی متشکل از پزشکان متخصص و معتمد از بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و بنیاد شهید و سازمان مربوط است.

تبصره ۲- اعلام اولیه شهادت آزادگان متوفی موضوع بند (۱۰) ماده (۳) این آئین نامه به عهده کمیسیونی متشکل از پزشکانی متخصص و معتمد از ستاد رسیدگی به امور آزادگان، بنیاد شهید و دستگاه مربوط است.

ماده ۷- در صورت بروز اختلاف بین بنیاد شهید، نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و سایر دستگاه ها در تطابق مصادیق شهید با مفاهیم آن، موضوع در کمیسیونی با مسؤولیت رئیس ستاد کل نیروهای مسلح یا نماینده او با عضویت نمایندگان بنیاد شهید، وزارت اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح یا دستگاه ذی ربط حسب مورد بررسی می شود و تصمیم کمیسیون یاد شده برای دستگاه ها لازم الاجرا است.

ماده ۸- مصادیق عملی خانواده های شاهد عبارتند از:

۱- بستگان درجه اول شهید شامل پدر، مادر، همسر و فرزند.

۲- بستگان درجه دوم شهید شامل خواهر و برادر.

تبصره - بستگان درجه اول اسرا و مفقود الأثرها خانواده شاهد محسوب می شوند.

ماده ۹- ارایه خدمات به بازماندگان شهید و در حکم شهید کماکان بر عهده بنیاد شهید است.

تبصره - بستگان درجه دوم شاهد صرفاً مشمول دریافت خدمات مندرج در قوانین و مقررات ذی ربط هستند.

ماده ۱۰- چنانچه فردی از مشمولان این آئین نامه بر اساس رأی قطعی مراجع قضایی دارای فساد اخلاقی یا سابقه ارتکاب جرم بر ضد امنیت ملی باشد، به تشخیص بنیاد شهید از شمول خدمات بنیاد شهید یا دستگاه های ذی ربط خارج می شود در صورت بروز اختلاف موضوع در کمیسیون موضوع ماده (۷) این آئین نامه بررسی می شود و تصمیم کمیسیون یاد شده برای آنها لازم الاجرا است. اجرای این ماده مانع از اجرای مقررات مربوط به مستمری بگیریانی که از عداد خانواده شاهد خارج می شوند، نمی باشد.

معاون اول رئیس جمهور

یاد شهیدان ، یادبود ارزش های انسانی است و گرامیداشت آنان، تجلیل از برترین خصال بشری است .

